



**REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT**

RELACION

**ARSYETIMI I VENDIMIT NR.3, DATË 04.08.2017 “MBI MIRATIMIN E
METODOLOGJISË DHE MASËS SË TARIFAVE
TË SHPËRBLIMIT TË VEPRAVE TË MBROJTURA
NGA E DREJTA E AUTORIT NË SISTEMIN E ADMINISTRIMIT KOLEKTIV”**



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

AKRONIME

MK – MINISTRIA E KULTURËS

MF – MINISTRIA E FINANCAVE

KKDA – KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

DDA- DREJTORIA E TË DREJTËS SË AUTORIT DHE TË DREJTAVE TË TJERA TË LIDHURA ME TO

QKB – QENDRA KOMBËTARE E BIZNESIT

AAK – AGJENCITË E ADMINISTRIMIT KOLEKTIV TË TË DREJTAVE TË AUTORËVE

AKDIE – AGJENCIA E ADMINISTRIMIT KOLEKTIV TË TË DREJTAVE TË INTERPRETËVE DHE/OSE EKZEKUTUESËVE

AMP – AGJENCI E ADMINISTRIMIT KOLEKTIV TË MBROJTJES TË PRODUCENTËVE

ALBAUTOR – AGJENCIA KOLEKTIVE E MBROJTJES SË TË DREJTAVE TË AUTORËVE

BERZH – BANKA EUROPIANE PËR RINDËRTIM DHE ZHVILLIM

FMAA – AGJENCIA E ADMINISTRIMIT KOLEKTIV PËR TË DREJTAT E AUTORËVE NË FUSHËN E KINEMATOGRAFISË DHE TË VEPRAVE TË TJERA AUDIOVIZUALE

GDP – GROSS DOMESTIC PRODUKT (PRODHIMI I BRENDSHËM BRUTO)



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

HYRJE

i. Baza ligjore dhe fusha e zbatimit

- Tarifat dhe metodologjia e përcaktimit të tyre miratohen me Vendim të Këshillit Kombëtar për të Drejtën e Autorit (KKDA) në zbatim të nenit 142 e vijues të ligjit 35/2016 “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to”.
- Vendimi i KKDA-së për caktimin e tarifave dhe metodologjisë bazohet në parimet e nenit 142 dhe 149 të ligjit 35/2016.
- Vendimi i KKDA-së është i zbatueshëm për të gjithë subjektet përdorues në Shqipëri të veprave të mbrojtura të së drejtës së autorit, vepra këto që administrohen nga sporteli unik/agjencitë e administrimit kolektiv (AAK), të licencuara me urdhër të Ministrit përgjegjës për të drejtën e autorit.
- Vendimi i KKDA-së zbatohet në tërësi për tarifatat dhe metodologjinë e tyre për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to.

ii. Objektivi i KKDA-së në rolin e rregullatorit, miratimi dhe zbatimi i metodologjisë

Në zbatim të ligjit Nr. 35/2016 “Për të Drejtat e Autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to” dhe vendimit të Këshillit të Ministrave Nr.35 datë 18.01.2017 “Për mënyrën e funksionimit, të organizimit dhe të shpërblimit të Këshillit Kombëtar për të Drejtën e Autorit”, qëllimi kryesor i veprimtarisë së KKDA-së është garantimi dhe mbrojtja e mbajtësve të së drejtës, subjekt të së drejtës së autorit si dhe miratimi i metodologjisë dhe masës së tarifave të shpërblimit, mbi shfrytëzimin e veprave të të drejtave të autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me to, në administrimin kolektiv si dhe në ushtrimin e kompetencave të tjera.

Ky Këshill, i cili përbëhet nga 5 anëtarë të zgjedhur nga Ministri i Kulturës, ka vendimmarrje për metodologjinë e tarifave të shpërblimit duke u bazuar në parimet e gjithëpërfshirjes, qeverisjes së mirë, duke zhvilluar dëgjesa me të gjithë aktorët e



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

interesuar. Këto tarifa do të qëndrojnë në fuqi për dy vite duke i dhënë fund abuzimeve të deritanishme në tregun e produktit artistik.

Agjencitë e Administrimit Kolektiv licencohen me Urdhër të Ministrit përgjegjës për të Drejtën e Autorit. Kjo licencë për ushtrimin e veprimtarisë nga ana e agjencive të administrimit kolektiv ka një vlefshmëri për një periudhë 3- vjeçare. Aktualisht operojnë 4 (katër) agjenci të administrimit kolektiv në fushën e të drejtës së autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me to si më poshtë:

- ❖ Agjencia e Administrimit Kolektiv **“ALBAUTOR”**, licencuar në datë 21.04.2015, me Urdhër të Ministrit të Kulturës, botuar në Fletoren Zyrtare në datë 29.04.2015;
- ❖ Agjencia **“AMP”** – Agjenci e Administrimit Kolektiv të Mbrojtjes të Producentëve, licencuar në datë 13.05.2015, me Urdhër Nr. 193 të Ministrit të Kulturës, botuar në Fletoren Zyrtare në datë 25.05.2015;
- ❖ Agjencia e Administrimit Kolektiv **“AKDIE”** për të mbrojtur të drejtat e artistëve interpretë dhe/ose ekzekutues të veprave, licencuar në datë 21.04.2015, me Urdhër të Ministrit të Kulturës, botuar në Fletoren Zyrtare në datë 29.04.2015;
- ❖ Agjencia e Administrimit Kolektiv **“FMAA”** në mbrojtje të të drejtave të Autorit në fushën e kinematografisë dhe të veprave të tjera audiovizuale, licencuar në datë 13.05.2015, me Urdhër Nr. 192 të Ministrit të Kulturës, botuar në Fletoren Zyrtare në datë 25.05.2015.

Sekretariati Teknik i KKDA-së asiston veprimtarinë e KKDA-së, duke përpiluar të gjithë informacionin dhe dokumentacionin e nevojshëm që i shërben KKDA-së për realizimin e mbledhjeve, përgatitjen dhe shpërndarjen e dokumentacionit, mbajtjen e procesverbaleve të deritanishme, zbardhjen, publikimin dhe vënien në zbatim të vendimeve të KKDA-së. Ndërkohë, sa i takon procesit të hartimit të metodologjisë, DDA ka kryer të gjitha komunikimet elektronike për njoftimin e palëve (shoqatat e përdoruesve apo përdoruesve kryesorë) për të marrë pjesë në mbledhjen e radhës dhe ka administruar në një dokument/regjistër të veçantë adresat elektronike të nevojshme për njoftimin e palëve



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

pjesëmarrëse në procedurën administrative. Ndërkohë që palët janë njoftuar për të dërguar dhe propozimet dhe sugjerimet e tyre në lidhje me metodologjinë e tarifimit dhe se ku janë bazuar ato, për të cilat pretendojnë se kanë dalë në vlerat e dërguara.

Metodologjia e tarifave të shpërblimit është një risi në legjislacionin shqiptar dhe kjo metodologji, pasi të miratohet nga Këshilli Kombëtar për të Drejtën e Autorit, do të botohet në Fletoren Zyrtare dhe do të qëndrojë në fuqi për dy vite. Tarifat janë transparente, konkurruese për subjektet, jo arbitrare, çka ndikon në mënyrë të drejtpërdrejtë në formalizmin e tregut duke siguruar në këtë mënyrë konkurrencë të lirë dhe duke i dhënë fund abuzimeve dhe problematikave të mbartura ndër vite, si rezultat i abuzimit me këto tarifa, por dhe duke nxitur subjektet e ndryshme përdorues për të paguar në mënyrë të rregullt AAK-të.

Në këtë mënyrë, sistemi funksionon në mënyrë të drejtë, subjektet përdorues paguajnë aq sa përdorin, artistët shpërblehen për kontributin e tyre, siç ndodh në të gjithë botën e zhvilluar. Sigurisht që kjo do të arrihet dhe me funksionimin e organeve shtetërore që kanë rol shtrëngues ndaj informalitetit të tregut.

iii. Shtyllat ku mbështetet metodologjia

Në hartimin e tarifave dhe metodologjisë së përcaktimit të tarifave të pagueshme nga subjekti përdorues i veprës së mbrojtur janë mbajtur parasysh kërkesat e ligjit 35/2016 “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to”, konkretisht neni 142 i tij, statistika dhe tregues të ndryshëm ekonomik, analiza të pagueshmërisë së tarifave nga subjektet përdorues, analiza kosto përfitim për paguesit e tarifës, korrespondencat mes palëve për gjetjen e mirëkuptimit, konsultime me ekspertë të institucioneve homologe të rajonit, eksperiencat dhe praktikat më të mira në rajon, dhe të tjera analiza të nevojshme për arritjen e objektivit të metodologjisë, atë të zgjerimit të bazës së tarifë paguesve si përdorues të veprës së mbrojtur tek agjencitë e administrimit kolektiv dhe sporteli unik.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Parimi i ndërtimit të tarifës mbështetet tek respektimi i të drejtave të secilës palë të përfshirë në marrëveshje, respektimi i kuadrit ligjor rregullator në fuqi, faktorët ekonomiko - social brenda vendit, krahasueshmëria me vendet e rajonit me karakteristika të ngjashme, fryma e politikave qeveritare për nxitjen e të bërit biznes dhe formalizimit të tij në të njëjtën kohë, thjeshtëzimi i burokracisë dhe kuptueshmërisë së aplikimit të tarifës si dhe logjika e aplikimit të tarifave fillimisht të ulta me qëllim gjithëpranimin e tyre e më pas indeksimin e tyre në periudhat pasardhëse.

Në metodologjinë e propozuar për përcaktimin e tarifës respektohen rigorozisht kërkesat e ligjit dhe gjithashtu mbahen parasysh një numër kriteresh të ndryshëm në mënyrë të tillë që, tarifa të rezultojë e balancuar, proporcionale dhe jo abuzive për përdoruesit. Gjithashtu, tarifa e propozuar është rezultat i një procesi të gjatë konsultimi me palët e interesit. Kjo konfirmon natyrën e ekuilibruar të tarifës tërësisht në përputhje me legjislacionin aktual.

Në përcaktimin e tarifës gjithashtu është parë me shumë prioritet dhe komunikimi me Ministrinë e Financave. Në një përgjigje të MF me shkresën nr 3130/4 prot, datë 12.04.2017 sugjerohet që normat e tarifave të jenë më të ulta se ato të propozuara në shkresën e MK, nr. 1174 prot. datë 03.03.2017 dhe më pas këto çmime të indeksohen për të arritur në nivele të krahasueshme edhe me vende të tjera të zhvilluara. Ky sugjerim është mbajtur në konsideratë në mënyrë të veçantë, kur është krahasuar tarifa dhe metodologjia e përcaktimit të saj në vendin tonë me eksperiencat e vendeve të tjera në rajon me karakteristika financiare dhe ekonomike të ngjashme si p.sh, treguesit e GDP per capita, paga mesatare në shkallë vendi, etj.

Tarifat e caktuara në këtë metodologji kanë afat dy vjeçar dhe do të indeksohen në periudhat pasardhëse duke përdorur një normë të caktuar të llogaritur mbi shumën e:

- normës vjetore të ndryshimit të indeksit të çmimit të konsumatorit; dhe
- normës vjetore të ndryshimit të pagës bruto mesatare,

Të dhëna këto të publikuara për Shqipërinë nga INSTAT.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Një tjetër aspekt që kjo metodologji mban në konsideratë për të përcaktuar tarifat është dhe drejtësia në vendosjen e barrës së tarifës mes subjekteve përdorues. Aplikimi i tarifave mikse (fikse deri në një kufi të caktuar të të ardhurave bruto dhe përtej tij një tarifë variabël) aplikohet në këtë metodologji për të korrigjuar faktin që disa nga subjektet përdorues lokale mund të jenë nën vlerën 5 milion lekë të shifrës së afarizmit. Nëse do të aplikohesh vetëm tarifa fikse për ato nën 5 milion dhe tarifa variabël për subjektet mbi 5 milion, subjektet shumë afër kufirit do të lehtësoheshin ose rëndoheshin padrejtësisht në raport me subjektet në pozicion të kundërt.

Ilustrojmë me shembull:

Shembull:

Subjekti A ka një total të ardhurash bruto 4.9 milion lekë, operon në rrethin e Tiranës dhe transmeton veprën e mbrojtur në kohëzgjatjen 36-65% të programacionit 24 orësh. Tarifa fikse do të ishte 200.000 lekë. Supozojmë se subjekti përdorues B me të njëjtën licencë transmetimi dhe kohëzgjatje të transmetimit të veprës së mbrojtur, realizon të ardhura bruto vjetore në masën 5.1 milion lekë. Tarifa e pagueshme do të ishte 3% e të ardhurave bruto, pra, gjithsej 153.000 lekë. Përfundimet rezultojnë në një 'non sens' ekonomik prandaj për të korrigjuar këtë të metë të sistemit të fashave në ndarjen e një popullate aplikohen tarifat mikse. Me aplikimin e tarifës mikse subjektet e supozuara më lart do të paguajnë përkatësisht:

- Subjekti A – 200.000 lekë
- Subjekti B – 203.000 lekë ($200.000 + 3 \cdot 100.000$, ku 100.000 janë të ardhura bruto mbi kufirin prej 5 milion lekë)

Një tjetër përfitim i aplikimit të modelit të tarifës mikse është dhe nxitja e deklarimeve të vërteta të shifrës së të ardhurave bruto, sidomos për subjektet afër limitit 5 milion lekë. Nga njëra anë do të ishin të interesuar të përfitonin nga skema e tatimit fitimit zero për



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

bizneset e vogla, por nga ana tjetër, do të paguanin tarifa fikse që në përqindje rezultojnë më të larta se ato për subjektet mbi këtë limit të të ardhurës bruto. Prandaj, për të shmangur pagesat fikse më të larta do të ishin më të interesuar të deklaronin të ardhurat e tyre. Metodologjia, në këtë rast është tërësisht në përputhje me objektivin madhor të Qeverisë për të shmangur evazionin fiskal dhe instaluar ekonominë e formalizuar.

Procesi i hartimit të metodologjisë së tarifave i është referuar praktikave më të mira ekzistuese në rajon duke i përshtatur ato me kuadrin e aplikueshëm ligjor, rrethanat ekonomike dhe kulturore të vendit tonë dhe qëllimi i saj është të përmirësojë situatën e pagueshmërisë dhe përdorueshmërisë së tarifave të mbledhura nga AAK-të përmes aplikimit të tarifave bilaterisht të pranura dhe lehtësisht të aplikueshme / të zbatueshme. Megjithatë, praktikat e vendosjes së tarifave variojnë nga një shtet në tjetrin, një strategji e suksesshme e vendosjes së tarifave është shpesh rezultat i bashkërendimit dhe organizimit të proceseve si më poshtë:

1. Rishikimi i vazhdueshëm i metodologjisë dhe nivelit të tarifave të aplikueshme;
2. Paraqitja e një evidence të plotë, të qartë dhe të besueshme të mirëfeksionimit të saj;
3. Të përgatiten dhe të kryhen negociatat dhe/ose konsultimet me organizatat përfaqësuese të përdoruesve; megjithatë përvoja ka treguar se në praktikë nuk është gjithmonë e mundur të arrihet një tarifë e pranueshme përmes negociatave;
4. Zhvillimi dhe zbatimi i një strategjie komunikimi për të kuptuar publikisht arsyet pse (1) bizneset që përdorin veprën e mbrojtur duhet të paguajnë për të si një produkt tregtar dhe (2) pse tarifat e propozuara janë të drejta ose pse, sipas rastit, tarifat ekzistuese janë të padrejta për ndonjërin prej palëve;
5. Hartimi i një strategjie për zbatueshmërinë e kontratave dypalëshe për pagesën / arkëtimin e tarifave.

Tarifat për të drejtat ekskluzive dhe të drejtat për shpërblim duhet të jenë të arsyeshme në lidhje, ndër të tjera, me vlerën ekonomike të përdorimit të të drejtave në biznes, duke marrë parasysh natyrën dhe qëllimin e përdorimit të veprës së mbrojtur, si dhe në lidhje



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

me vlerën ekonomike të shërbimit të ofruar nga agjencitë e menaxhimit kolektiv. Kriteri i paanësisë mund të aplikohet përmes një tarife të balancuar, ku rezultati duhet të jetë i drejtë për të licencuarin në terma të vlerës së pagueshme për të pasur akses tek veprat nën mbrojtje dhe i drejtë për licensuesin duke i dhënë atij një shpërblim të drejtë për përpjekjet për mundësimin e shfrytëzimit të veprave të mbrojtura. Çdo model ekonomik nuk mund të jetë i përsosur, për një arsye apo një tjetër, dhe gjithsesi mbetet i hapur dhe subjekt ndaj kritikave. Megjithatë, analiza mbi dallimet ose ngjashmëritë në vende të tjera të modeleve të gatshme të testuara në këto vende, mund të jetë proces shumë i mirë për të grumbulluar “prova dytësore” për të justifikuar tarifën e propozuar.

Një kriter gjerësisht i përdorshëm si bazë për përlllogaritjen e tarifave në këtë metodologji është zëri i të **ardhurave bruto** të disponueshme të subjekteve përdorues. Përzgjidhet si kriter bazë për faktin se është i besueshëm, i matshëm dhe siguron barazinë e barrës së tarifimit. Logjika e tarifës është ‘kush përdor pagan’. Të ardhurat bruto përlligjin sa më lart, sepse më shumë punë, më shumë aktivitet, më shumë të ardhura që rrjedhimisht do të thotë më shumë ‘konsum’ të veprës së mbrojtur. Një e metë ose dobësi e modelit do të ishte përballja me një prirje në treg të subjekteve përdorues për të mos deklaruar të ardhurat e tyre. Këtë situatë nuk e konstatojmë për herë të parë apo vetëm në raste sporadike, por në të shumtën e rasteve, kur është bërë procedura e testimit të tarifës. Rezulton se jo më shumë se 30% e subjekteve të marra në analizë deklarojnë dhe publikojnë pasqyrat e tyre sipas dispozitave ligjore në fuqi. Për të korrigjuar këtë anomali në treg, në shënimet që shoqërojnë kërret e kësaj metodologjie, të ndarë sipas llojit të subjekteve përdorues, vihet në dukje fakti që, nëse subjekti nuk deklaron vullnetarisht të ardhurat e tij, në përlllogaritjen e tarifës do të merren për bazë informacionet e siguruara nga palë të treta për këtë përdorues (p.sh, informacion nga zyra e tatim taksave apo ndonjë bankë / institucion tjetër financiar) ose pagesa arbitrare, që ekonomikisht nuk janë shumë të dëshiruara prej subjekteve përdorues. Zgjidhje e fundit do të duhej të ishte



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

kontributi i ekspertëve të ekonomisë - për të identifikuar dhe marrë informacionin nga subjekti përdorues përmes një procesi kontrolli / zbulimi (ose të ngjashëm).

Gjithashtu, metodologjia mban në konsideratë faktin që barrën e provës e ka subjekti përdorues. Barra e provës, sipas rastit, është e ndryshme. Në disa raste, si barrë prove shërben pasqyra e të ardhurave dhe shërbimeve, në një rast tjetër shërben deklarimi i dhomave të shitura në hotel, në një rast tjetër shërben numri i abonentëve apo impulseve të ring tone, etj.

Element tjetër i metodologjisë së përcaktimit të masës së shpërblimit për të drejtën e autorit është edhe aplikimi i tarifave të diferencuara. Diferencimi siguron barazinë ekonomike mes përdoruesve duke mundësuar të paguajë më shumë ai që konsumon më tepër dhe sidomos ato subjekte për të cilat fonograma është parësore për nga rëndësia e ekzistencës së vetë aktivitetit. Është lehtësisht e pranueshme që një disko të paguajë më shumë për përcjelljen e veprës muzikore krahasuar p.sh, me një restorant që parësore ka menunë dhe komoditetin.

Mbetet prioritet në të gjitha tarifat e propozuara që ato të jenë të thjeshta dhe të zbatueshme. Një formulë e thjeshtë, me informacion të besueshëm dhe lehtësisht të siguroshëm është premisë e pranueshmërisë nga të dyja palët dhe e kryerjes së transaksionit. Nxitja e palëve për përfundimin e transaksionit është njëkohësisht një nxitje për formalizimin e tregut artistik.

Është e rëndësishme të përmendet, se kjo metodologji merr në konsideratë efektin e përgjithshëm që tarifa do të ketë në treg, veçanërisht duke siguruar që tarifa e re të jetë në përputhje me çdo konsideratë të ligjit të konkurrencës.

Për shembull, kjo metodologji shmang mundësinë e paligjshme që AAK-të të abuzojnë me fuqinë e tyre të tregut duke vendosur çmime të paarsyeshme ose të angazhohen në praktika diskriminuese, të tilla si aplikimi i tarifave të ndryshme për përdoruesit e ngjashëm që veprojnë në të njëjtat tregje.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

iv. Dokumente dhe praktika të konsultuara

- Ligji 35/2016 “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to”;
- IFPI¹ Manualët tarifore 2016²;
- CISAC³ Tarifa krahasuese në Evropën Jug Lindore/Kroaci;
- Manual për administrimin kolektiv të të drejtave të autorëve⁴;
- Administrimi kolektiv i të drejtave të autorit në fushën e muzikës⁵;
- Eksperienca dhe praktika në vendosjen e tarifave në të drejtat e komunikimit publik⁶;
- Mendimet e shkëmbyera me ekspertë të WIPO dhe Zyrën Kroate për të drejtat e autorit (SIPO);
- Informacione dhe të dhëna zyrtare nga zyrat homologe të Malit të Zi, Rumanisë, Maqedonisë, Greqisë, Turqisë, Sllovenisë, etj;
- Proces verbali i mbledhjes së datës 20.04.2017;
- Korespondencat për dhënie mendimi të KKDA-së me palët e interesuara;
- Korrespondenca me Ministrinë e Financave dhe institucione të tjera shtetërore;
- Pagesat e tre viteve të fundit të subjekteve përdorues në Shqipëri ndaj AAK-ve;
- Dokumentat e kontabilizimit të subjekteve përdorues në institucionet shtetërore financiare.
- Të tjera.

¹Organizata ndërkombëtare e prodhuesve të fonogramit (representing recording industry worldwide).

²Tarifat për Radio dhe TV broadcasting/tarifat për IPTV dhe ritrasmetimit kabllor, platformat digjitale/shkollat e dansit dhe të tjera.

³International Confederation of Societies of Authors and Composers (CISAC).

⁴Paula Schepens, botim i UNESCO 2000.

⁵Dr.Ulrich Uchtenhagen, botimi WIPO.

⁶Experience and Good Practices in Performance Rights Tariff Setting Strictly privileged and confidential October 2015, IFPI, www.ifpi.org/prc;



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

KREU I
PËRKUFIZIME

1. **“Agjenci e Administrimit Kolektiv (AAK)”** nënkupton subjektin juridik, të krijuar më parë nga mbajtësit e të drejtave të autorit dhe të drejtave të lidhura me to dhe e licencuar nga ministria përgjegjëse për të drejtën e autorit si agjenci me objekt të veprimtarisë së saj administrimin e një, dy ose më shumë kategori të drejtash, me qëllim mbledhjen e të ardhurave nga përdorimi i veprave për të cilat janë autorizuar nga mbajtësit e këtyre të drejtave dhe shpërndarjen e tyre tek anëtarët e tyre-mbajtës të së drejtave, duke mbajtur detyrimet tatimore, si agjent tatimor sipas parashikimeve ligjore.
2. **“Vepër e mbrojtur nga e drejta e autorit”** nënkuptohen të gjitha kategoritë e veprave objekt i nenit 8 të ligjit 35/2016.
3. **“Të ardhura bruto”** nënkupton të ardhurat nga aktiviteti i shfrytëzimit të deklaruar në pasqyrën financiare të të ardhurave dhe shpenzimeve të përdoruesit. Nuk përfshihen në të ardhurat bruto nga veprimtaria vjetore e përdoruesit:
 - a) të gjitha të ardhurat që rrjedhin nga aktivitete të tjera të OSHMA-ve si shitja e mallrave dhe produkteve;
 - b) të ardhurat nga reklama për prodhime të vetë OSHMA-ve;
 - c) të ardhurat që sigurohen nga përdorime të veprave të mbrojtura që krijohen gjatë marrëdhënieve të punësimit;
 - ç) të ardhurat që krijohen nga sponsorizime, financime, kredi, grante, të lidhura dhe të ngjashme;
 - d) të ardhurat nga veprat, për të cilat subjekti përdorues ka paguar në mënyrë direkte jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë;



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

- dh) të ardhurat që krijohen nga shitja ose distribucioni i të drejtave mbi programet e veta dhe paketave me programe të vetë OSHMA-ve brenda dhe jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë;
- e) të ardhurat nga investimet, projektet teknike të zhvillimit, kosto të tjera që lidhen me pagesa për licencime si OSHMA që nuk lidhen me përdorimin e veprës së mbrojtur nga ligji;
- ë) të ardhurat që krijohen nga publikimi në mediat sociale/internet, shitja ose distribucioni i të drejtave të programeve të veta dhe paketave me programe të vetë OSHMA-ve brenda dhe jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë;
- f) të ardhurat që krijohen nga përdorimi i të drejtave të autorit për të cilat subjekti përdorues hyn në marrëdhënie direkte me autorin/mbajtësin e të drejtave;
- g) të ardhurat që krijohen nga blerja dhe shitja e veprave/enteve që nuk mbrohen nga ligji.
4. **“Tarifë fikse”** nënkuptohet përkufizimi i nenit 149 të ligjit 35/2016.
 5. **“Sporteli unik”** nënkuptohet agjencia që kryen funksionin e mbledhjes së tarifave të shpërblimit nga subjektet përdorues, në emër të agjencive të licencuara, për të gjitha kategoritë e mbajtësve të të drejtave objekt përfaqësimi, që krijohet me marrëveshje me shkrim ndërmjet agjencive të licencuara të administrimit kolektiv ose sipas rastit me anë të vendimarrjes së KKDA-së.
 6. **“Subjekti përdorues”** nënkupton çdo operator që kryen veprimtari fitimprurëse ose jo në territorin e Republikës së Shqipërisë, i cili konsumon/shfrytëzon vepra të mbrojtura nga ligji i të drejtës së autorit objekt përfaqësimi nga sporteli unik/AAK-të.
 7. **“Ofrues shërbimi mediatik audioviziv (OSHMA)”** është personi fizik ose juridik, që ka përgjegjësinë editoriale për zgjedhjen e përmbajtjes së shërbimeve të transmetimit audioviziv dhe që vendos mënyrën e organizimit të saj.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

8. **“Kohëzgjatja”** nënkupton raportin e shprehur në përqindje të kohës së përdorimit të veprës së mbrojtur nga sporteli unik/AAK-të në programacionin ditor (24 orë) nga subjekti përdorues.
9. **“Programacion”** nënkupton aktivitetet dhe programet e ndryshme ditore që përdorin operatorët transmetues dhe ritransmetues (OSHMA).
10. **“Program radio”** nënkuptohet tërësia e mesazheve audio që përbëjnë një element individual brenda një liste apo katalogu të krijuar nga ofruesi i shërbimit, forma dhe përmbajtja e të cilit janë të krahasueshme me formën dhe përmbajtjen e transmetimit radio.
11. **“Program televiziv”** nënkuptohet tërësia e imazheve lëvizëse, me ose pa zë, që përbëjnë një element individual brenda një liste apo katalogu të krijuar nga ofruesi i shërbimit, forma dhe përmbajtja e të cilit janë të krahasueshme me formën dhe përmbajtjen e transmetimit televiziv. Shembujt e programeve përfshijnë filma, ngjarje sportive, komedi, dokumentarë, programe për fëmijë dhe drama origjinale.
12. **“Destinacion turistik”** nënkupton pikën turistike me një përqendrim të lartë të produkteve turistike, i ngritur mbi bazën e studimeve dhe planeve të zonës dhe që ka kapacitete për të tërhequr vizitorë, vendas e të huaj, duke plotësuar e kënaqur kërkesat e tyre.
13. **“Strukturë akomoduese”** nënkuptohet struktura që vë në dispozicion të turistëve, vendas apo të huaj, individë ose të organizuar në grupe, për një periudhë kohe të pacaktuar, por jo më shumë se 1 vit, shërbimet e akomodimit (fjetje, ushqim, pije dhe shërbime të tjera), në përputhje me standardet e përcaktuara sipas klasifikimit dhe kategorizimit të saj.
14. **“Abonim”** nënkuptohet kontrata e shërbimit, lidhur midis ofruesit të shërbimeve mediatike audiovizive (OSHMA) me pagesë dhe marrësit të këtyre shërbimeve.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

KREU II

**TARIFA PËR KOMUNIKIMIN NË PUBLIK NË RADIO TË VEPRËS SË
MBROJTUR⁷**

Metodologjia dhe masa e tarifave të shpërblimit e aplikueshme për të gjithë subjektet RADIOFONIKE llogaritet sipas tabelës nr.1 dhe nr.2 më poshtë.

I. RADIO KOMBËTARE PUBLIKE / PRIVATE

Tabela nr.1

Kohëzgjatja e komunikimit në publik të veprës së mbrojtur në programacionin 24 orësh	deri në 35%	36% deri në 65%	mbi 65%
Tarifa në përqindje mbi të ardhurat bruto vjetore	2%	3%	4%
Formula e llogaritjes së tarifës	2% * totali i të ardhurave bruto	3% * totali i të ardhurave bruto	4% * totali i të ardhurave bruto

II. RADIO LOKALE

Tabela nr.2

Kohëzgjatja e komunikimit në publik të veprës së mbrojtur në programacionin 24 orësh	(deri në 35%)	(36% deri në 65%)	(mbi 65%)
Tarifa në përqindje aplikuar mbi të ardhurat bruto vjetore mbi kufirin prej 5 milion lekë	1%	2%	3%
Formula e llogaritjes së tarifës	1% * totali i të ardhurave bruto mbi 5 mln lekë + tarifën fikse	2% * totali i të ardhurave bruto mbi 5 mln lekë + tarifën fikse	3% * totali i të ardhurave bruto mbi 5 mln lekë + tarifën fikse

⁷ “Komunikimi në publik” nënkupton komunikimin në publik të një vepre të mbrojtur nga ligji i të drejtës së autorit



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

TARIFA FIKSE

Tabela nr.3

	Banorë '000	(deri në 35%) / Lekë	(36% deri në 65%) / Lekë	(mbi 65%) / Lekë
Tarifë fikse për llogaritjet në bazë të numrit të popullsisë të përcaktuar në licencë	Nën 20	10.000	20.000	30.000
	20 - 60	15.000	30.000	50.000
	60 - 100	40.000	80.000	120.000
	100 - 150	50.000	100.000	150.000
	150 - 200	60.000	120.000	180.000
	200 - 300	70.000	140.000	220.000
	300 - 500	80.000	160.000	250.000
	500 - 700	90.000	180.000	270.000
	Mbi 700	100.000	200.000	300.000

Sqarime:

- 1) Nëse subjekti përdorues Radiofonik i veprës së mbrojtur realizon të ardhura bruto vjetore më pak se 5 milion lekë në vit, tarifa për t'u paguar është sa niveli i tarifës fikse të përcaktuar sipas klasifikimeve përkatëse në bazë të numrit të popullsisë dhe kohëzgjatjes së komunikimit në publik;
- 2) Në rastet kur subjekti përdorues Radiofonik i veprës së mbrojtur siguron të ardhura bruto vjetore mbi 5 milion lekë, por nuk paraqet formularin e deklaramit të tyre, tarifa e detyrueshme për t'u paguar është sa dyfishi i tarifës fikse të përcaktuar sipas klasifikimeve përkatëse në bazë të numrit të popullsisë dhe kohëzgjatjes së komunikimit në publik.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

ARSYETIMI I PËRCAKTIMIT TË TARIFËS

Tarifat *në përqindje* mbi të ardhurat bruto nuk janë gjetje arbitrare, por një logjikë ekonomike e tregut të lirë. Arsyetimi është bërë në dy vektorë:

- barra e tarifës në raport me kostot e tjera të aktivitetit të subjektit përdorues;
- pozicionimi në raport me tarifat e aplikuara në vende të tjera;

Analizojmë barrën e tarifës duke bërë disa llogaritje të thjeshta. Një subjekt radiofonik që transmeton veprën e mbrojtur në jo më shumë se 35% të kohës së programacionit 24 orësh supozohet që 35% të të ardhurave bruto i siguron nga ky program. Teorikisht, por dhe praktikisht, kostot variabël nuk tejkalojnë 60% të të ardhurave, pra marzhi bruto do të jetë 40% i të ardhurave. Duke aplikuar mbi këtë marzh bruto koeficientin jo më shumë se 15% (i referohemi masës së tatimit në burim në vendin tonë) atëherë barra e taksës mbi të ardhura bruto do të përkthehej në 2%. Kjo ka qenë një nga teknikat e përdorura për përcaktimin e koeficientëve 2%, 3% dhe 4% mbi të ardhurat bruto, për subjektet përdorues kombëtarë dhe 1%, 2%, 3% për ata lokal. E shtrijmë shembullin në fashat e tjera. Marrim mesataren e kohës së transmetimit në fashën e dytë, pra 50% të kohës/të të ardhurave. Shumëzuar kjo e ardhur me marzhin bruto dhe tatim fitimit ($50\% * 40\% * 15\% = 3\%$) rezulton tarifa 3% e aplikueshme mbi të ardhurat bruto. Vazhdojmë me fashën e fundit. Koha mesatare e transmetimit të veprës së mbrojtur është 83%, marzhi bruto 40% dhe norma e tatim fitimit 15%. Zbatimi i formulës jep një rezultat 5% të tarifës, por për të ruajtur logjikën e rritjes lineare propozohet 4% për radiot kombëtare publike e private.

Në këtë këndvështrim këto përqindje do të ishin interpretim i drejtë i përgjegjshmërisë për të pranuar “taksim” për përdorimin e të drejtave të autorit, të paktën deri në kufijtë tatimorë të vendosur në Republikën e Shqipërisë.

Analizojmë vektorin e dytë, ku qëndrojnë tarifat në përqindje të propozuara në raport me tarifat në vende të tjera. Listojmë si më poshtë:



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Shteti	Përfituesit	Sipas kohëzgjatjes së veprës së mbrojtur		
		30%	deri 60%	mbi 60%
Bullgaria	Prodhuesit dhe Performuesit	2%	3%	4%

Shteti	Përfituesit	Tarifë unike
Kroacia	Prodhuesit	8 %

		Sipas kohëzgjatjes së veprës së mbrojtur				
Shteti	Përfituesit	20%	20 deri 40%	40 deri 60%	60 deri 80%	mbi 80%
Greqia	Prodhuesit dhe Performuesit	1%	2%	3%	4%	5%

****Radiot publike, ndryshe nga ato private, kanë tarifë fikse 2% mbi të ardhurat bruto**

		Sipas kohëzgjatjes së veprës së mbrojtur		
Shteti	Përfituesit	30%	deri 60%	mbi 60%
Maqedonia	Prodhuesit dhe Performuesit	1.5%	2.5%	3.5%

		Sipas kohëzgjatjes së veprës së mbrojtur		
Shteti	Përfituesit	30%	deri 60%	mbi 60%
Rumani	Prodhuesit	0.9%	1.2%	1.5%

Shteti	Përfituesit	Tarifë unike
Serbia	Nuk ka info	3.5 %

Shteti	Përfituesit	Tarifë unike
Sllovenia	Prodhuesit dhe Performuesit	3 %
**Radiot publike, ndryshe nga ato private, kanë tarifë fikse 0.79% mbi të ardhurat bruto		



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Nga përpunimi i të dhënave më sipër rezulton se tarifat në përqindje të propozuara në këtë metodologji janë mjaftueshëm më të ulta se ato të përdorura në vendet e rajonit. Dallohet lehtë që edhe me shtetet ku tarifa në përqindje është e njëjtë, matematikisht jemi sa $\frac{1}{2}$ ose $\frac{1}{4}$ e tarifës, pasi tarifat e paraqitura më lart janë vetëm për 1 ose 2 përfitues nga e drejta e autorit ndërsa tarifat e propozuara për Shqipërinë përfshijnë detyrimin për të 4 përfituesit.

Përveç sa më sipër, në përcaktimin e tarifës për përdoruesit Radiofonik të veprës së mbrojtur në transmetimet në RADIO janë marrë parasysh dokumentet dhe analizat ekonomike si më poshtë:

Ligji 35/2016 "Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to"

- **Të ardhurat bruto vjetore** sipas përcaktimit të bërë në nenin 142, pika 4 (a) "të ardhurat që mund të sigurohen si rezultat i përdorimit të veprës ose objektit të të drejtave të lidhura".
- Është parashikuar që në raste kur subjekti përdorues Radiofonik i veprës së mbrojtur nuk siguron informacionin mbi të ardhurat për faktin se ato nuk pasqyrojnë natyrën e përdorimit të veprave ose objekteve të të drejtave të lidhura, atëherë mbështetur në nenin 142, pika 4 (c), tarifat llogariten në bazë të kostove që lindin për përdorimin e tyre ose në bazë të ndikimit që kanë në shfrytëzimin normal nga mbajtësit e të drejtave. Në tabelat e tarifës përqindja sipas kohës së transmetimit aplikohet mbi të **ardhurat bruto vjetore**.
- Për përcaktimin e tarifës së përdoruesve Radiofonik lokal të veprës së mbrojtur është mbajtur parasysh edhe **numri i publikut**, të cilit i vihen në dispozicion veprat ose objektet e të drejtave të lidhura si parashikohet në nenin 142, pika 4 (b);
- Tabela e tarifës ka bërë një ndarje në tre kategori të kohëzgjatjes së transmetimit të veprës së mbrojtur, ndarje e cila përcakton dhe përqindjen e aplikueshme mbi të ardhurat bruto vjetore në përcaktimin e tarifës. Kategorizimi i kohëzgjatjes së transmetimit



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

justifikohet me faktin e ndikimit që ka transmetimi i veprës së mbrojtur në krijimin e të ardhurave për subjektin përdorues Radiofonik. Ky rregullim i përgjigjet dispozitës së parashikuar në nenin 142, pika ç; Tarifa, e shprehur në përqindje, pasqyron vlerën ekonomike të përdorimit efektiv të veprave audio-vizuale të mbrojtura nga të drejtat e autorit. Përcaktimi i tarifës mban në konsideratë rëndësinë e veprës si *principale ose dytësore*, për nga ndikimi i drejtpërdrejtë në gjenerimin e të ardhurave bruto. Termi rëndësi *principale*⁸ përdoret në kuptimin që, nëse një platformë transmetimi nuk do të aksesonte për publikun veprën e mbrojtur, atëherë dhe dëgjueshmëria / shikueshmëria do të ishte e ulët, sepse vepra është shumë e rëndësishme brenda arenës kombëtare. Mbi këtë parim bëhet një segmentim i përdoruesve të veprave të mbrojtura audiovizive, duke i grupuar sipas rëndësisë që ka vepra në aktivitetin e tyre, rëndësi e cila reflektohet në masën e përcjelljes së produktit gjatë kohës 24 orë të programacionit.

- Referuar nenit 142, pika (dh) në përcaktimin e tarifës është mbajtur parasysh *krahasueshmëria* e tarifave të propozuara me tarifat e agjencive homologe të administrimit kolektiv në vende të tjera, veçanërisht me ato vende, të cilat kanë standard të përafërt zhvillimi ekonomiko-social me Republikën e Shqipërisë.

Konkretisht, janë shfrytëzuar modeli bullgar dhe ai rumun. Kriteri më i rëndësishëm për përzgjedhjen e tyre është se të dy modelet kënaqin kërkesat e ligjit 35/2016, neni 142, në disa dispozita: tarifa të jetë e aplikueshme mbi të ardhurat bruto dhe të mbahet në konsideratë rëndësia parësore apo dytësore e veprës në krijimin e të ardhurave. Të dy modelet aplikojnë tarifa në përqindje mbi të ardhurat bruto dhe diferencojnë tarifën sipas kohës që zë transmetimi i veprës së mbrojtur në programacionin 24 orësh.

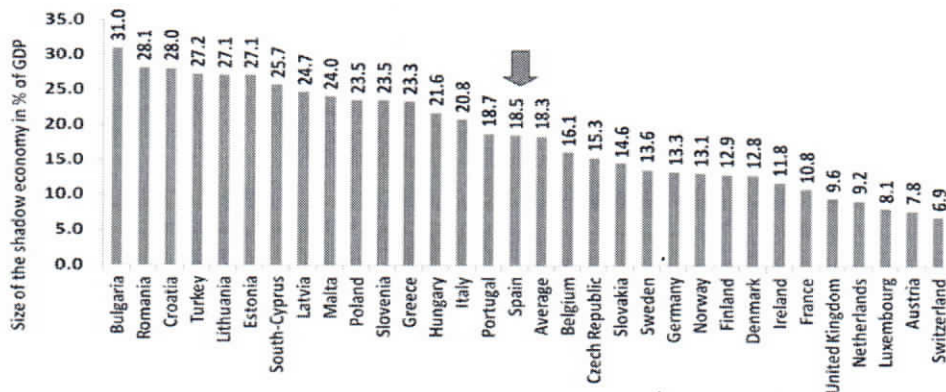
Gjithashtu, këto dy modele u zgjodhën si guidë edhe për faktin se ka disa karakteristika ekonomike shumë të ngjashme mes vendit tonë dhe këtyre shteteve. Së pari, Shqipëria njësoj si Bullgaria dhe Rumania ka probleme të formalizimit të sektorit. Në këto vende,

⁸ Ligji nr. 35/2016, neni 142, pika 4.ç



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

ekonomia informale shkon rreth 30% të GDP-së. Shqipëria sipas një studimi të BERZH (2015) ka një ekonomi informale rreth 36% të GDP-së.



Burimi: Schneider, F., Raczkowski, K., Mroz, B., 2015

Së dyti, ekonomikisht, të treja vendet kanë tregues modest. Krahasuar sipas treguesit GDP per capita, p.sh, Shqipëria në vitin 2016 ka një GDP per capita (*shih aneks 1*) rreth 5.000 usd, Bullgaria një GDP per capita rreth 8.000 usd (*shih aneks 1*) ndërsa Rumania 10.000 usd (*shih aneks 1*). Krahasuar me treguesit ekonomike të pagës mesatare Bullgaria ka një pagë mesatare shumë të përafërt⁹ me Shqipërinë. Bullgaria 1.000 leva ose e shprehur në lekë rreth 65.000 lekë në muaj, ndërsa në Shqipëri paga mujore mesatare është rreth 57.000 lekë. Në fakt, Rumania ka një pagë mesatare disi më të lartë, por jo më shumë se 95.000 lekë në muaj.

Së treti, referuar rritjes ekonomike përsëri të dhënat janë të krahasueshme, Shqipëria në vitin 2016 pati një rritje të GDP-së me 0.74%, Bullgaria me 0.9% dhe Rumania me 1.7%. (*shih linkun <https://tradingeconomics.com>*).

Tërësia e të përbashkëtave mes këtyre vendeve justifikon përse këto dy modele shërbyen në dizenjimin e qasjes së tarifave për subjektet përdorues Radiofonikë.

⁹ <https://tradingeconomics.com/bulgaria/wages>



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Ligji Nr.9632, datë 30.10.2006 "Për sistemin e taksave vendore" i ndryshuar, Neni 11, pika 2

- Për përdoruesit Radiofonik lokal është mbajtur në konsideratë edhe një dispozitë e legjislacionit fiskal ku parashikohet se tatimi i thjeshtuar mbi fitimin, për tatimpaguesit me qarkullim vjetor nga 0 (zero) deri në 5 (pesë) milionë lekë, është 0 (zero) lekë në vit. Kjo dispozitë krijon lehtësinë që subjektet përdorues Radiofonik të mos depozitojnë pasqyra financiare vjetore (*shih njoftimin në www.qkb.gov.al*). Për të mos shtuar barrën e burokracisë së përgatitjes të pasqyrave financiare për këto subjekte përdorues të veprës së mbrojtur për një përdorues të caktuar të informacionit financiar (rasti i AAK-ve), atëherë është përgatitur tabela e tarifës fikse;

Korrespondenca mes palëve

Dëshmia e negociatave mund të ketë një ndikim të fortë në rezultatin e procedurave të vendosjes së tarifave të reja të propozuara. Me qenë se një tarifë mund të ketë një histori të gjatë bisedimesh, është e rëndësishme të shqyrtojmë në fillim korrespondencën me palët e interesit duke paraqitur dëshmi të negociatave.

Radio Lushnja

Duke qenë se në të shumtën e rasteve radiot janë biznes i vogël, kjo për shkak të xhiros vjetore që realizojnë e cila nuk është më e madhe se 2.000.000 lekë në vit atëherë edhe pagesa për të drejtat e Autorëve duhet të jetë në raport me këtë xhiro ose deri në këtë xhiro mund të jetë fikse. Radiot, biznes i vogël me xhiro deri në 2.000.000 lekë, duhet t'i paguajnë AAK-ve për të drejtat e transmetimit maksimumi i mundshëm i përballueshëm deri në 100.000 lekë në vit, mundësisht ndarje në periudha gjatë vitit, për të gjitha agjencitë (edhe pse asnjëra nga këto nuk n'a furnizon më me produkte muzikore, këtë e mbështesim në tarifën e përafërta që paguajmë aktualisht).



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Radio Vintage

Kush dhe pse e ka vendosur këtë kufirin e çmendurisë nën 100 mijë banorë dhe mbi 100 mijë banorë? Njësia matëse e densitetit të banorëve nuk matet kështu, kjo është gabim. Mos harroni se çdo radio ka shtrirjen gjeografike të përcaktuar në licensë, dhe mbi këtë bazë ka dhe numrin e popullsisë, pra, tabela duhet të jetë proporcionale dhe jo me hamendje. Një radio lokale në Itali, paguan tek SIAE, vetëm 100 Euro, shumë kjo e barazvlefshme me 5% të pagës mesatare së një punëtori në Itali. Radio Nikita në Kretë, Greqi, e cila mbulon me tre transmetues thuhet gjithë Kretën, e cila ka një popullsi prej rreth 700 mijë banorësh, por nga turistët ajo shkon në 4 milion në ditë, paguan 110 Euro në muaj për të drejtën e autorit shumë kjo e barazvlefshme me 10 % të pagës mesatare në Greqi. Në këto kushte ne sygjerojmë që pagesa mujore për një radio vendore të jetë 5% e pagës mesatare mujore në vendin tonë. Paga mesatare mujore në vendin tonë është rreth 50.000 lekë të reja, Pra, një radio lokale të paguajë për të drejtën e autorit jo më shumë se 2.500 Lekë të reja në muaj.

Radio Klea

Ne mendojmë se nuk ka arsye të merret si masë llogaritje numri i popullsisë ku operon radio, pasi ajo çka duhet të marrin autorët nga përdorimi i muzikës është një përqindje e caktuar e të ardhurave që radio gjeneron nga përdorimi i muzikës. Por edhe nëse kjo do të ishte një mënyrë llogaritje, ndarja që bëhet me numrin e popullsisë vetëm me 2 fasha, mbi 100 mijë dhe nën 100 mijë banorë, nuk është korrekte. Në lidhje me tarifat që radiot lokale duhet të paguajnë në sportelin unik, duke qenë se Radio Klea është biznes i vogël me xhiro vjetore nën 2 000 000 leke në vit, propozojmë që të gjitha radiot "Biznes i vogël" me xhiro vjetore nën 2 000 000 lekë të paguajnë 100 000 lekë në vit: 40.000 lekë për AlbAutor 30.000 lekë për AKDIE 30.000 lekë për AMP.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Referuar tekstit të cituar më sipër, shkëputur nga korrespondenca me disa përdorues radiofonikë lokal rezulton që këto subjekte janë të gatshëm dhe të ndërgjegjshëm për të paguar, por shifrat që ata propozojnë janë larg atyre të propozuara nga AAK-të.

Ndërsa tarifat e propozuara në këtë metodologji kënaqin mundësitë dhe kërkesat e tyre. Kjo përputhshmëri është një hap tjetër drejt zgjerimit të bazës së tarifë-paguesve. Më poshtë testohet metodologjia dhe përsa i përket pranueshmërisë së tarifave të propozuara:

Shembull:

Radio Lushnja propozon tarifën vjetore 100.000 lekë. Sipas tarifave të përcaktuara në metodologji ky subjekt përdorues do duhet të paguajë 80.000 lekë duke konsideruar se ka një licencë që mbulon një territor të fashës 60-100 mijë banorë dhe koha e transmetimit të veprës së mbrojtur zë 36-65% të kohës së programacionit 24 orësh.

Radio Vintage propozon një tarifë jo më shumë se 2.500 lekë në muaj pra, jo më shumë se 30.000 lekë në vit. Nga një analizë e pasqyrave financiare të këtij subjekti përdorues rezulton se shifrat e tij të afarizmit për vitet 2014 – 2015 janë tepër modestë përkatësisht 40.000 lekë dhe 80.000 lekë. Me të dhënat e mbledhura për aktivitetin e këtij subjekti rezulton se edhe tarifa e propozuar prej tij nuk është e përballueshme.

Radio Klea propozon tarifën vjetore 100.000 lekë. Ky subjekt përdorues ka licencë transmetimi për rrethin e Elbasani dhe koha e komunikimit në publik të veprës së mbrojtur është 36-65% të kohës së programacionit 24 orësh. Tarifa e propozuar në këtë metodologji është 80.000 lekë, sërish më e ulët se ajo e propozuar nga vetë subjekti përdorues.

Në arsyetimin më sipër vihet në dukje fakti që subjektet përdorues radiofonikë i gjykojnë shumë të larta tarifat e propozuara nga AAK-të. Si të tilla këto tarifa refuzohen të



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

paguhen nga pjesa më e madhe e tyre, ose në rastin më të mirë paguhen vlera shumë më të ulta se ato të vendosura në tabelat e propozuara të AAK-ve.

Në fakt nga analiza e bërë mbi informacionin e mbledhur të tarifave të paguara (tab.1) ndaj secilës prej AAK-ve nga subjektet përdorues Radiofonik për vitet 2015 – 2017, rezultojnë disa problematika shumë serioze:

1. Në vitin 2015 dhe 2016 për AKDIE sipas informacionit të depozituar nga ana e agjencive të administrimit kolektiv në vijim të kërkesës të Drejtorisë të të Drejtave të Autorit, në kuadër të hartimit të metodologjisë së tarifave, kanë paguar vetëm 33% e përdoruesve dhe në 2017, 6 mujori i parë vetëm 17% prej tyre;
2. Në vitin 2015 për AMP kanë paguar 39% e përdoruesve, në 2016 vetëm 33% dhe në vitin 2017, deri në korrik, në këtë analizë nuk na rezulton asnjë tarifë e paguar për këtë AAK;
3. Për Albautor situata është më e normalizuar megjithatë 72% në 2015, 66% në 2016 dhe në 2017 deri në korrik 55% e përdoruesve kanë derdhur tarifat pranë kësaj AAK-je;

Siç tregojnë raportet e përlllogaritura më sipër shkalla e pagueshmërisë për përdorimin e veprave të mbrojtura nga përdoruesit Radiofonik është shumë e ulët. Arsyet të tjera të konstatuara për këtë anomali përveç tarifave të larta janë:

1. Transparenca e ulët e menaxhimit të tarifave të mbledhura nga AAK-të;
2. Informaliteti në treg (subjekte që nuk deklarojnë të ardhurat e tyre);
3. Numri i pakët i veprave të mbrojtura në listën e ofruar nga AAK-të;
4. Shkalla e ulët e njohjes së përdoruesve të veprës së mbrojtur me ligjshmërinë dhe detyrimet që burojnë prej saj;



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

TAB.1 – TARIFAT E PAGUARA PËR AAK-TË NGA PËRDORUESIT RADIOFONIKË

		VITI 2017			VITI 2016				VITI 2015			
Subjekti	Adresa	AKDIE	ALBAUTOR	FMAA	AKDIE	AMP	ALBAUTOR	FMAA	AKDIE	AMP	ALBAUTOR	FMAA
NRG RADIO	TR					24 000	31 200		36 000	24 000	31 200	
RADIO 7 NORD	TR										64 152	
RADIO ALFA OMEGA	TR	48 000	32 400		48 000	24 000	32 400		48 000	24 000	32 400	
RADIO CITY ALBANIA	TR		78 000				78 000				78 000	
RADIO CLUB FM	TR						60 000				60 000	
RADIO CRI (RADIO E JASHTME KINES)	TR		93 600				93 600				93 600	
RADIO E PARE MAT	MAT		23,400				25 000					
RADIO IN	TR	150 000			150 000	50 000			120 000	50 000		
RADIO KISS			65 000								65 000	
RADIO KLEA	EL		31 200		24 000	24 000	39 600		24 000	24 000	39 600	
RADIO LOGOS	PG	36 000	48 000		36 000		48 000			36 000	48 000	
RADIO LUSHNJA	LU		40 000									
RADIO MARIA - MIRELA (EMANUELA) TRASHA	TR						20 000				20 000	
RADIO NACIONAL	TR		48 000									
RADIO NGJALLJA	TR				36 000	32 400	32 400		30 000	32 400	32 400	
RADIO ONE	TR										78 700	
RADIO SPEKTRUM	TR				72 000	48 000	60 000		72 000	60 000	78 000	
RADIO TRAVEL	TR		48 000				48 000					

Më poshtë përmes llogaritjeve konkrete bëhet një analizë e të dhënave në Tab.1 sipas një tjetër dimensionit, atij të pranueshmërisë së tarifave sipas kësaj metodologjie nga tarifat paguesit radiofonikë.

RADIO ALFA OMEGA – Ky subjekt nuk ka pasqyra financiare të publikuara që do të thotë:



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

- ose është biznes i vogël nën 5 milion lekë;
- ose e tejkalon këtë shifër të aktivitetit / afarizmit, por nuk publikon pasqyrat financiare në kundërshtim me legjislacionin në fuqi.

Cilado qoftë situata, tarifa minimale që do të paguante ky subjekt gjendet në tabelën e tarifës fikse të subjekteve radiofonike lokale. Nga Tab.1 rezulton se subjekti paguan çdo vit rregullisht tarifën e AAK-ve në shumën të njëjta 104.400 lekë. Edhe sipas tabelës së propozuar në këtë metodologji vlera e tarifës është pothuajse ajo e pranuar dhe paguar nga subjekti. Ky subjekt është i licensuar për transmetim radio në rrethin e Tiranës (mbi 700.000 banorë) dhe koha e transmetimit të veprës së mbrojtur është më pak se 35%. Në tabelë gjejmë për këtë kombinim treguesish, vlerën 100.000 lekë të tarifës vjetore.

******(Sipas AKDIE tarifa duhet të ishte: 4 lekë / minutë por jo më pak se 150.000 lekë)***

******(Tarifa vjetore për Sportelin e Përbashkët ALBAUTOR-AMP do të ishte 2 milion lekë)***

RADIO LOGOS - Sërish gjejmë që ky subjekt nuk publikon pasqyrë financiare, por është i licensuar si person fizik. Tarifa minimale për këtë subjekt sipas tarifave të propozuara në këtë metodologji gjendet në tabelën e tarifës fikse të subjekteve radiofonike lokale. Ky subjekt është i licensuar për transmetim radio në rrethin e Pogradecit (60-100 mijë banorë) dhe koha e transmetimit të veprës së mbrojtur është 36-65% të programacionit. Në tabelë gjejmë për këtë kombinim treguesish, vlerën 80.000 lekë të tarifës vjetore.

Për krahasim analizojmë pagesat e subjektit të paraqitura në Tab.1. Rezulton se subjekti paguan çdo vit rregullisht, tarifën e AAK-ve në shumën të njëjta 84.000 lekë. Edhe sipas tabelës së propozuar në këtë metodologji vlera e tarifës vjetore është pothuajse sa ajo e pranuar dhe paguar nga subjekti.

******(Sipas AKDIE tarifa duhet të ishte: 3 lekë / minutë por jo më pak se 80.000 lekë.***

Nëse kjo radio do të transmetonte veprën e mbrojtur për minimalisht 500 min në ditë pra 182.500 minuta në vit, do të paguante një tarifë 547.500 lekë)



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DRËJTËN E AUTORIT

****(Tarifa vjetore për Sportelin e Përbashkët ALBAUTOR-AMPdo të ishte 1.2 milion lekë)*

RADIO NGJALLJA – Subjekti ka publikuar pasqyra jo në mënyrë të rregullt vit pas viti, por në pasqyrat e publikuara rezulton se nuk tejkalohet shifra e afarizmit prej 5 milion lekë. Si i tillë, subjekti do të paguajë sipas tabelave të metodologjisë së propozuar shifrën 100.000 lekë,

sepse është në nivelin mbi 700 mijë banorë dhe në fashën e transmetimit të veprës së mbrojtur deri në 35% të programacionit. Referuar Tab. 1 të shumave të paguara të subjekteve përdorues rezulton se kjo radio ka paguar në vitin 2015 shumën 94.800 lekë dhe në vitin 2016 shumën 100.800 lekë.

****(Sipas AKDIE tarifa duhej të ishte: 4 lekë / minutë por jo më pak se 150.000 lekë)*

****(Tarifa vjetore për Sportelin e Përbashkët ALBAUTOR-AMPdo të ishte 2 milion lekë)*

RADIO SPEKTRIUM – Subjekti nuk ka depozituar pasqyra financiare me përjashtim të vitit 2013, ku aktiviteti rezulton pa të ardhura nga aktiviteti. Sipas tarifave të kësaj metodologjie ky subjekt që mbulon me transmetimet e veta rrethin e Tiranës (niveli mbi 700 mijë banorë) dhe transmeton veprën e mbrojtur në fashën 36-65% të programacionit, do të paguajë shumën 200.000 lekë në vit. Sipas tab.1 rezulton se në vitin 2015 ka paguarë tarifën në vlerën 210.000 lekë dhe për vitin 2016 shumën 180.000 lekë.

****(Sipas AKDIE tarifa duhej të ishte: 4 lekë / minutë por jo më pak se 150.000 lekë)*

****(Tarifa vjetore për Sportelin e Përbashkët ALBAUTOR-AMPdo të ishte 2 milion lekë)*

Po kështu, duke analizuar edhe subjektet e tjera përdoruese tarifën e propozuar bien brenda kufijve të shumave të paguara në mënyrë të vullnetshme në dy vitet e fundit nga subjektet përdorues.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Tab. 2 TARIFAT E SUBJEKTEVE RADIOFONIKË SIPAS AKDIE

NR.	PËRDORUESI	LICENSA NR.POPULLESIE (në mijë banorë)	VLERA minimale LEKE/VIT	VLERA PER 1 MINUTE
1	RADIO KOMBËTARE PUBLIKE	Kombëtare	300 000	5 leke/min
2	RADIO KOMBËTARE PRIVATE	Kombëtare	250 000	4,5 leke/min
3	RADIO LOKALE	Mbi 100	150 000	4 leke/min
4	RADIO LOKALE	Nga 50 në 100	80 000	3 leke/min
5	RADIO LOKALE	Nga 20 në 50	50 000	2 lekë/min
6	RADIO LOKALE	Nën 20	30 000	2 lekë/min

Tab. 3: TARIFAT VJETORE PËR RADIO – TELEVISIONET

Për Sportelin e Përbashkët ALBAUTOR-AMP

Nr	Subjekti	Tarifat vjetore
1	Radiot Kombëtare Private	15.000.000 Lekë
2	Radiot (rajonale private ose të huaja)	2.000.000 Lekë
3	Radiot lokale private (mbi 100 000 banorë)	2.000.000 Lekë
4	Radiot lokale private (nën 100 000 banorë)	1.200.000 Lekë

Burimi: [http://www.kultura.gov.al/files/userfiles/TARIFAT--amp-albautoralbiona_\(1\).pdf](http://www.kultura.gov.al/files/userfiles/TARIFAT--amp-albautoralbiona_(1).pdf)

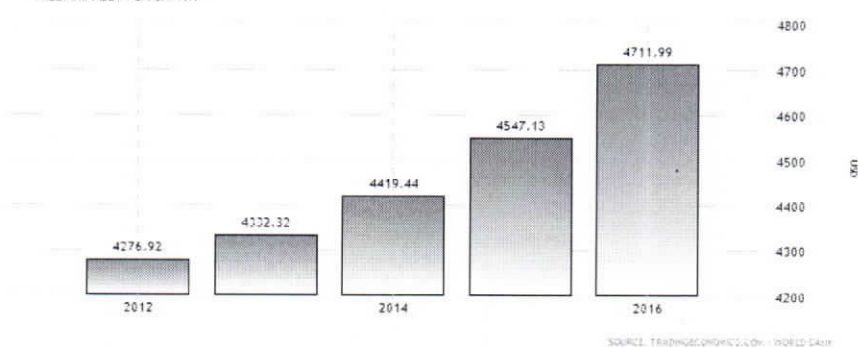
Metodologjia e propozuar i largohet qasjes së tarifave fikse dhe shumave të larta me qëllim që të bëhet e pranueshme nga të gjithë përdoruesit, të mëdhenj dhe të vegjël, kombëtarë dhe lokalë, mbulim të vogël apo të madh të audiencës, etj. Në të njëjtën kohë tarifa rezultojnë të jetë një pasqyrim i drejtë dhe i vërtetë i realitetit ekonomik duke vendosur në proporcion të drejtë barrën e pagesës me masën e përfitimit nga përcjellja e veprave të mbrojtura.



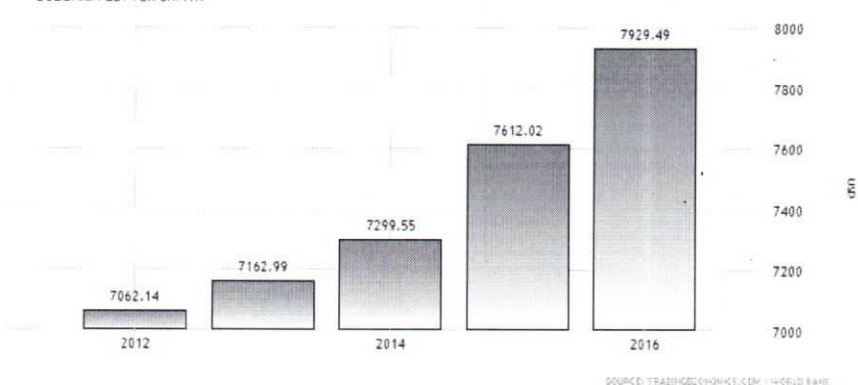
REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

ANEKS 1. Grafikët e treguesit GDP per capita të disa vendeve të Rajonit

ALBANIA GDP PER CAPITA



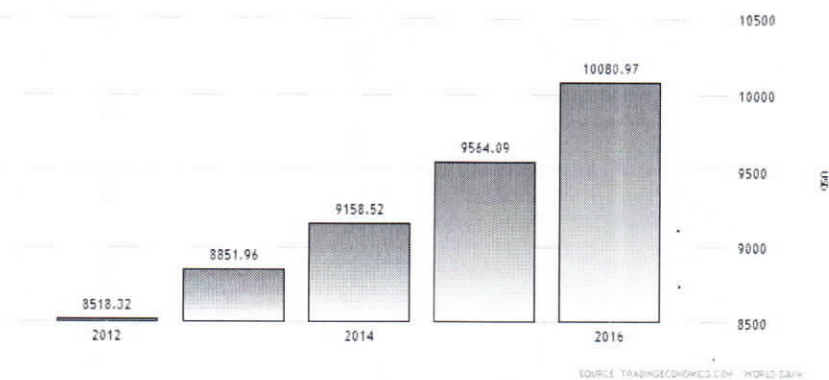
BULGARIA GDP PER CAPITA



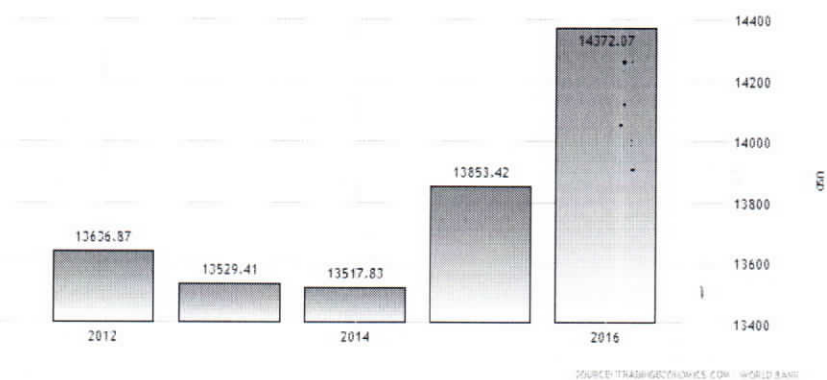


REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

ROMANIA GDP PER CAPITA



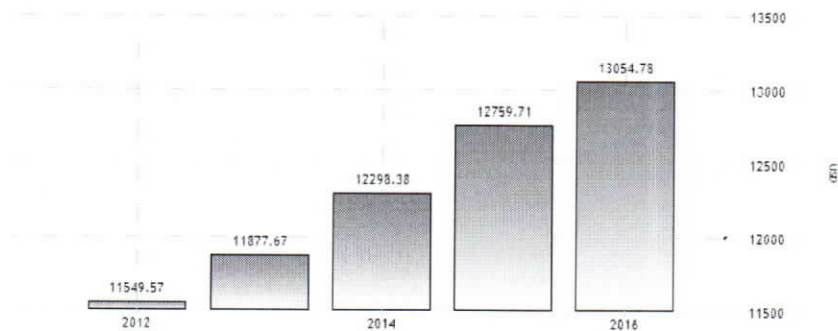
CROATIA GDP PER CAPITA





REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

MACEDONIA GDP PER CAPITA PPP



SOURCE: TRAININGECONOMICS.COM | WORLD BANK



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

KREU III
TARIFA PËR KOMUNIKIMIN NË PUBLIK NË TELEVISION TË VEPRËS SË
MBROJTUR

Metodologjia dhe masa e tarifave të shpërblimit e aplikueshme për të gjithë subjektet përdorues TELEVISION¹⁰, llogaritet sipas tabelës nr. 1, nr:2 dhe nr.3 më poshtë.

I. TELEVISION KOMBËTAR PUBLIK / PRIVAT

Tabela nr.1

Kohëzgjatja e komunikimit në publik të veprës së mbrojtur në programacionin 24 orësh	(deri në 10%)	(11% deri në 35%)	(36% deri në 65%)	(mbi 65%)
Tarifa në përqindje mbi të ardhurat bruto vjetore	1%	2%	3%	4%
Formula e llogaritjes së tarifës	1% * të ardhurat bruto	2% * të ardhurat bruto	3% * të ardhurat bruto	4% * të ardhurat bruto

Sqarimë:

- 1) Në rastet kur subjekti përdorues nuk deklaron të ardhurat bruto vjetore, tarifa e pagueshme është sa tarifa vjetore më e lartë e paguar për AAK-të / sportelin unik nga subjekte përdorues të të njëjtës kategori (publike ose private) në tre vitet e fundit.

¹⁰ Në kategorinë “TELEVIZION” përfshihen edhe subjektet e pajisura me autorizimin nga organi kompetent për të ofruar shërbim Internet TV (streaming), si për shembull: Zjarr TV ose Wedding Channel.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

II. TELEVISIONE LOKALE

Tabela nr.2

Kohëzgjatja e komunikimit në publik të veprës së mbrojtur në programacionin 24 orësh	(deri në 10%)	(11% deri në 35%)	(36% deri në 65%)	(mbi 65%)
Tarifa në përqindje aplikuar mbi të ardhurat bruto vjetore mbi kufirin prej 5 milion lekë	1%	2%	3%	4%
Formula e llogaritjes së tarifës	1% * të ardhurat bruto mbi 5 milion + tarifën fikse	2% * të ardhurat bruto mbi 5 milion + tarifën fikse	3% * të ardhurat bruto mbi 5 milion + tarifën fikse	4% * të ardhurat bruto mbi 5 milion + tarifën fikse

TARIFA FIKSE

Tabela nr.3

	Banorë '000	(deri në 10%) / Lekë	(11% deri në 35%) / Lekë	(36% deri në 65%) / Lekë	(mbi 65%) /Lekë
	Nën 20	40,000	60,000	85,000	120,000
Tarifë fikse sipas numrit të popullsisë të përcaktuar në licencë	20 - 60	60,000	95,000	140,000	200,000
	60 - 100	160,000	240,000	360,000	480,000
	100 - 150	200,000	320,000	440,000	600,000
	150 - 200	240,000	360,000	520,000	720,000
	200 - 300	280,000	480,000	680,000	880,000
	300 - 500	320,000	520,000	720,000	1,000,000
	500 - 700	360,000	600,000	840,000	1,080,000
	Mbi 700	400,000	680,000	960,000	1,200,000



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Sqarim:

- 1) Nëse subjekti përdorues TV i veprës së mbrojtur realizon të ardhura bruto vjetore më pak se 5 milion lekë në vit, tarifa për t'u paguar është sa niveli i tarifës fikse të përcaktuar sipas klasifikimeve përkatëse në bazë të numrit të popullsisë dhe kohëzgjatjes së komunikimit në publik.

III. TELEVISIONE KABLLORE / IPTV / OTT / PLATFORMA DIXHITALE

Metodologjia dhe masa e tarifave të shpërblimit e aplikueshme për të gjithë subjektet përdorues TELEVISIONE KABLLORE / IPTV / OTT / PLATFORMA DIXHITALE, llogaritet sipas tabelës nr. 4 dhe nr.5 më poshtë.

1) Për subjekte me të ardhura bruto vjetore mbi 5 milion lekë:

Tabela nr.4

Kohëzgjatja e komunikimit në publik të veprës së mbrojtur në programacionin 24 orësh	(deri në 35%)	(36% deri në 65%)	(mbi 65%)
Tarifa në përqindje aplikuar mbi të ardhurat bruto vjetore mbi kufirin prej 5 milion lekë	2%	3%	4%
Formula e llogaritjes së tarifës	2% * të ardhurat bruto mbi 5 milion + tarifën fikse	3% * të ardhurat bruto mbi 5 milion + tarifën fikse	4% * të ardhurat bruto mbi 5 milion + tarifën fikse



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

2) Për subjekte me të ardhura bruto vjetore nën 5 milion lekë:

Tabela nr.5

Kohëzgjatja e komunikimit në publik të veprës së mbrojtur në programacionin 24 orësh	Nr. abonentëve	(deri në 35%)	(36% deri në 65%)	(mbi 65%)
Tarifa fikse përlllogaritur sipas numrit të abonentëve	Nën 250	100.000	150.000	200.000
	251 - 350	150.000	200.000	250.000
	351 – 500	200.000	250.000	300.000
	501 – 650	250.000	300.000	350.000
	651 – 850	300.000	350.000	400.000

Sqarime:

- 1) Subjektet përdorues TV kabllorë që realizojnë të ardhura bruto vjetore mbi 5 milion lekë, në llogaritjen e shumës së tarifës mbajnë parasysh pagesën minimale të garantuar të kategorisë ku ata bëjnë pjesë sipas përcaktimit të numrit të abonentëve dhe kohëzgjatjes së komunikimit në publik të veprës së mbrojtur;
- 2) Për subjektet e transmetimit TV përmes platformave dixhitale, në të ardhurat bruto vjetore, mbi të cilat aplikohet tarifa në përqindje, nuk përfshihen të ardhurat që sigurohen nga shitja / ofrimi i produkteve sportive. Subjekti ofrues i shërbimeve dixhitale ka barrën e provës. Në mungesë të saj përqindja e tarifës aplikohet mbi totalin e të ardhurave bruto vjetore.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

ARSYETIMI I PËRCAKTIMIT TË TARIFËS

A. TV KOMBËTAR PUBLIK/PRIVAT DHE TV LOKAL

Tarifat në përqindje mbi të ardhurat bruto aplikuar për subjektet përdorues TV Kombëtare / Lokale, publike / private, nuk janë gjetje arbitrare, por një logjikë ekonomike e tregut të lirë. Arsyetimi është bërë në dy vektorë:

- barra e tarifës në raport me kostot e tjera të aktivitetit të subjektit përdorues;
- pozicionimi në raport me tarifat e aplikuara në vende të tjera;

Analizojmë **barrën e tarifës** duke bërë disa llogaritje të thjeshta. Një subjekt TV që transmeton veprën e mbrojtur në jo më shumë se 35% të kohës së programacionit 24 orësh supozohet që 35% të të ardhurave bruto i siguron nga ky program. Teorikisht, por dhe praktikisht, kostot variabël nuk tejkalojnë 60% të të ardhurave, pra marzhi bruto do të jetë 40% i të ardhurave. Duke aplikuar mbi këtë marzh bruto koeficientin jo më shumë se 15% (i referohemi masës së tatimit në burim në vendin tonë) atëherë barra e taksës mbi të ardhura bruto do të përkthehej në 2%. Kjo ka qenë një nga teknikat e përdorura për përcaktimin e koeficientëve 2%, 3% dhe 4% mbi të ardhurat bruto, si për subjektet përdorues kombëtare dhe ata lokal. E shtrijmë shembullin në fashat e tjera. Marrim mesataren e kohës së transmetimit në fashën e dytë, pra 50% të kohës së transmetimit /të të ardhurave. Shumëzuar kjo e ardhur me marzhin bruto dhe tatim fitimin ($50\% * 40\% * 15\% = 3\%$) rezulton tarifa 3% e aplikueshme mbi të ardhurat bruto. Vazhdojmë me fashën e fundit. Koha mesatare e komunikimit në publik të veprës së mbrojtur është 83%, marzhi bruto 40% dhe norma e tatim- fitimit 15%. Zbatimi i formulës jep një rezultat 5% të tarifës, por për të ruajtur logjikën e rritjes lineare propozohet 4%.

Në këtë këndvështrim këto përqindje do të ishin interpretim i drejtë i përgjegjshmërisë për të pranuar “taksimën” për përdorimin e të drejtave të autorit, të paktën deri në kufijtë tatimorë të vendosur në Republikën e Shqipërisë.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Analizojmë vektorin e dytë, pra ku qëndrojnë tarifat *në përqindje* të propozuara në raport me tarifat në vende të tjera. Listojmë si më poshtë:

		Sipas kohëzgjatjes së veprës së mbrojtur			
Shteti	Përfituesit	deri në 10%	10- 30%	30- 60%	mbi 60%
Bullgaria	Producent & Performues	1.5%	2%	3%	4%

Shteti	Përfituesit	TV Publikë	RTL	NOVA	Të tjerë
Kroacia	Producent	Lump Sum	0.55%		
	Producent & Performues			1.2%	
	Autor, producent dhe performues				4%

Shteti	Përfituesit	Kombëtar	Lokalë
Greqia	Producent & Performues	0.6%	2%

Shteti	Përfituesit	Publik	Privat
Maqedonia	Producent & Performues	4%	1.67%

Shteti	Përfituesit	Publik dhe Privat
Rumani	Producent	1% * % e muzikës ndaj prog të tjera * totalin e të ardhurave

Shteti	Përfituesit	deri në 30%	31 - 60%	mbi 60%
Serbia	Nuk ka info	1%	1.5%	2%

Shteti	Përfituesit	Publike	Private
Sllovenia	Producent & Performues	0.79 %	0.75%



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Ashtu siç kuptohet nga informacionet e mbledhura nga vendet e rajonit, vetëm 2 nga 7 shtetet e marra në analizë aplikojnë një tarifë të diferencuar referuar kohëzgjatjes së transmetimit. Meqenëse është kërkesë e ligjit (Ligji 35, neni 142, pika ç) në qasjen e tarifave për përdoruesit TV është mbajtur parasysh që të aplikohet një tarifë e diferencuar sipas 4 (katër) fashave kohore. Në këtë kontekst, analiza krahasimore do të shtrihej vetëm në këto dy shtete, Serbi dhe Bullgari. Meqenëse për Serbinë nuk ka info se sa agjenci në mbrojtje të të drejtave të autorit mbulohen nga tarifat e paguara prej përdoruesve, krahasimi më i drejtë është ai me Bullgarinë. Të krahasuara tarifat e propozuara në këtë metodologji me tarifat e aplikuara në Bullgari, janë më të ulta pasi mbajnë në konsideratë të gjitha AAK-të (jo vetëm producentët dhe performuesit). Megjithatë, për të plotësuar kuadrin e analizës mund të bëjmë disa krahasime, ndoshta jo përcaktuese, por orinetuese, edhe me 2 shtetet e tjera me fizionomi të ngjashme të ligjit, sidomos rasti i Kroacisë, i cili është ndjekur si model në hartimin e Ligjit 35/2016 “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to”

- Kroacia: a) TV privat 4%;
b) pa diferencime në kohëzgjatje; dhe
c) tarifa vlen vetëm për 3 përfitues;
- Rumania: a) nuk ka ndarje sipas kohëzgjatjes;
b) tarifa 1% vlen vetëm për producentët;

Nga çdo aspekt i analizës së vlerave të tarifave në përqindje, kjo metodologji propozon tarifa më të ulta se ato në rajon, pra, konsiderohet stimuluese parë në këndvështrimin e të bërit biznes, të investitorëve vendas apo të huaj në këtë sektor.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Përveç sa më sipër, në përcaktimin e tarifës për përdoruesit e veprës së mbrojtur në transmetimet në Televizion janë marrë parasysh dokumentet dhe analizat ekonomike si më poshtë:

Ligji 35/2016 “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to”

- **Të ardhurat bruto vjetore** sipas përcaktimit të bërë në nenin 142, pika (a) ‘të ardhurat që mund të sigurohen si rezultat i përdorimit të veprës ose objektit të të drejtave të lidhura.
- Është parashikuar që në rastet kur subjekti përdorues TV i veprës së mbrojtur nuk siguron informacionin mbi të ardhurat, për faktin se ato nuk pasqyrojnë natyrën e përdorimit të veprave ose objekteve të të drejtave të lidhura, atëherë mbështetur në nenin 142, pika (c), tarifën llogariten në bazë të kostove që lindin për përdorimin e tyre ose në bazë të ndikimit që kanë në shfrytëzimin normal nga mbajtësit e të drejtave. Në tabelat e tarifës përqindja sipas kohës së transmetimit aplikohet mbi të *ardhurat bruto vjetore*.
- Për përcaktimin e tarifës së përdoruesve TV lokal të veprës së mbrojtur është mbajtur parasysh edhe **numri i publikut**, të cilit i vihen në dispozicion veprat ose objektet e të drejtave të lidhura siç parashikohet në nenin 142, pika (b);
- Tabela e tarifës ka bërë një ndarje në katër kategori të kohëzgjatjes së komunikimit në publik të veprës së mbrojtur, ndarje e cila përcakton dhe përqindjen e aplikueshme mbi të ardhurat bruto vjetore në përcaktimin e tarifës. Kategorizimi i kohëzgjatjes së transmetimit justifikohet me faktin e ndikimit që ka transmetimi i veprës së mbrojtur në krijimin e të ardhurave për subjektin përdorues TV. Ky rregullim i përgjigjet dispozitës së parashikuar në nenin 142, pika ç; Tarifa, e shprehur në përqindje, pasqyron vlerën ekonomike të përdorimit efektiv të veprave audio-vizuale të mbrojtura nga të drejtat e autorit. Përcaktimi i tarifës mban në konsideratë rëndësinë e veprës si **principale ose dytësore**, për nga ndikimi i drejtpërdrejtë në gjenerimin e të ardhurave bruto. Termi



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

rëndësi *principale*¹¹ përdoret në kuptimin që, nëse një platformë transmetimi nuk do të aksesonte për publikun veprën e mbrojtur, atëherë dhe dëgjueshmëria / shikueshmëria do të ishte e ulët, sepse vepra është shumë e rëndësishme brenda arenës kombëtare. Mbi këtë parim bëhet një segmentim i përdoruesve të veprave të mbrojtura audiovizive, duke i grupuar sipas rëndësisë që ka vepra në aktivitetin e tyre, rëndësi e cila reflektohet në masën e përcjelljes së produktit gjatë kohës 24 orë të programacionit.

- Referuar nenit 142, pika (dh) në përcaktimin e tarifës është mbajtur parasysh **krahasueshmëria** e tarifave të propozuara me tarifat e agjencive homologe të administrimit kolektiv në vende të tjera, veçanërisht me ato vende, të cilat kanë standard të përafërt zhvillimi ekonomiko-social me Republikën e Shqipërisë.

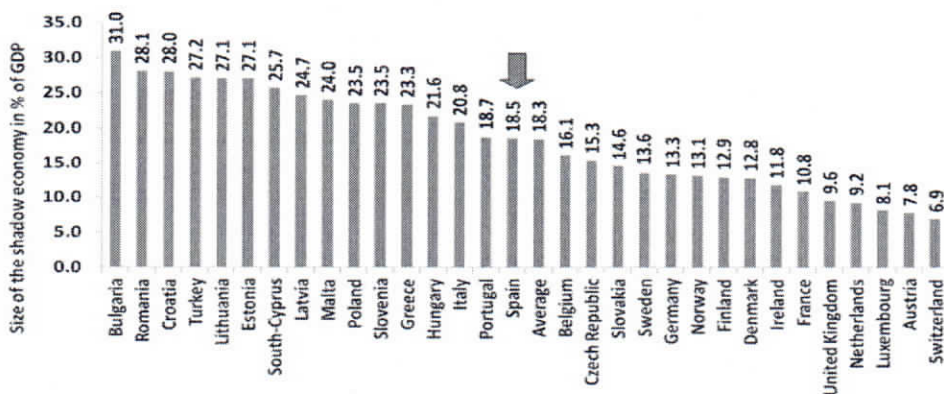
Konkretisht, janë shfrytëzuar modeli bullgar dhe ai serb. Kriteri më i rëndësishëm për përzgjedhjen e tyre është se të dy modelet kënaqin kërkesat e ligjit 35/2016, neni 142, në disa dispozita: tarifa të jetë e aplikueshme mbi të ardhurat bruto dhe të mbahet në konsideratë rëndësia parësore apo dytësore e veprës në krijimin e të ardhurave. Të dy modelet aplikojnë tarifa në përqindje mbi të ardhurat bruto dhe diferencojnë tarifën sipas kohës që zë transmetimi i veprës së mbrojtur në programacionin 24 orësh.

Gjithashtu, këto dy modele u zgjodhën si guidë edhe për faktin se kanë disa karakteristika ekonomike shumë të ngjashme mes vendit tonë dhe këtyre shteteve. Së pari, Shqipëria njehsoj si Bullgaria dhe Serbia ka probleme të formalizimit të sektorit. Në këto vende, ekonomia informale shkon rreth 30% të GDP-së. Shqipëria sipas një studimi të BERZH (2015) ka një ekonomi informale rreth 36% të GDP-së.

¹¹ Ligji nr. 35/2016, neni 142, pika 4.ç



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT



Burimi: Schneider, F., Raczkowski, K., Mroz, B., 2015

Së dyti, ekonomikisht, të treja vendet kanë tregues modest. Krahasuar sipas treguesit GDP per capita, p.sh, Shqipëria në vitin 2016 ka GDP për capita (*shih Kreu I, Aneks 1*) rreth 5.000 usd, Bullgaria ka GDP per capita rreth 8.000 usd (*shih Kreu I, Aneks 1*) ndërsa Serbia 5.852 usd (*shih aneks 2*). Krahasuar sipas treguesit ekonomik të pagës mesatare, Bullgaria ka një pagë mesatare shumë të përafërt¹² me Shqipërinë. Bullgaria 1.000 leva ose e shprehur në lekë rreth 65.000 lekë në muaj, ndërsa në Shqipëri paga mujore mesatare është rreth 57.000 lekë. Serbia ka një pagë mesatare disi më të ulët rreth 51.000 lekë në muaj.

Tërësia e të përbashkëtave mes këtyre vendeve justifikon përse këto dy modele shërbyen në dizenjimin e qasjes së tarifave për subjektet përdorues Radiofonikë.

Ligji Nr.9632, datë 30.10.2006 “Për sistemin e taksave vendore” i ndryshuar, Neni 11, pika 2

- Për përdoruesit TV lokal është mbajtur në konsideratë edhe një dispozitë e legjislacionit fiskal ku parashikohet se tatimi i thjeshtuar mbi fitimin, për tatimpaguesit me qarkullim vjetor nga 0 (zero) deri në 5 (pesë) milionë lekë, është 0 (zero) lekë në vit. Kjo dispozitë krijon lehtësinë që subjektet përdorues TV të mos depozitojnë pasqyra

¹² <https://tradingeconomics.com/bulgaria/wages>



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

financiare vjetore (*shih njoftimin në www.qkb.gov.al*). Për të mos shtuar barrën e burokracisë së përgatitjes të pasqyrave financiare për këto subjekte përdorues të veprës së mbrojtur destinuar për një përdorues të caktuar të informacionit financiar (rasti i AAK-ve), atëherë është përgatitur tabela e tarifës fikse;

Korrespondenca mes palëve

Dëshmia e negociatave mund të ketë një ndikim të fortë në rezultatin e procedurave të vendosjes së tarifave të reja të propozuara. Meqenëse një tarifë mund të ketë një histori të gjatë bisedimesh, është e rëndësishme të shqyrtojmë në fillim korrespondencën me palët e interesit duke paraqitur dëshmi të negociatave.

TOP CHANNEL DHE TV KLAN

4. Në caktimin e metodologjisë së tarifave merren parasysh:

a) të ardhurat që mund të sigurohen si rezultat i përdorimit të veprës ose objektit të të drejtave të lidhura;

Në lidhje me të ardhurat sugjerojmë se, kur i referohemi të ardhurave të një përdoruesi t'i referohemi të ardhurave DIREKTE nga përdorimi i veprës së mbrojtur pra, nga e ardhura vjetore hiqen: - të gjitha të ardhurat që rrjedhin nga aktivite të tjera (psh. Mallrat dhe produkte, të ardhura nga reklama për prodhime të vetë përdoruesit, të ardhura që sigurohen nga shërbime të kryera nga marrëdhëniet e punësimit, sponsorizime, grante, qira, etj.

b) numri i publikut, të cilit i vihen në dispozicion veprat ose objektet e të drejtave të lidhura;

Sa i takon publikut, këtu KKDA duhet të mbajë në vëmendje sondazhet e bëra dhe shikueshmërinë e publikut. Dujhet të merren parasysh sondazhet për shikueshmërinë në periudha të ndryshme.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

c) kur të ardhurat nuk pasqyrojnë natyrën e përdorimit të veprave ose objekteve të të drejtave të lidhura, tarifat llogariten në bazë të kostove që lindin për përdorimin e tyre ose në bazë të ndikimit që kanë në shfrytëzimin normal nga mbajtësit e të drejtave;

Vlerësojmë se, të ardhurat direkte (sipas arsytimit më lart) nuk mund të japin një rezultat pranë të vërtetës dhe kostot e përdoruesit duhet të mbahen në vëmendje në një masë më të gjerë.

Te kostot duhet të përfshihen:

- kostoja e licencimit të OSHMA-së;

-kostot teknike dhe ato të burimeve njerëzore të aktivitetit të një OSHMA-je.

ç) rëndësia e përdorimit të veprave dhe objekteve të të drejtave të lidhura për veprimtaritë përkatëse të përdoruesve;

Në rastin konkret, në Top Channel shikueshmëri më të lartë kanë prodhimet në masë të gjerë të vetë Top Channel ku përdorimi i të drejtave nuk janë pjesë thelbësore e prodhimit. Kjo, rezulton nga sondazhet e kryera nga vetë Top Channel. Si dhe nga sondazhe të kryera nga subjekte private të kontraktuara nga Top Channel. Në raport me rëndësinë e përdorimit të veprave duhet patur në vëmendje shikueshmëria dhe të ardhurat që vijnë në Top Channel nga këto vepra të mbrojtura.

d) raporti i përdorimit midis veprave ose objekteve të të drejtave të lidhura, të mbrojtura dhe jo të mbrojtura;

Kjo pikë është sqaruar edhe më parë se, në programacionin e Top Channel ka shumë vepra të prodhura nga ky i fundit, reklama të prodhura kryesisht për produktet e Top Channel dhe vepra të përjashtuara nga mbrojtja dhe vepra për të cilat paguhet jashtë RSH-së. Një raport paraprak mund të jetë 80 % me 20 % (vepra të mbrojtura për t'u paguar në RSH) të strukture aktuale programore, e cila është e ndryshueshme sipas nevojave dhe kërkesave të publikut dhe politikave të Top Channel si platformë e të gjithë shqiptarëve.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

RTSH

Duhet të bëhet një dallim midis Radio Televizionit Shqiptar si institucion që kryen një shërbim publik pa pagesë dhe platformave të tjera televizive, të cilat janë private dhe e ofrojnë shërbimin e tyre kundrejt pagesës me paketat që ofrojnë në treg.

Megjithatë, tarifa prej 2% e të ardhurave vjetore nuk duket e mirë përcaktuar. Kjo pasi tarifa shfaqet më shumë në formën e një gjobe se sa e një shpërblimi të drejtë për përdorimin e një veprë. Lind pyetja mbi çfarë kriteresh është arritur përcaktimi në masën 2% dhe jo një shifër tjetër më e ulët apo më e lartë?

Përcaktimi 2% mbi të ardhurat vjetore është një shifër abuzive, dhe mund të krijojë një shpërpjestim të dukshëm midis të ardhurave të realizuar nga përdorimi i veprës dhe pagesës së shpërblimit për përdorimin e saj.

Në rastin e RTSH-së llogaritja me një përqindje fikse mbi të ardhurat është absurde, pasi RTSH pjesën më të madhe të të ardhurave e merr nga buxheti i shtetit si transferim i tarifës së shërbimit për përdorimin e aparateve televizive dhe këto të ardhura nuk kanë lidhje fare me përdorimin e produktit që mbrojnë agjensitë e së drejtës së autorit.

Ligji ka parashikuar disa kriterë që duhen mbajtur parasysh në përcaktimin e një shpërblimi të drejtë për përdorimin e veprave, si tipin dhe qëllimin e veprës, suksesin e saj financiar, llojin dhe volumin e veprës, kohëzgjatjen e përdorimit apo elementë të tjerë që mund të merren për bazë në përcaktimin e një shpërblimi të drejtë.

Nëse shpërblimi do të përcaktohej në formën e një përqindje, atëherë kjo duhet të llogaritet ngushtësisht në mënyrë proporcionale me përdorimin efektiv të veprës dhe të ardhurat konkrete të realizuara nga ky përdorim.

Në përgjithësi për të gjitha tarifën e propozuara, duhet patur parasysh që RTSH është një person juridik pa qëllim fitimor që kryen një shërbim publik në fushën e transmetimeve audio dhe audiovizive, ndaj nuk mund të njehsohet me operatorët private që janë persona juridike privat me qëllim fitimor.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

SHOQATA E TRANSMETUESVE RADIOTELEVIZIVE

Propozimi ynë është që masa e tarifës së shpërblimit kundrejt AAK-ve, në rastin e veprave të shfrytëzuara nga ritransmetuesit kabllorë të jetë një vlerë fikse, konkretisht 1% e fitimit të realizuar nga këto subjekte, si pasojë e përdorimit të veprave në programet dhe transmetimet televizive, që këta ritransmetues përcjellin tek klientët e tyre.

Zbatimi i kësaj tarife, do të ishte lehtësisht i aplikueshëm dhe transparent në kushtet e deklarimit të fitimit të realizuar nga këto subjekte në Pasqyrat Financiare vjetore, të deklaruara pranë organeve tatimore apo Regjistrit tregtar.

Referuar tekstit të citur më sipër, shkëputur nga korrespondenca me disa përdorues TV, rezulton që këto subjekte janë të gatshëm dhe të ndërgjegjshëm për të paguar. Parimisht janë të gjithë dakord që tarifa të aplikohet si një përqindje mbi të ardhurat bruto, duke përkufizuar drejtësisht cilat zëra nuk duhen përfshirë në totalin e të ardhurave bruto. Gjithashtu, propozojnë tarifa të diferencuara sipas kohëzgjatjes së veprës së mbrojtur, argument ky që mbrohet kur subjektet interpretojnë rëndësinë që ka transmetimi i veprës në sigurimin e të ardhurave. Subjektet TV propozojnë që TV publike gjithashtu të kenë tarifa të diferencuara sipas publikut/shikueshmërisë, gjë e cila nuk është mbajtur parasysh në metodologjinë e prezantuar për faktin se ky informacion nuk mbështetet në evidenca të besueshme (sondazhet). Ndryshon rasti në TV lokale pasi numri i popullsisë së mbuluar nga transmetimi TV (publiku) është një informacion i parashikuar në licencën që ka marrë subjekti. Dy TV-të e mëdha kombëtare private nuk shprehen për tarifa konkrete por vetëm për qasjen e hartimit të metodologjisë ndërsa RTSH, subjekt publik me mbulim kombëtar refuzon tarifën, sipas tij arbitrare, në masën 2%, por mbron të njëjtën qasje të përcaktimit të tarifës si dy subjektet e tjera. Propozimi i



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

bërë nga shoqata e transmetuesve TV ka përcaktuar një tarifë 1% por nuk mban parasysh diferencimin e saj sipas kohëzgjatjes.

Për të kuptuar nëse tarifat e propozuara në këtë metodologji do të jenë të pranueshme nga subjektet përdorues, më poshtë bëhet një test për të krahasuar rezultatet nga aplikimi i formulës së llogaritjes së tarifës vetëm për TV me mbulim kombëtar, me tarifat e vendosura nga AKDIE, AMP dhe ALBAUTOR .

Tab.1 TARIFAT E SUBJEKTEVE TELEVIZIVË SIPAS AKDIE

Subjekti përdorues TELEVIZIV	LICENSA NR.POPULLESIE (banorë)	VLERA minimale LEKE/VIT	VLERA PER 1 MINUTE
TV Publike (TVSH)	Kombëtare	1 500 000	Muzika 7 leke/min Kinematografia 30 leke/min
TV private	Kombëtare	1 200 000	Muzika 5 leke/min Kinematografia 20 leke/min
Tv lokal	Mbi 100 000	400 000	Muzika 4 leke/min Kinematografia 10 leke/min
Tv lokal	50 000 - 100 000	200 000	Muzika 3 leke/min Kinematografia 5 leke/min
Tv lokal	20 000 - 50 000	100 000	Muzika 2 leke/min Kinematografia 3 leke/min
Tv Lokal	Nen 20 000	50 000	Muzika 1 leke/min Kinematografia 2 leke/min

Për të testuar qasjen e propozuar marrim në analizë TV më të mëdha në Shqipëri me mbulim kombëtar. Me tarifat e propozuara nga kjo metodologji, referuar të ardhurave të deklaruara nga dy subjektet për vitin 2015, tarifat do të ishin:

Tab 2. KRAHASIMI I TARIFAVE TË REJA ME ATO AKTUALE



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Televizioni	Të ardhurat sipas PASH 2015	Kohëzgjatja e veprës së mbrojtur	Tarifa në % mbi të ardhurat bruto	TARIFA në vlerë (lekë)	AKDIE ALBAUTOR AMP
TOP CHANNEL	1,646,341,166	< 10%	1%	16.463.411	14.000.000 + 1.200.000 + 657.000 = 15.857.000
TV KLAN	936,210,867	<10%	1%	9.362.108	14.000.000 + 1.200.000 + 657.000 = 15.857.000
MEDIA VIZION	472,150,174	<10%	1%	4.721.501	14.000.000 + 1.200.000 + 657.000 = 15.857.000
ORA sh.a	227,558,514	<10%	1%	2.275.585	14.000.000 + 1.200.000 + 657.000 = 15.857.000
ABC News	113,595,039	<10%	1%	1.135.950	14.000.000 + 1.200.000 + 657.000 = 15.857.000

Përjashtur rastin e subjektit TOP CHANNEL, për çdo subjekt tjetër, në çdo rast tarifat e propozuara në këtë metodologji janë shumë më të pranueshme ekonomikisht. Në çdo rast tjetër ato janë shumë herë më të ulta se tarifat e vendosura nga AAK-të. Por edhe në rastin e subjektit Top Channel, duhet mbajtur parasysh që tarifa e propozuar nga kjo metodologji mbulon të katër AAK-të, pra është tarifë unike, ndërsa shuma e llogaritur në kolonën e fundit në vlerën 15.857.000 lekë është vetëm për tre AAK.

Tab. 3 TARIFAT VJETORE TË ALBAUTOR & AMP PËR TELEVISIONET

Nr	Subjekti	Tarifat vjetore për Sportelin e Përbashkët ALBAUTOR AMP
1	Kanalet Televizive Kombëtare	14.000.000 Lekë
3	Kanale Televizive (rajonale private ose të huaja)	5.000.000 Lekë
5	Kanalet Televizive lokale private (mbi 100 000 banorë)	5.000.000 Lekë
7	Kanalet Televizive Lokale private (nën 100 000 banorë)	1.200.000 Lekë

Burimi: [http://www.kultura.gov.al/files/userfiles/TARIFAT--amp-albautoralbiona_\(1\).pdf](http://www.kultura.gov.al/files/userfiles/TARIFAT--amp-albautoralbiona_(1).pdf)



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Testojmë modelin e propozuar të tarifave të diferencuara në përqindje mbi të ardhurat bruto duke i'u referuar tarifave fikse të propozuara nga Sporteli i Përbashkët ALBAUTOR-AMP, parë në këndvështrimin e drejtësisë së barrës së taksave “fairness”.

Sipas qasjes së propozuar, pesha e tarifës për të drejtën e autorit rëndon në të njëjtën masë të shprehur në përqindje për subjekte me karakteristika të ngjashme. Ndërsa tarifat ekzistuese në treg janë ose të sheshta (ALBAUTOR&) ose pjesërisht mikse (AKDIE).

Dhe, për të parë nëse subjektet “rëndohen” drejtësisht me barrën e tarifës për të drejtën e autorit, analizojmë pasqyrat financiare të disa ofruesve të shërbimit televizion, marrë nga QKB (www.qkr.gov.al) ku do të vërejmë se, të paktën tarifat fikse të vendosura nga ALBAUTOR-AMP, i vendosin tarifë paguesit absolutisht jo në kushte të barabarta duke shkelur kështu parimet e konkurrencës dhe tregut të lirë.

Tab. 4 PESHA NË % E TARIFAVE PËR TË DREJTËN A AUTORIT

Televizioni	Të ardhurat sipas PASH 2015	% e tarifës fikse ndaj të ardhurave	Të ardhurat sipas PASH 2014	% e tarifës fikse ndaj të ardhurave	Të ardhurat sipas PASH 2013	% e tarifës fikse ndaj të ardhurave
MEDIA VIZION	472,150,174	3.0%	414,133,443	3.4%	439,529,377	3.2%
ORA sh.a	227,558,514	6.2%	153,939,135	9.1%	182,441,924	7.7%
ABC News	113,595,039	12.3%	131,714,718	10.6%	147,730,720	9.5%
TOP CHANNEL	1,646,341,166	0.9%	1,619,866,280	0.9%	1,759,507,183	0.8%
TV KLAN	936,210,867	1.5%	781,599,140	1.8%	868,050,645	1.6%

*PASH – Pasqyra e të ardhurave dhe shpenzimeve

** Tarifa e ALBAUTOR_AMP sipas Tab. 2

Një tjetër arsye e fortë në favor të qasjes përdorur në përcaktimin e tarifave të kësaj metodologjie, është dhe analiza e pagueshmërisë së tarifave ekzistuese nga subjektet përdorues TV. Shkalla e pagueshmërisë rezultoi shumë e ulët. Ky fakt ndriçon anën e



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

dobët të tarifave të propozuara nga AKK-të, e cila e korrigjuar kthehet në një avantazh për tarifat e propozuara nga kjo metodologji. Së pari tarifat e diferencuara respektojnë peshën, rëndësinë apo kontributin që jep vepra e mbrojtur në krijimin e të ardhurave. Së dyti, janë disa herë më të ulta duke i bërë të pranueshme në aspektin kosto përfitim për vetë subjektet fitimprurëse. Së treti, dokumenti që shërben si bazë e llogaritjeve është një dokument lehtësisht i verifikueshëm pasi të ardhurat e këtyre subjekteve deklarohen dhe publikohen përmes pasqyrës së të ardhurave në portalin e QKB¹³. Pra përjashtohet mundësia e abuzimit të secilës palë në respektimin e marrëveshjes. Avantazh tjetër është edhe lehtësia e aplikimit të formulës së llogaritjes së tarifës. Nuk është e nevojshme të kronometrohen, raportohen dhe verifikohen me saktësi absolute minutat e transmetimit të veprës që më pas të bëhet llogaritja e pagesës, rasti i AKDIE.

Analizojmë më poshtë pagueshmërinë e tarifave aktuale në treg, mbështetur në informacionin e siguruar nga AAK-të në kuadër të hartimit të metodologjisë të tarifave për tre vite rradhazi.

Tab.5 – TARIFAT E PAGUARA PËR AAK-TË NGA SUBJEKTET PËRDORUES
TV

	VITI 2017	VITI 2017	VITI 2017	VITI 2016	VITI 2016	VITI 2016	VITI 2016	VITI 2015	VITI 2015	VITI 2015	VITI 2015
Subjekti	AKDIE	ALB AUTOR	FMAA	AKDIE	AMP	ALB AUTOR	FMAA	AKDIE	AMP	ALB AUTOR	FMAA
ABC NEWS						21 000					
EXTRA CHANNEL				150 000							
IN Tv Albania	400 000			400 000							
RTSH				1 728 000		1 560 000				1 040 000	
RTV ALPO					36 000	48 000	48 000				
RTV SCAN				250 000		124 800					
TELEVIZION "REPORT TV"										17 500	
TV LEZHA										79 560	

¹³ QKB – Qendra Kombëtare e Biznesit



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

TV	Bajram											
Curri						31 200					31 200	

Nga tabela 5 shohim se:

RTSH – Për këtë subjekt nuk gjenden pasqyra financiare të publikuara pranë QKB. Por ky subjekt, me mbulim kombëtar, sipas sportelit të përbashkët Albautor & AMP duhej të kishte paguar 14 milion lekë, shtuar edhe tarifën për AKDIE, supozojmë fashën minimale të transmetimit të veprës së mbrojtur, 10% të kohës së programacionit pra 144 min / ditë ose 52.560 minuta në vit, shumëzuar me tarifën 7 lekë / min do të thotë 367.920 lekë, plus tarifën fikse vjetore 1.5 milion lekë, të gjitha së bashku rezultojnë në një vlerë 15.867.920 lekë. Fakti tregon që RTSH ka paguar për të gjitha AAK-të në vitin 2015 shumë 1.040.000 lekë, në vitin 2016 shumë 3.288.000 dhe për vitin 2017 nuk ka të dhëna për pagesë tarife. Një matematikë e thjeshtë tregon se RTSH ka paguar 6.5% (2015) dhe 20% (2016) të tarifave të publikuara nga AAK-të.

ABC NEWS – Pasqyrat financiare të viti 2015 paraqesin një shifër afarizmi (të ardhurat bruto) në vlerën 113.595.039 lekë. Tarifat e paguara nga ky subjekt janë të papërfillshme, vetëm në vitin 2016 janë paguar për Albautor 21.000 lekë. Ky stacion TV me mbulim kombëtar sipas sportelit të përbashkët Albautor & AMP duhej të paguante 14 milion lekë ndërsa sipas AKDIE, po të supozojmë situatë të ngjashme me RTSH do të duhej të paguante 1.867.920 lekë. Totali 15.867.920 për tre AAK. Niveli i pagueshmërisë 0.1 % është sinjal alarmi.

***** Sa do të paguante për të katër AAK-të sipas kësaj metodologjie? Tarifa e llogaritur për 2016 është $113.595.039 * 1\% = 1.135.950$ lekë, pra rreth 7% e shumës së tarifave aktuale.**

TV LEZHA (Tv lokal) –Sipas sportelit të përbashkët një TV lokal që mbulon një zonë gjeografike me më pak se 100.000 banorë (rasti i Lezhës) paguan tarifë fikse 200.000



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

lekë dhe tarifë varibël 3 lekë / minutë. Duke supozuar që transmeton muzikë dhe kohëzgjatja është më pak se 10% e programacionit 24 orësh (pra 144 min / 24 orë), minimalisht do paguante 157.680 lekë. Shtuar këtu tarifën fikse të sportelit të përbashkët AlbAutor & AMP në vlerën 1.200.000 lekë, rezulton një tarifë për të tre sportelet në vlerën totale 1.557.680 lekë. Pagueshmëria në përqindje është vetëm $79.560 / 1.557.680 = 5\%$.

*****Sa do të paguante për të katër AAK-të sipas kësaj metodologjie? Tarifa e llogaritur për vitin 2015 (duke verifikuar që të ardhura e publikuara janë më pak se 5 milion lekë) do të ishte 160.000 lekë sipas tarifës fikse të vendosur për subjektet që realizojnë më pak se 5 milion lekë të ardhura bruto vjetore, pra rreth 10% e shumës së tarifave aktuale.**

ALPO RTV (TV Lokal, Gjirokastrë) – Ky subjekt në vitin 2016 ka paguar për sportelin e përbashkët shumën 84.000 lekë ndërsa për FMAA shumën 48.000 lekë. Tarifat për t'u paguar do të ishin: AKDIE (105.120 +100.000) dhe sporteli i përbashkët shuma 1.200.000. Gjithsej tarifat për 2016 do të ishin 1.405.120 lekë. Pagueshmëria rezulton $132.000 / 1.405.120 = 9.4\%$. Me qenë se ky subjekt nuk ka pasqyra të publikuara në QKR nuk është e mundur të testohet formula e re e llogaritjes së tarifave sipas kësaj metodologjie..

SCAN TV – Ky subjekt ka paguar vetëm në vitin 2016, përkatësisht AKDIE shumën 250.000 lekë dhe për sportelin e përbashkët ka paguar shumën 124.800 lekë. Sa duhej të kishte paguar sipas tarifave në fuqi? Për AKDIE minimalisht do kishte paguar tarifë fikse 400.000 lekë, tarifë variabël 210.240 lekë ndërsa për sportelin e përbashkët duhej të paguante shumën 5.000.000 lekë. Pagueshmëria rezulton në fakt vetëm $374.800 / 5.610.240 = 6.7\%$.

***** Sa do të paguante për të katër AAK-të sipas kësaj metodologjie? Tarifa e llogaritur për vitin 2015 (duke verifikuar që të ardhurat e publikuara 97.648.850**



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

lekë) do të ishte 926.488 lekë [400.000 + 1% (97.648.850 – 5.000.000)] = 1.326.488 lekë, rreth 24% e shumës së tarifave aktuale.

Po kështu, duke analizuar edhe subjektet e tjera përdoruese tarifave të propozuara janë shumë më të ulta se ato në fuqi aktualisht, madje për subjektet lokale me një shifër afarizmi nën 5 milion lekë, bien brenda kufijve të shumave të paguara në mënyrë të vullnetshme në dy vitet e fundit nga këto subjekte përdorues.

B. TV KABLLOR / IPTV / OTT / PLATFORMA DIXHITALE

Në përcaktimin e tarifës për subjektet përdorues TV Kabllor, IPTV, OTT dhe Platforma Dixhitale është përdorur një qasje pak më e ndryshme se ajo e TV kombëtar dhe lokal. Qasja e re mban parasysh karakteristikat e veçanta të këtyre përdoruesve të veprave të mbrojtura.

- Së pari, fashat e kohëzgjatjes janë vetëm tre, arsyetuar kjo me faktin se këta përdorues kryesisht mbështeten në shitjen e paketave TV, të cilat kanë të përfshirë kanale të dedikuara për muzikën, filmin dhe vepra të tjera të mbrojtura. Prandaj fasha deri në 10% nuk do të ishte më e qenësishme;
- Së dyti, ndërtimi i tabelës së tarifës fikse nuk është mbështetur në numrin e popullsisë së vendosur në zonën gjeografike që mbulon licenca, por në numrin e abonentëve, të kontratave të lidhura me klientët nga subjekti përdorues, pasi ky është një tregues i drejtpërdrejtë i konsumimit të të drejtës së transmetimit të veprës së mbrojtur. Sipas ligjit 35/2016, neni 142, pika 5 mbahet parasysh se tarifave të zbatuara për ritransmetimin kabllor pasqyrojnë, gjithashtu, numrin e përdoruesve familjarë që janë të lidhur në sistemet kabllore dhe natyrën e programeve të ritransmetuara.

Numri fundor i tabelës, 850 abonentë, është rezultat i një llogaritje të përafërt të të ardhurave bruto deri në 5 milion lekë të subjektit përdorues, limit i cili përcakton qasjen e



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

llogaritjes së tarifës. (Shembull: 850 abonime * 500 lekë tarifë mujore * 12 muaj = 5.100.000 lekë);

Më poshtë një shembull të llogaritjes së tarifës për sportelin unik, duke supozuar p.sh, se subjekti përdorues ka deklaruar të ardhura bruto vjetore 5.200.000 lekë, ka lidhur gjithsej 380 kontrata abonimi dhe transmetimi i veprave të mbrojtura bje në fashën jo më shumë se 35% të kohës 24 orëshe të programacionit. Llogaritja e tarifës bëhet si më poshtë:

Tarifë fikse (sipas tabelës: 200.000 lekë)

*Tarifa e diferencuar: $[(5.2 \text{ mil} - 5 \text{ mil}) * 2\%] = 4.000 \text{ lekë}$*

Tarifa gjithsej = 200.000 + 4.000 = 204.000 lekë në vit

- Së treti, tarifat fikse janë pothuajse tre herë më të ulta për subjektet CABLE/IPTV/OTT/PD krahasuar me TV e tjera, kjo për faktin se rezulton që pjesa më e madhe e këtyre subjekteve janë subjekte me të ardhura bruto nën 5 milion lekë, pra me kapacitete modeste për të përballuar tarifa të larta. Përllogaritjet e bëra për të ardhurat që këta ofrues gjenerojnë nuk justifikojnë pagesat e kryera për vitet 2015 – 2016 – 2017 pranë agjencive të administrimit kolektiv të të drejtave të autorit. Prandaj në ndërtimin e tarifës është marrë parasysh së pari ulja e tarifës krahasuar me shumat e paguara në këto tre vite nga ofruesit e shërbimeve dhe së dyti aplikimi i një përqindje më të ulët (*tarifa fikse maksimale në përqindje është për subjektet me 650-850 abonentë që kanë një kohëzgjatje të komunikimit në publik të veprës mbi 65% të kohës së programacionit 24 orësh, të cilët paguajnë një tarifë 8% $[400.000 / 5.000.000]$*) për subjektet që realizojnë të ardhura bruto mbi 5 milion me qëllim stimulimin e deklarimeve të vërteta dhe të drejta (true and fair value) për numrin e abonentëve dhe çmimin e paketave. Me politikën e re të tarifimit pritet zgjerimi i bazës së deklaruesve dhe vërtetësia e të ardhurave të realizuara. Gjithashtu, ky model konsiderohet i thjeshtë në zbatim dhe i ngjashëm me modelin



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Bullgar, por gjithsesi shumë më favorizues në tarifat fikse dhe ato të shprehura në përqindje.

Më poshtë jepet në mënyrë të përmblendhur informacioni i marrë nga IFPI, për tarifat e viti 2016 “Producers’ Cable Retransmission and IPTV Tariffs”.

Tab 6. QASJE TË TARIFAVE “CABLE & IPTV” NË DISA VENDE TË RAJONIT

Shteti	Modeli për kabllorët	Modeli për IPTV	Përfituesit
Bullgari	Tarifa fikse sipas nr. të abonentëve dhe nr. të kanaleve të paketës	Tarifa fikse sipas nr. të abonentëve dhe kohëzgjatjes së transmetimit të veprës	Producent
Kroaci	4% e të ardhurave bruto 8% stacionet e dedikuara për muzikë/filma	Njësoj si kabllori	Autor,Producent, Performues
Rumani	1.35% e të ardhurave 0.75% e të ardhurave 0.25% e të ardhurave	1.35% e të ardhurave 0.75% e të ardhurave 0.25% e të ardhurave	Autori Performuesi Producenti
Serbi	1% e të ardhurave bruto	Njësoj si kabllori	Producenti

Qasja së cilës i është afruar modeli i propozuar në këtë metodologji është kryesisht modeli bullgar, pasi mban në konsideratë edhe sugjerimet e palëve të interesit, të cilat janë përmblendhur në pjesën e fundit të këtij materiali, model i cili axhustohet me llojin e tarifës. Nuk mbahet vetëm tarifa fikse, por mbi një nivel të caktuar të të ardhurave aplikohet tarifë e diferencuar e shprehur në përqindje, njësoj si në modelet e vendeve të tjera të rajonit. Por qasja është e njëjtë, sepse tarifat janë më të ulta se në vendet e tjera me karakteristika të ngjashme.

- Kroacia – 4% pavarësisht kohëzgjatjes së transmetimit, tarifë që mbulon vetëm tre AAK;



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

- Rumani – 2.35% pavarësisht kohëzgjatjes dhe vetëm për tre AAK;
- Serbi - 1% pavarësisht kohëzgjatjes dhe vetëm për një AAK.

Më lart vihet në dukje shkalla e ulët e pagueshmërisë së tarifave aktuale nga këto subjekte përdorues të veprës së mbrojtur. Konfirmimi vjen nga analiza e të dhënave zyrtare të AAK-ve, informacioni i dhënë nga këto agjenci në kuadër të hartimit të metodologjisë së tarifave, për vitet 2015 – 2017. Tabela e plotë i bashkëngjitet materialit në anek 1. Çfarë rezulton nga analizimi i informacionit të tabelës:

1. Vetëm 6% (5 nga 81) e subjekteve publikojnë pasqyrat e tyre financiare në QKR;
2. Vetëm 22% (18 nga 81) kanë paguar pothuajse rregullisht për çdo vit secilën prej AAK-ve;
3. Në asnjë rast tarifat për sportelin e përbashkët nuk janë më shumë se 18 % tarifave të publikuara prej tyre, kryesisht nuk kalojnë vlerën 5%;
4. Vërehet një mospërputhje logjike e tarifave të paguara mes subjekteve: subjekte me numër shumë më të vogël abonimesh paguajnë deri në 50% tarifa më të larta se të tjerë (p.sh, kabllor Hysgjokaj me kabllor Përrenjas, e shumë anomali të tjera);

Sa më sipër jepen disa përfundime të rëndësishme, ndër më kryesorit është mosdakortësia mes palëve në përcaktimin e qasjes dhe kuotave të tarifave. Për të testuar qasjen e propozuar zgjedhim për të bërë një check të tarifave të të paktëve kabllorë që depozitojnë pasqyrat e tyre në QKB.

Kabllor ILIRIA – Të ardhura bruto (2015) në vlerën 5.249.576. Tarifa e propozuar do të llogaritej:

Tarifa fikse - Abonentë 320, kohëzgjatja e veprës deri në 65% - **vlerë 200.000 lekë**

Tarifa e diferencuar – të ardhurat mbi 5 milion janë 249.576 lekë, shumëzuar me tarifën 3% del një tarifë variabël prej 7 487 lekë

Tarifa në total = 200.000 + 7.487 = 207 487lekë (sërisht më e ulët se tarifa që subjekti ka paguar rregullisht, por shumë larg tarifave në fuqi të miratuara prej AAK-ve)



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Kabllor INKUSAT – Të ardhura bruto (2015) në vlerën 26.624.496. Tarifa e propozuar do të llogaritej:

Tarifa fikse - Abonëntë 355, kohëzgjatja e veprës deri në 65% - **vlerë 250.000 lekë**

Tarifa e diferencuar – të ardhurat mbi 5 milion janë 21.624.496 lekë, shumëzuar me tarifën 3% rezulton një tarifë variabël prej 648 735 lekë

Tarifa në total = 250.000 + 648 735 = 898 735 lekë (është 2 herë më e lartë se tarifa që subjekti ka paguar pothuajse rregullisht, por shumë larg tarifave në fuqi të miratuara prej AAK-ve. Nga ana tjetër nuk bën sens fakti që subjekti INKUSAT me një shifër afarizmi 5 herë më të madhe se subjekti ILIRIA të paguajë të njëjtën vlerë tarife si në fakt ka ndodhur në vitin 2015, përkatësisht 315.600 lekë ndërsa tjetri 306.000 lekë);

Kabllor IRLA – Të ardhura bruto (2015) në vlerën 11.018.208. Tarifa e propozuar do të llogaritej:

Tarifa fikse - Abonëntë 400, kohëzgjatja e veprës deri në 65% - **vlerë 250.000 lekë**

Tarifa e diferencuar – të ardhurat mbi 5 milion janë 6.018.208 lekë, shumëzuar me tarifën 3% del një tarifë variabël prej 180 546 lekë

Tarifa në total = 250.000 + 180 546 = 430 546 lekë (Kjo tregon se tarifat e reja të propozuara bien brenda mundësive dhe mirëkuptimit mes palëve. Gjithsesi duhet theksuar se tarifa e propozuar për t'u paguar është shumë më e vogël se tarifat në fuqi dhe mban parasysh faktin që subjekti IRLA, 2 herë më i madh se subjekti ILIRIA të paguajë vlerë tarife dy herë më të madhe).

Testi sa më sipër verifikon drejtësinë në barrën e taksës (tarifës) dhe priirjen për tarifa më të ulta dhe favorizuese se ato aktuale që pranohen lehtësisht nga subjektet përdorues, tregues këto të konsideruar si premisa të zgjerimit të pagës së tarifë-paguesve dhe formalizimit të këtij tregu.

Gjithashtu për përcaktimin e qasjes dhe të kuotave të tarifave u morën në konsideratë edhe diskutimet me palët e interesit.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Shoqata e transmetuesve radiotelevizive

...citojmë ‘Propozimi ynë është që masa e tarifës së shpërblimit kundrejt AAK-ve, në rastin e veprave të shfrytëzuara nga ritransmetuesit kabllorë të jetë një vlerë fikse, konkretisht 1% e fitimit të realizuar nga këto subjekte, si pasojë e përdorimit të veprave në programet dhe transmetimet televizive, që këta ritransmetues përcjellin tek klientët e tyre’

Platforma Digitalb,

Në caktimin e metodologjisë së tarifave merren parasysh:

- a) Të ardhurat - Në lidhje me të ardhurat sugjerojmë se, kur i referohemi të ardhurave të një përdoruesi t’i referohemi të ardhurave DIREKTE nga përdorimi i veprës së mbrojtur pra, nga e ardhura vjetore hiqen të gjitha të ardhurat që rrjedhin nga aktivite të tjera. Specifikisht, sa i takon Digitalb, e ardhura kryesore realizohet nga shitja e eventeve sportive që nuk lidhen me vepra autoriale të mbrojtura me ligjin nr.35/2016.
- b) numri i publikut, të cilit i vihen në dispozicion veprat ose objektet e të drejtave të lidhura; sa i takon publikut, këtu KKDA duhet të mbajë në vëmendje ndarjen në publik (shikues/abonent) me ose pa pagesë. Te publiku me pagesë, mbahen në vëmendje abonentët aktive gjatë një viti dhe ato abonentë që përdorin vepra të mbrojtura, veprat kinematografike dhe të ngjashme dhe muzikën. Kur përdoren këto vepra të mbrojtura, pra orët “pik” të shikueshmërisë, oraret e vona të natës, evente me ose pa reklama, kohëzgjatja e vetë eventit, ndërprerjet nga reklamat që sipas ligjit mund të zgjasin jo më shumë se 12 minuta në një orë transmetim, struktura programore duke hequr eventet televizive prodhime të vetat apo që nuk përdorin të drejta autoriale.
- c) kur të ardhurat nuk pasqyrojnë natyrën e përdorimit të veprave ose objekteve të të drejtave të lidhura, tarifat llogariten në bazë të kostove që lindin për përdorimin e tyre ose në bazë të ndikimit që kanë në shfrytëzimin normal nga mbajtësit e të drejtave;
- kostoja e liçencimit të OSHMA-së; aktualisht Digitalb për transmetimet e tij në platformën tokësore dhe satelitore paguan vlerën rreth 1.300.000 lekë
 - kostot teknike dhe ato të burimeve njerëzore të aktivitetit të një OSHMA-je.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

F.M.A.A

Tarifat për të drejtën e autorit për trasmetuesit tv valorë të rretheve dhe ritrasmetuesit tv kabllorë për filmat artistik, dokumentar dhe të animuar shqiptar të prodhuar nga Kinostudio para viteve 1990 janë :

- *2 % e të ardhurave vjetore për TV kabllorë (p.sh 100 abonentë x 500 (leke/abonim) x 12 muaj x 2 % = 12.000 (dymbëdhjetmije) lekë) pa TVSH.*

Cmimi është vendosur nga Kryesia e FMAA. 2 % e të ardhurave vjetore të ritrasmetuesve tv kabllorë. Ky cmim ka si referencë standartin Ballkanik.

- Leje – Autorizimi për të drejtën e autorit për televizionet valore lokale është praktikuar në të njëjtën mënyrë si me televizionet kabllorë, 2% e të ardhurave vjetore për përdoriminin e të drejtës së autorit të filmave shqiptarë (artistikë, dokumentarë, të animuar). Për televizionet valore lokale merret parasysh dhe mbulimi i hapësirave trasmetuese.

Tarifat e trasmetimit për një projektion me repsrizë për të tre gjinitë e filmit (artistike, dokumentarë dhe të animuar) janë të propozuara nga FMAA dhe Qendra Kombëtare e Kinematografisë dhe të aprovuara nga Ministria e Financave. Është QKK që formulon dhe lidh kontratat për të drejtën e trasmetimit.

Në sugjerimet e palëve të interesit qasjet e propozuara kërkojnë aplikimin e tarifave si përqindje ndaj të ardhurave, kërkojnë të mbahen parasysh kontratat me abonentët si dhe peshën që zë transmetimi i veprës së mbrojtur kundrejt transmetimit të programeve të veta apo të blera në agjenci të tjera. Të gjitha sa më sipër janë reflektuar në qasjen dhe tarifat e kësaj metodologjie.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

ANEKS 1. INFORMACION MBI PAGESËN E TARIFAVE PËR AAK-TË NË
VITET 2015-2017 NGA DISA SUBJEKTE KABLLORË / IPTV

Subjekti	VITI 2017	VITI 2017	VITI 2017	VITI 2016	VITI 2016	VITI 2016	VITI 2016	VITI 2015	VITI 2015	VITI 2015	VITI 2015	NR. I ABON.	CMIN
KABLLOR ILIRIA	AKDIE	ALB AUTOR	FMAA	AKDIE	AMP	ALB AUTOR	FMAA	AKDIE	AMP	ALB AUTOR	FMAA	320	
Kabllor Antipatrea XH & A"						93 600				93 600			
Kabllor Shalës"		39 000				79 560				79 560			
Kabllor Sulova"		93 600				93 600				93 600			
Kabllor Agron Beqiri			24 000										
KABLLOR ANDOR		93 600	36 000	120 000	72000	93 600	36000	60 000		46800	30 000		
KABLLOR ARD & NET				96 000	60 000	93 600	36000	84 000	60 000	78000			
Kabllor Aristidh Keri			20 000										
KABLLOR ARTEM			36 000								30 000	250	500
KABLLOR ASPARAG		78 000		100 000	78000	60 000	50000	60 000		78000	36 000		
KABLLOR BRADASHESH			24 000										
KABLLOR BRADO	72000		24 000	72000		93 600							
KABLLOR DIVJAKA		78 000	24 000	72 000	48000	62 400	30000	60 000	48 000	48000	24 000	220	500
KABLLOR EDEN			60 000										
KABLLOR ERGI											30 000	250	500
KABLLOR ERI A&A	100 000	102960	36 000	100 000	79200	102 960	36000	75 000	72 000	93600	36 000	250	500
KABLLOR FIERI			48 000	72 000	72000	79 560	48000	72 000	72 000	79500			
KABLLOR GURAS			20 000										
KABLLOR HB CA		93 600	60 000			93 600				93600	50 000	350	500
KABLLOR HYSGJOKAJ			24 000	100 000	72000	93 600	24000	60 000	72 000	93600	20 000	170	500
KABLLOR INKUSAT		93 600	50 000	120 000	72000	93 600	50000	100 000	72 000	93600	50 000	350	500
KABLLOR KRISTAL			20 000								20 000	170	500
KABLLOR KUCOVA			40 000	96 000	72000	93 600	40000	66 850	72 000	79060	39 900	280	500
KABLLOR LAPARDHA	72 000	72 000	32 000	100 000	72000	72 000	32000	72 000	72 000	72000	24 000		
KABLLOR M& G						78 000							
KABLLOR MAMURRAS		78 000	44 000	72 000	60000	76 800	44 000	60 000	60 000	76800	44 000		
KABLLOR MAQELLARE		93 600	40 000	96 000	72000	93 600	40000	72 000	72 000	79 560	40 000	340	500
KABLLOR MATI										120000	84 000	590	500
KABLLOR PERRENJAS		93 600	36 000			93 600					24 000	220	500



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

KABLLOR RRASE						93600							
KABLLOR TATA JUNIOR	72 000	93 600	60 000	72 000	72000	93 600	60000	60 000	60 000	78000	60 000	333	500
KABLLOR TIVO			24 000			78 000							
KABLLOR TOSHKEZ		46 800	36 000		36000	46 800	36000	42 000	36 000				
KABLLOR TVM DEVOLLI	96 000	78 000	72 000	100 000	60000	50 500	72000	60 000	60 000	50500	52 000	350	500
KABLLOR URA VAJGURORE	72 000	48 000	30 000	72 000	72000	48 000	30000	60 000		48 000	25 000		
KABLLOR VAQAR	84 000	28 000	36 000			78 000							
KABLLOR ZARGOCAN		78 000		30 000	60000		24000	20 000	60 000	78000	20 000		
TV KABLLOR "SABATEL"										93 600			
TV KABLLOR 2ASL		78 000	33 600			78 000				78 000			
TV KABLLOR AMAREGI (RIPËRSËRITËS KABLLOR AUDIOVIZIV)	72 000	39 000				39 000				39 000			
TV KABLLOR ARTEN	60 000	65 000	36 000			65 000				58 500			
TV KABLLOR BELSHI										78 000			
TV KABLLOR BEST CABLE"(RIPËRSËRITËS KABLLOR AUDIOVIZIV		78 000	60 000			78 000				78 000			
TV KABLLOR BLU										109200			
TV KABLLOR ÇAKRANI	96 000	86 400	36 000			50 000				62 400			
TV KABLLOR DYRMO" (RIPËRSËRITËS KABLLOR AUDIOVIZIV)						26 800				46 800			
TV KABLLOR FIER-SHEGAN		93 600								79 560			
TV KABLLOR IRLA	200 000	93 600	60 000	200 000		96 000				96 000		400	
TV KABLLOR KRUTJA		93 600	36 000			93 600				79 560			
TV KABLLOR LUNA						79 800				79 560			
TV KABLLOR M.O.D. (RIPËRSËRITËS KABLLOR AUDIOVIZIV)			24 000			36 000				36 000			
TV KABLLOR MASA GRUP			24 000							79 560			
TV KABLLOR OREXH		78 000	36 000			78 000				62 400			
TV KABLLOR PUPA						87 048				66 300			
TV KABLLOR SKY ELBASAN	288 000 (2 vjet)	93 600	60 000			93 600				62 400			
TV KABLLOR TELE.CO										93600			
TV KABLLOR VJOSA /NOVOSELA						50 000				50 000			



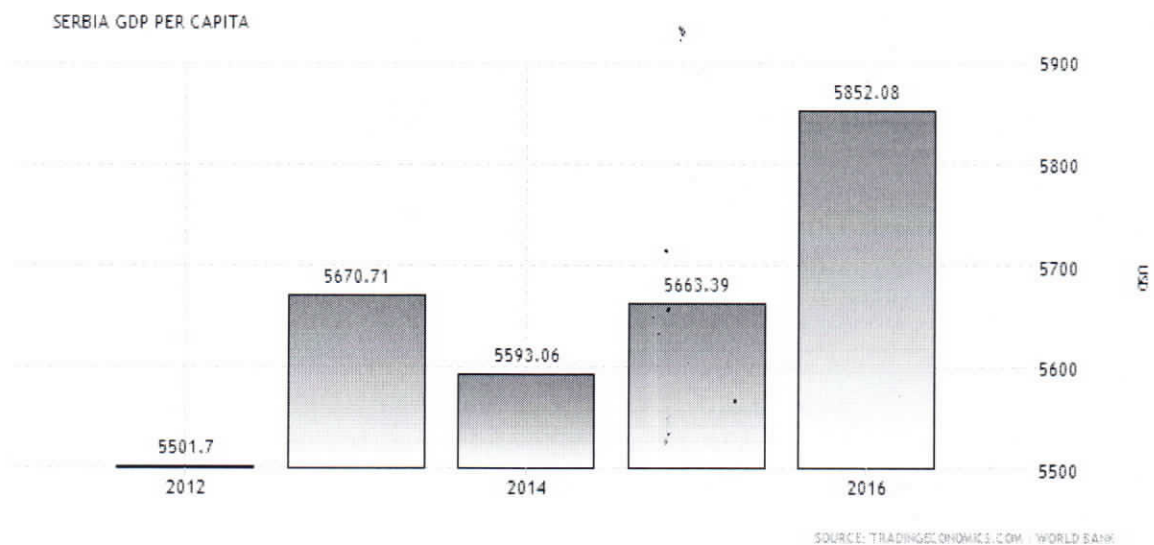
REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

TV KABLLOR" ANI".		38 350				93 600				93 600			
TV KOPLIKU		54 000	48 000	50000	36000	54000	48000			54 000			
TV LEZHA				40 000			36 000						
TV LOBI						96 000				96 000			
TV ME KABËLL DELVINA										72 000			
TV ME KABËLL FRAHOLLI										93 600			
TV ME KABËLL KL-ED						93 600				93 600			
TV ME KABËLL ORIKUM						52 000				52 000			
TV SOT 7			48 000	96000	72000	93600	48000			93 600			
ULTRANET						93 600							
VALOR CHANNEL7			36 000										
VALOR GLOB			60 000										
VALOR MAD TV ALBANIA		65 000								65 000			
VALOR MARGIT			50 000										
VALORANTENA NORD			50 000										
VANI SH.P.K		120 000		156 000	96 000	120 000	36 000			25 000			
VLORA CABLE	240 000	110 000	120 000	240 000	84000	110 000	120000	216 000	84 000	110000	120 000	1000	500
MEDIA KONTAKT						48 000							
TV ME KABËLL BULQIZA						141 960				79 560			
TV + TV ME KABËLL KUKËSI		108 000	148 800			108 000				108 000			
TV BEST		78 000	60 000			78 000				78 000			



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

ANEKS 2. GDP PER CAPITA / SERBI





REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

KREU IV
TARIFA PËR KOMUNIKIMIN NË PUBLIK NË STRUKTURAT
AKOMODUESE (SUBJEKTE PËRDORUES - HOTEL/ MOTEL / NJËSI
AKOMODUESE E TË TJERA TË NGJASHME) TË VEPRËS SË MBROJTUR

Metodologjia dhe masa e tarifave të shpërblimit e aplikueshme për të gjithë strukturat akomoduese,¹⁴ llogaritet sipas tabelës nr.1 dhe nr.2 më poshtë.

I. Klasifikimi i strukturave akomoduese sipas ligjit nr. 93/2015 “Për turizmin” është si më poshtë:

1. “Bujtinë” Standard;
2. “Fjetinë” Standard, Komfort;
3. “Kamping” Standard
4. “Hotel” Dy yje, tre yje, katër yje, pesë yje;
5. “Motel” Standard, Komfort, Superior;
6. “Resort” Tre yje, katër yje, pesë yje;
7. “Qendër kurative” Dy yje, tre yje, katër yje, pesë yje;
8. “Fjetje dhe mëngjes” (B&B) Standard, Komfort, Superior

Tabela nr.1

Nr	Përcjellësi në publik i veprës së mbrojtur	Pikët
1	Për përcjellësin qendror	170
2	Për çdo altoparlant	8
3	Për çdo aparat përcjellës nëpër dhoma	17
4	Për çdo aparat përcjellës në mjediset e përbashkëta ¹⁵ të njësisë akomoduese	46

¹⁴ Përkufizimi sipas ligjit nr. 93/2015 “Për turizmin”

¹⁵ Mjediset e përbashkëta përfshijnë “lobbies”, ambientet e ngrënies dhe të ngjashme, zona argëtuese, etj



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Sqarime:

- 1) Tarifa për llogaritjet mbi baza mujore për dhomat, hollet dhe ambientet e tjera të përbashkëta;
- 2) Për efekte të llogaritjes së tarifës, 1 (një) pikë është e barazvlefshme me 8 (tetë) lekë;
- 3) Kjo tarifë nuk përfshin tipologjinë “BAR” në mjediset e strukturës akomoduese;
- 4) Për të llogaritur vlerën e tarifës mujore subjekti përdorues duhet të deklarojë pranë AAK-së / Sportelit Unik për çdo muaj numrin e dhomave të zëna (shitura). Në rast mos-deklarimi tarifa llogaritet mbi numrin në total të dhomave të hotelit / njësisë akomoduese;
- 5) Tarifa është shumatorja e të gjithë komponentëve nga nr.1 – 4 (tabela e tarifës nr.1).

*Shembull: Hoteli X ka 1 përcjellës qendror (1 * 170 pikë), 10 altoparlantë të shpërndarë në strukturën akomoduese (10 * 8 pikë), 50 dhoma, secila me 1 aparat TV ose Radio, (50 * 17 pikë) dhe 5 ambiente të përbashkëta ku janë instaluar 5 aparate TV/Radio (5 * 46 pikë). Pas llogaritjeve, hoteli do të paguante për përdorimin e veprave të mbrojtur gjithsej shumën:*

$$(170 + 80 + 850 + 230) * 8 \text{ lekë} = 10.640 \text{ lekë në muaj.}$$

- 6) Tarifat e aplikueshme diferencohen sipas kategorisë ku përfshihet qarku ku është regjistruar struktura akomoduese:

Tabela nr.2

Nr.	Klasifikimi	Tarifa e diferencuar	Qarqet
1	Kategoria I	100% të vlerës së llogaritur	Tiranë, Fier, Gjirokastrë
2	Kategoria II	80% të vlerës së llogaritur	Durrës, Vlorë, Korçë, Berat
3	Kategoria III	70% të vlerës së llogaritur	Dibër, Kukës, Lezhë, Shkodër, Elbasan

- 7) Strukturat akomoduese në bregdet apo destinacione të tjera turistike, pavarësisht kategorizimit të qarqeve, aplikojnë tarifën e plotë në masën 100%.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

ARSYETIMI I PËRCAKTIMIT TË TARIFËS

Nëse përdoret siç duhet, transmetimi i veprave audiovizive (muzikë dhe filma) mund të jetë një mjet i dobishëm i përdorur nga hotelierët. Ka studime të mirëfillta shkencore që provojnë dhe përshkruajnë efektet pozitive që sidomos muzika atmosferike mund të ketë mbi klientët dhe punonjësit e hotelit. Në mënyrë të veçantë, diskutohen ndikimet psikologjike të muzikës në mjediset fizike të një strukture akomoduese.

Në kushtet e mjedisit fizik, muzika mund të:

- 1) bëjë që klientët të shpenzojnë më shumë kohë dhe para;
- 2) të ndikojë ndërveprimet e blerësit / shitësit;
- 3) të përmirësojë qëndrimet e klientëve gjatë pritjes;
- 4) të ndryshojë perceptimet e klientëve për personalitetin dhe dekorin e markës;
- 5) rrit produktivitetin e punonjësve - muzika e përshtatshme mund të ketë një efekt pozitiv jo vetëm tek klientët, por gjithashtu mund të ketë një efekt pozitiv në stafin e strukturës akomoduese për gjallërinë dhe mjedisin miqësor që krijon.

Mbështetur në këto studime mund të thuhet se transmetimi i veprave audiovizive kontribuon në krijimin e të ardhurave të këtyre strukturave dhe si i tillë duhet “shpërblyer” si të gjithë burimet e tjera që krijojnë të ardhura. Pyetja shtrohet sa?

Prej vitesh Shqipëria ka qenë vendi i vetëm në rajon, ku turizmi taksohej me shkallën standarde të TVSH-së prej 20 për qind, ndërkohë që të gjitha vendet e tjera, zbatojnë një shkallë tatimore dukshëm më të ulët. Në Maqedoni, tatimi mbi vlerën e shtuar që paguhet për akomodimin është vetëm 5 për qind. Në Mal të Zi qeveria e takson fjetjen në hotel apo struktura të tjera akomoduese me 7 për qind TVSH, ndërsa në Kosovë dhe Serbi kjo taksë është respektivisht 8 për qind dhe 10 për qind. Edhe në Kroaci, ku taksa standarde e TVSH është 25 për qind, mbi turizmin zbatohet një shkallë e diferencuar, që është 13 për qind. Listës së vendeve që aplikojnë taksa të ulëta mbi turizmin së fundmi i bashkohet



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

edhe Shqipëria. Pak ditë më parë, qeveria shqiptare miratoi ndryshimin e ligjit të TVSH, i cili e ul taksën e fjetjes në hotel nga 20 për qind në 6 për qind.

Modeli i propozuar në këtë metodologji prirët të mbajë të njëjtën frymë të nxitjes së të bërit biznes në sektorin e turizmit në Shqipëri përmes aplikimit të tarifave konkurrenciale. Qasja e zgjedhur është gjerësisht e përdorur edhe në vende të tjera të rajonit e më gjerë, por tarifat në vlerë absolute janë më të ulta.

Kryesisht metodologjia është mbështetur në modelin e aplikueshëm në Mal të Zi dhe Serbi, për disa karakteristika të ngjashme të strukturave akomoduese dhe llojit të turizmit bregdetar të ofruar (rasti i Malit të Zi) ose nivelit ekonomik të vendeve (rasti i Serbisë).

MODELI I APLIKUESHËM NË MALIN E ZI

PAM – Agjensia e autorëve të muzikës

Hotelet

1 pikë = 0.10 euro

Pagesa bëhet **çdo muaj** për hollet dhe mjediset e përbashkëta + dhomat, në këtë formë:

Për transmetuesin qëndror	170 pikë
Për çdo altoparlant në mjediset e përbashkëta	8 pikë
Për çdo aparat TV apo radio nëpër dhoma	17 pikë
Për çdo aparat TV apo radio në mjediset e përbashkëta	46 pikë

MODELI I APLIKUESHËM NË SERBI

SOKOJ- Agjensia për mbrojtjen e autorëve të muzikës

Tarifat për operatorët hotelierë (Llogaritja bëhet me pikë ku 1 pikë = 9 RSD -dinar serb)
Hotelet kanë **tarifë mujore** për dhomat, hollet, për çdo bar dhe restorant më vete:

Lloji i përdorimit	Numër pikësh për kategori deri në 3 yje	Numër pikësh për kategori mbi 4 yje
Altoparlant përcjellës zëri qendror në mjedise të	250 / 21 euro	350 / 30.28 euro



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

përbashkëta		
Për çdo altoparlant/box/përcjellës zëri në mjediset e përbashkëta	70 / 6.06 euro	100 / 8.65 Euro
Për çdo pajisje riprodhuese që ka çdo dhomë	20 / 1.73 euro	30 / 2.60 Euro

*** Për të llogaritur tarifën mujore përdoruesi duhet të deklarojë në agjensi për çdo muaj numrin e dhomave të zëna. Në rast mos-deklarimi tarifa llogaritet me numrin e dhomave në total.

Më poshtë janë shkëputur disa paragrafë nga publikimi zyrtar (2017) i WTTC (World Travel & Tourism Council¹⁶) ku gjendet informacion mbi kontributin (direkt dhe total) që ka sektori i turizmit në GDP-në e dy vendeve të marra në analizë krahasimore si dhe janë paraqitur në grafikë të dhëna mbi GDP per capita të dy vendeve, Shqipërisë dhe Malit të Zi, të gjitha sa më poshtë janë tregues ekonomik për të argumentuar përse u zgjodh modeli Malazez si guidë në dizenjimin e qasjes së tarifave mbi strukturat akomoduese.

GDP: DIRECT CONTRIBUTION MONTENEGRO

The direct contribution of Travel & Tourism to GDP was EUR421.2 mn (USD467.0 mn), 11.0% of total GDP in 2016 and is forecast to rise by 6.7% in 2017, and to rise by 6.1% pa, from 2017-2027, to EUR810.9 mn (USD899.0 mn), 15.3% of total GDP in 2027.

GDP: DIRECT CONTRIBUTION ALBANIA

The direct contribution of Travel & Tourism to GDP was ALL127.7 bn (USD1.0bn), 8.4% of total GDP in 2016 and is forecast to rise by 5.2% in 2017, and to rise by 6.2% pa, from 2017-2027, to ALL244.0 bn (USD2.0bn), 10.8% of total GDP in 2027.

GDP: TOTAL CONTRIBUTION MONTENEGRO

The total contribution of Travel & Tourism to GDP was EUR846.4 mn (USD938.4 mn), 22.1% of GDP in 2016, and is forecast to rise by 6.3% in 2017, and to rise by 6.3% pa to EUR1,656.4 mn (USD1,836.4 mn), 31.2% of GDP in 2027.

GDP: TOTAL CONTRIBUTION ALBANIA

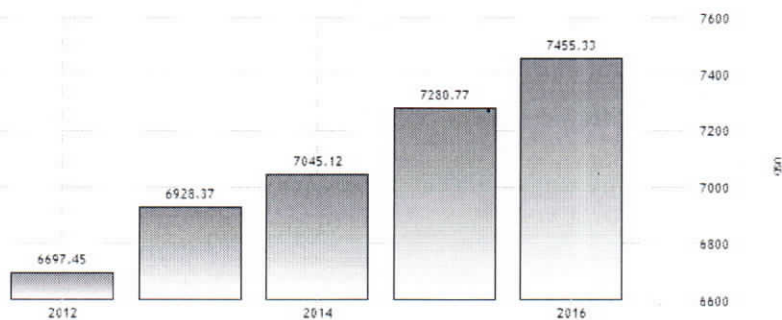
The total contribution of Travel & Tourism to GDP was ALL393.0bn (USD3.2bn), 26.0% of GDP in 2016, and is forecast to rise by 5.3% in 2017, and to rise by 6.1% pa to ALL748.0 bn (USD6.1bn), 33.0% of GDP in 2027.

¹⁶ <https://www.wttc.org/-/media/files/reports/economic-impact-research/countries-2017/albania2017.pdf>



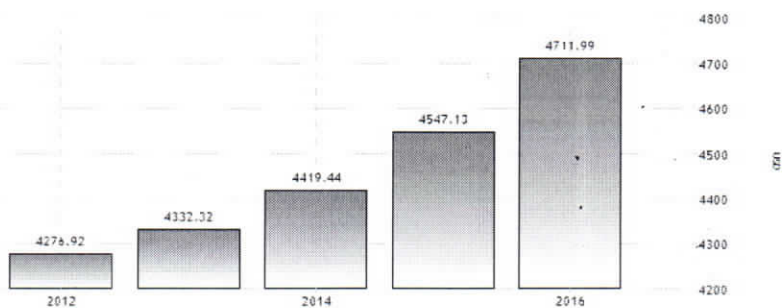
REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

MONTENEGRO GDP PER CAPITA



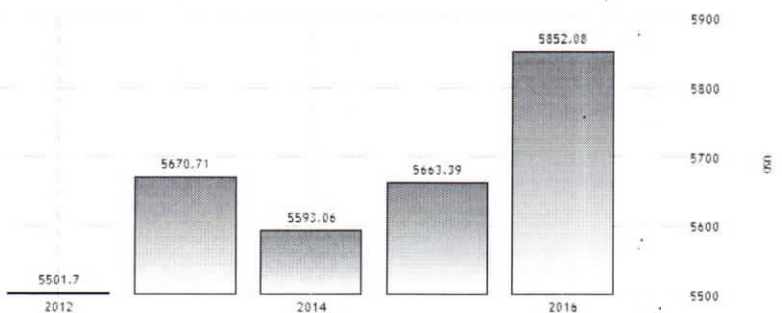
SOURCE: TRADINGECONOMICS.COM; WORLD BANK

ALBANIA GDP PER CAPITA



SOURCE: TRADINGECONOMICS.COM; WORLD BANK

SERBIA GDP PER CAPITA



SOURCE: TRADINGECONOMICS.COM; WORLD BANK

Nga sa vërehet nga të dhënat, Shqipëria dhe Mali i Zi kanë një strukturë të përafërt të kontributit aktual (direkt dhe total) si dhe atij të parashikuar, mbi GDP. Por Mali i Zi ka tregues ekonomik më të mirë se vendi ynë, konfirmuar kjo nga treguesi GDP per capita, konkretisht 7.455 usd (Mali i Zi, 2016) dhe 4.712 usd (Shqipëria, 2016). Raporti mes



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

këtyre dy të dhënave tregon për një avantazh ekonomik të Malit të Zi (parë vetëm sipas këtij treguesi) në masën $7.455/4.712 = 158\%$.

Ky përfundim reflektohet në caktimin e vlerës në lekë të 1 pike. Në modelin e Malit të Zi, 1 (një) pikë vlerësohet 0.1 euro (pothuajse 14 lekë – mesatarja e tre viteve të fundit), ndërsa në qasjen e propozuar në këtë metodologji 1 (një) pikë është e barazvlefshme me 8 lekë. Kjo vlerë është shumë më e ulët krahasuar me Malin e zi jo vetëm në vlerë absolute 14 kundrejt 8, por edhe sepse tarifa e propozuara në këtë metodologji është për sportelin unik (të gjitha AAK-të) ndërsa tarifa e modelit të Malit të Zi shkon vetëm për një nga përfituesit e të drejtës ndaj veprës, vetëm për autorin.

Për të njëjtin arsytim dhe për të njëjtën ngjashmëri është marrë në konsideratë edhe modeli Serb i tarifave të subjekteve përdorues / struktura akomoduese. Në modelin Serb vlera e 1 (një) pike është 10 lekë, por pikët për çdo transmetues/riprodhues të veprës janë më të larta se ato të propozuara në metodologjinë në fjalë. Duke supozuar situatën më minimale kur struktura ka 3 yje dhe për çdo lloj përdorimi ka vetëm një aparaturë, totali i pikëve sipas metodologjisë Serbe është 340 pikë dhe sipas metodologjisë në fjalë është 241 pikë, pra $350/241 = 141\%$ më shumë tarifatat serbe. Tarifa e modelit Serb i paguhet vetëm autorit të veprës ndërsa tarifa sipas kësaj metodologjie është për sportelin unik.

Arsyeja që vlera në lekë e një pike mbetet e përafërt me modelin Serb argumentohet me faktin se edhe treguesi GDP per capita mes dy vendeve është shumë i përafërt, konkretisht Serbia 5.852 usd ndërsa Shqipëria 4.712 usd.

Në dallim nga modeli Serb, strukturat akomoduese në këtë metodologji kanë pikë të njëjta pavarësisht yjeve. Kjo, për faktin se sistemi i yjeve hoteliere nuk është efektiv dhe i besueshëm. Për të shmangur abuzivizmin apo evazionin, metodologjia në fjalë si hap të parë nuk propozon klasifikim sipas yjeve, me mundësinë për t'u rishikuar në kalendarin e tarifave të viteve të ardhshme.

Qasja e kësaj metodologjie është në harmoni edhe me modelin kroat, por me disa përshtatje, kryesisht bazuar në sigurimin e një evidence të besueshme mbi të cilën bëhen



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

llogaritjet e tarifës. P.sh. si indikator për konsumimin e të drejtës së autorit në metodologjinë në fjalë është zgjedhur numri i dhomave të strukturës akomoduese dhe jo numri i klientëve, pasi ky i fundit mund të mos jetë një deklaram shumë i besueshëm i subjektit përdorues. Nga ana tjetër kategorizimi i strukturave akomoduese sipas yjeve në Shqipëri nuk është proces që ka funksionuar dhe do ta bënte vlerësimin e tarifës çështje subjektive ndërsa diferencimi i tarifës sipas zhvillimit ekonomik të qarkut, ku struktura operon është një indikator i besueshëm për sa kohë ky informacion gjenerohet nga INSTAT.

MODELI I APLIKUESHËM NË KROACI

Tarifa për Hotelet

Nëse nuk është përcaktuar ndryshe në marrëveshje:

Tarifa mujore për përdorimin e fonogramës në dhomat e hoteleve, apartamenteve, zinxhirëve hotelier dhe të tjera struktura akomoduese (nëpërmjet TV apo Radios) duhet të bazohet në treguesit si më poshtë:

- a) deri në 100 klientë, 2.500 pikë;
- b) 101 – 500 klientë, 3.600 pikë;
- c) Mbi 500 klientë, 6.000 pikë.

Tarifa mujore për përdorimin e fonogramës në mjediset e përbashkëta të strukturës akomoduese (lobby, dhomat e ndenjes apo ngrënies, të tjera të ngjashme) duhet të bazohet në kategorinë e strukturës akomoduese:

- a) Hotelet e kategorisë IV, kategoritë III dhe II për apartamentet dhe B&B - 1250 pikë
- b) Hotelet e kategorisë II dhe III, motelet e kategorisë I, apartamente dhe B&B - 2500 pikë
- c) Hotelet e kategorisë I - 5000 pikë
- d) Hotele luksoze - 10 000 pikë

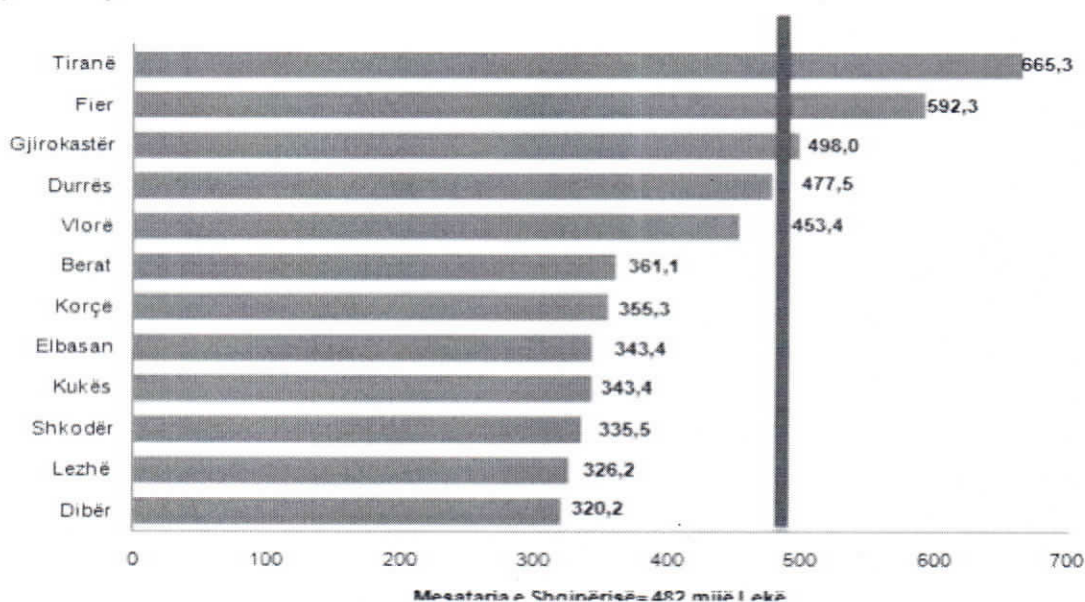
Pika është e parazvlefshme me 0.17 HRK.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Modeli gjithashtu mban parasysh dhe një dimension tjetër socio-ekonomik atë të diferencimit të tarifës sipas zhvillimit ekonomik të zonave ku janë vendosur strukturat akomoduese. Për të bërë kategorizimin e qarqeve mbështetur në zhvillimin ekonomik të tyre janë shfrytëzuar të dhëna të marra nga INSTAT mbi Prodhimin e Brendshëm Bruto për frymë sipas rajoneve, krahasuar me mesataren në shkallë vendi (482.000 lekë).

Fig.2 PBB për frymë sipas rajoneve statistikore nivel 3 e krahasuar me mesataren e vendit (000/lekë) në vitin 2014



Tab 1. PBB me çmime korrente, për frymë për vitin 2014* sipas Rajoneve Statistikore

	PBB çmime korente	PBB çmime korente	Struktura ndaj PBB-së	Kontributi ndaj rritjes Reale	PBB për frymë	PBB për frymë	Struktura e indeksit për frymë
Rajonet Statistikore	(mln Lek)	(mln USD)	(%)	(%)	(000/Lek)	(USD)	(AL = 100)
RSH	1,394,419	12,270	100	1.83	482	4,553	100
Tiranë	528,507	4,651	37.9	1.36	665	5,854	138.1



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Fier	187,353	1,649	13.4	0.59	592	5,212	122.9
Gjirokastrë	36,282	319	2.6	0.02	498	4,382	103.3
Durrës	131,620	1,158	9.4	0.01	478	4,202	99.1
Vlorë	82,936	730	5.9	0.07	453	3,990	94.1
Berat	51,949	457	3.7	0.05	361	3,178	74.9
Korçe	79,963	704	5.7	-0.07	355	3,127	73.7
Kukës	29,515	260	2.1	-0.16	343	3,022	71.3
Elbasan	103,726	913	7.4	-0.01	343	3,022	71.3
Shkodër	73,749	649	5.3	-0.24	336	2,952	69.6
Lezhë	44,839	395	3.2	0.17	326	2,870	67.7
Dibër	43,982	387	3.2	0.04	320	2,818	66.4

Për të kuptuar situatën aktuale të tarifave dhe pagueshmërisë së tyre si dhe avantazhet që ofron metodologjia e propozuar, analizohet informacioni i dhënë nga AAK-të në kuadër të hartimit të metodologjisë të tarifave.

Së pari, në vitin 2015 vetëm 14 nga 42 subjekte, pra vetëm 33% e tyre kanë paguar tarifën për AAK-në dhe situata është përmirësuar ndjeshëm në 2016. Viti aktual nuk mund të analizohet pasi është 6 mujori i dytë për t'u verifikuar.

Së treti, tarifat e paguara janë më të shtrenjta krahasuar me ato të propozuara. (më poshtë shkëputur një koment nga Procesverbali i mbledhjes, datë 20.04.2017)

Zak Topuzi – Jo unë si hotel nuk kam paguar për shkak të tarifave tejet të larta të kërkuara nga AAK-të. Për vite me rradhë ka pasur edhe një subjekt që vepronte në mënyrë të paligjshme si AAK. Ajo mblidhte dorazi shuma të vogla dhe ka patur shumë hotele që kanë rënë pre e kësaj situate abuzive.

Për të provuar matematikisht sa më sipër bëhen llogaritjet për disa nga subjektet që kanë paguar pothuajse rregullisht tarifat në këto tre vite.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Hotel PAVARËSIA, Vlorë

Nr	Transmetuesi / Riprodhuesi i veprës së mbrojtur	Pikët	Aparate	Totali
1	Për transmetuesin qendror	170	1	170
2	Për çdo altoparlant	8	6	48
3	Për çdo aparat riprodhues nëpër dhoma	17	36	612
4	Për çdo aparat riprodhues në mjediset e përbashkëta të njësisë akomoduese	46	3	138
				968

Totali i pikëve 968 shumëzuar me tarifën 1 pikë = 8 lekë, marrim totalin 7 744 lekë në muaj ose 92 928 lekë në vit për të katër AAK-të. Ndërsa, hoteli ka paguar vetëm për Albautor 35.000 lekë, në një vit.

Hotel ROGNER, Tiranë

Nr	Transmetuesi / Riprodhuesi i veprës së mbrojtur	Pikët	Aparate	Totali
1	Për transmetuesin qendror	170	1	170
2	Për çdo altoparlant	8	30	240
3	Për çdo aparat riprodhues nëpër dhoma	17	178	3 026
4	Për çdo aparat riprodhues në mjediset e përbashkëta të njësisë akomoduese	46	10	460
				3.896

Totali i pikëve 3.896 shumëzuar me tarifën 1 pikë = 8 lekë, marrim totalin 31 168 lekë në muaj ose 374 016 lekë në vit për të katër AAK-të. Ndërsa hoteli ka paguar vetëm për Albautor 436.800 lekë në një vit.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Hotel EKLIPS, Tiranë

Nr	Transmetuesi / Riprodhuesi i veprës së mbrojtur	Pikët	Aparate	Totali
1	Për transmetuesin qëndror	170	1	170
2	Për çdo altoparlant	8	6	48
3	Për çdo aparat riprodhues nëpër dhoma	17	33	561
4	Për çdo aparat riprodhues në mjediset e përbashkëta të njësisë akomoduese	46	3	138
				917

Totali i pikëve 917 shumëzuar me tarifën 1 pikë = 8 lekë, marrim totalin 7 336 lekë në muaj ose 88 032 lekë në vit për të katër AAK-të. Ndërsa hoteli ka paguar vëtëm për Albautor 29.250 lekë në një vit.

Kjo analizë është bërë edhe për hotelet e tjera dhe tarifa e propozuar rezulton më e ulët. Tarifat më të ulta janë në harmoni me politikën e re të qeverisë për uljen e taksave në sektorin e turizmit, me qëllim rritjen e tij në vëllim të ardhurash dhe kryesisht në cilësi.

Në fund, jo për nga rëndësia, por nga intensiteti i ulët i bashkëpunimit, në përcaktimin e tarifës janë mbajtur në konsideratë edhe konsultimet me disa nga palët e interesit duke shfrytëzuar korrespondencën elektronike dhe atë shkresore. Konkretisht, nga komunikimi shkresor me ATA dhe nga dëgjuesat më përfaqësues të strukturave akomoduese në mbledhjet e organizuara nga DDA, është reflektuar qëndrimi i këtyre palëve të interesuara që kërkojnë tarifimin e hoteleve sipas kapacitetit të dhomave që ata kanë, sezonalitetit turistik dhe parimit të taksave më të ulta në rajon me qëllim thithjen e turistit të huaj. Në fakt, tarifat e propozuara për subjektet përdorues / struktura akomoduese janë tërësisht në përputhje me qasjen që sugjerojnë edhe të interesuarit në këtë sektor.

Por është me rëndësi të paraqitet një tjetër fakt lidhur me propozimin e ATA – Albanian Tourism Association. Në tarifat e propozuara, të cilat janë të shprehura në euro, gjenden vlera shumë herë më të larta se ato të propozuara në këtë metodologji. P.sh, sipas ATA,



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Hotel Rogner me 178 dhoma, pa përfshirë aty pagesën për bar-restorantet brenda mjediseve të ndërtesës, duhet të paguajë 4.400 euro / muaj, pra 52.800 euro / vit. Shprehur në monedhën vendase Rogner Hotel duhet të paguajë për sportelin unik vlerën 7.022.400 lekë / vit. Krahësuar me vlerën 70.22.400, vlera 374 016 lekë sipas kësaj metodologjie është shumë herë më e pranueshme ekonomikisht e kështu tarifa bëhet e pagueshme dhe mbajtësit e të drejtave marrin shpërblimin e tyre, qoftë edhe modest në vitet e para të forcimit dhe përmirësimit të vazhdueshëm të metodologjisë dhe kuotave të tarifave.

Aneks 1. Tarifat e paguara nga strukturat akomoduese në vitet 2015-2017

Nr	Subjekti Përdorues	Licenca	Qyteti	ALBAUTOR 2017	ALBAUTOR 2016	ALBAUTOR 2015	AMP 2015
1	HOSTEL DURRES	HOSTEL	DR				10,080
2	VILA "VERDE"	HOTEL	TR			11,250	8,640
3	HOTEL ADRIATIK	HOTEL	DR		65,000	50,000	50,000
4	HOTEL "ROZAFI"	HOTEL	SHK		31,200	31,200	24,000
5	HOTEL "SAR'OTEL"	HOTEL	TR		31,200	31,200	
6	HOTEL DIPLOMAT	HOTEL	TR			46,800	36,000
7	HOTEL "ILIADA"	HOTEL	TR			35,568	
8	HOTEL THERANDA	HOTEL	TR			18,200	14,000
9	HOTEL ELYSSE	HOTEL	TR	18,200	18,200		
10	HOTEL DE PARIS	HOTEL	TR		31,200		
11	HOTEL IDEA	HOTEL	TR		15,600		
12	ALB H BOLONJA VLORE	HOTEL	VL		10,218		
13	HOTEL "SENATOR"	HOTEL	TR		15,450		
14	BENILVA	HOTEL	DR		16,900		
15	HOTEL THERANDA	HOTEL	TR		18,200		
16	HARMONIA HOTELS	HOTEL	TR	58,500			
17	HOTEL ROGNER TIRANA	HOTEL	TR	436,800	436,800	436,800	
18	HOTEL "MONARK"	Hotel Bar-Rest	TR	20,280		20,280	
19	GRAND HOTEL ARLITA SHPK	Hotel Bar-Rest	DR		15,450		
20	HOTEL LIBURNIA	Hotel Bar-Rest			7,650		
21	MONDIAL SHPK	Hotel Bar-Rest	TR		46,800		
22	ALFA BUTRINTI SHPK	Hotel Bar-Rest	VL		49,500		
23	HOTEL VICTORIA	Hotel Bar-Rest	TR	31,200	31,200		



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

24	VILA TOSCANA, Global Servish SHPK	Hotel Bar-Rest	TR		20,592		
25	LIFE GALLERY SHPK,	Hotel Bar-Rest	KO		19,350	19,500	15,000
26	HOTEL OAZ	Hotel Bar-Rest, Stacion Plazhi	TR			26,000	20,000
27	HOTEL OAZ	Hotel Bar-Rest, Stacion Plazhi	TR		26,000		
28	BELAVIS SHPK	Hotel Bar-Rest, Stacion Plazhi	TR		15,600		
29	MSA KONSTRUKSION kesti pare	Hotel Bar-Rest, Stacion Plazhi	LE		78,000		
30	MSA KONSTRUKSION kesti i dyte	Hotel Bar-Rest, Stacion Plazhi	LE		78,000		
31	HOTEL PAVARESIA VLORE SHPK	Hotel Restorant	VL		35,000		
32	HELIOS INTERNACIONAL	Hotel Restorant	TR		39,000		
33	GLOBAL FAST FOOD ALBANIA	Hotel Restorant	TR	16,848			
34	HOT. BAR, REST. ROLAND	Hotel Bar-Rest	TR			8,280	
35	HOTEL EKLIPSI SHPK	Hotel Bar-Rest	TR		29,250	29,250	22,500
36	HOTEL BAR-REST ELVIS	Hotel Bar-Rest	TR		47,424	47,424	36,480
37	HOTEL "L.A.S"	Hotel Bar-Rest	TR		15,450		
38	KUINDA SHPK	Hotel Bar-Rest	TR		11,232		
39	PALAZZO "ITALIA"	Hotel Bar-Rest	TR		16,848		
40	MA OL	Hotel Bar-Rest	TR		11,232		
41	VIDA KUNORA	Hotel Bar-Rest, Stacion Plazhi	LE		11,232		
42	BEL CONTI SHPK	Hotel	DR		23,400		



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

KREU V

TARIFA PËR KOMUNIKIMIN NË PUBLIK TË VEPRËS SË MBROJTUR¹⁷ NË
VENDET KU KONSUMOHEN USHQIME DHE / OSE PIJE

Metodologjia dhe masa e tarifave të shpërblimit e aplikueshme për të gjitha VENDET KU KONSUMOHEN USHQIME DHE/OSE PIJE llogaritet sipas tabelave më poshtë.

I. Ndarja e subjekteve sipas kategorive/orareve të ushtrimit të aktivitetit:

Kategoria	I	II	III	IV
Tipologjia e aktivitetit	Pub-e, Disko-Clubs, Karaoke, Taverna, Bar i Hotelit, e të tjera të ngjashme me to	Restorante, Birrari, Bar-Caffe, Bufetë, Pasticëri Bistro, Piceri, Zgarat, Wine Bar dhe të ngjashme	Fastfood, si dhe vende të tjera ku nuk shërbehen pije alkoolike	Vende ku nuk konsumohet ushqim dhe pije

Tabela nr.1 Qyteti i Tiranës si dhe zonat turistike në periudhën e sezonit turistik

Oraret e aktivitetit	Pikë	Pikë	Pikë	Pikë
Hapur deri në 9 p.m	750	200	100	50
Hapur deri në mesnatë	1.500	400	200	100
Hapur pas mesnate	3.000	800	400	200

Tabela nr. 2 Qytetet e tjera si dhe zonat turistike jashtë sezonit turistik

Oraret e aktivitetit	Pikë	Pikë	Pikë	Pikë
Hapur deri në 9 p.m	500	150	75	40
Hapur deri në mesnatë	1.000	300	150	80
Hapur pas mesnate	2.000	600	300	150

II. Në përcaktimin e tarifës sipas tabelës nr.1 dhe tabelës nr.2 mbahet parasysh kapaciteti i mjedisit si më poshtë:

¹⁷ Mjedisë tregtare me/pa pistë kërcimi për publikun, ku ndikimi i veprës së mbrojtur është thelbësor ose dytësor për zhvillimin e aktivitetit tregtar.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Niveli	Kapaciteti maksimal i ofrimit të shërbimit	Tarifa e aplikueshme
1	deri në 30 persona	tarifa reduktohet me 30%
2	nga 31 – 100 persona	tarifa aplikohet e plotë 100%
3	nga 101 – 200 persona	tarifa rritet me 50%
4	nga 201 – 500 persona	tarifa dyfishohet
5	nga 501 – 1000 persona	tarifa trefishohet
6	1001 e më shumë persona	tarifa katërfishohet

III. Në rastet e eventeve në diskoteka ku hyrja është me pagesë, tarifa e përcaktuar sipas tabelës nr. 1 dhe tabelës nr.2 aplikohet si më poshtë:

Niveli	Ditë pune gjatë javës	Tarifa e aplikueshme
1	dy ditë në javë	tarifa dyfishohet
2	deri në 4 ditë në javë	tarifa rritet me 30%
3	më shumë se 4 ditë në javë	tarifa rritet me 20%

Sqarime:

- 1) Tarifa është rezultat kumulativ i të gjitha dispozitave të parashikuara më sipër, duke i marrë të gjithë parametrat në konsideratë;
- 2) Në llogaritjen e tarifës në vlerë absolute, 1 (një) pikë është e barazvlefshme me 10(dhjetë) lekë;
- 3) Tarifa llogaritet dhe paguhet mbi baza mujore;
- 4) Me kapacitet maksimal të ofrimit të shërbimit kuptohet numri maksimal i personave që mund t'u shërbehet në mjedisin ku konsumohen ushqime dhe/ose pije;
- 5) Në rast se subjekti përdorues nuk deklaron sa kërkohet për përlllogaritjen e tarifës, tarifa llogaritet mbi të dhënat e siguruar nga palë të treta për këtë subjekt ose përlllogaritjet e barabartë me tarifën e llogaritur për një subjekt përdorues me karakteristika të ngjashme.

ARSYETIMI I PËRCAKTIMIT TË TARIFËS

Nga analiza e pagueshmërisë së subjekteve përdorues të tarifës për përdorimin e veprës së mbrojtur vërehet qartë që nuk ka funksionuar qasja aktuale e llogaritjes së tarifave nga



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

AAK-të. Si e tillë, qasja aktuale duhej ndryshuar. Në dizenjimin e qasjes së re të përcaktimit të tarifës në mjediset ku konsumohet ushqim dhe/ose pije, është ndjekur modeli kroat.

Për të arsyetuar për publikun qasjen e re të tarifave, materiali ndahet në katër seksione:

- a) Cilat janë dobësitë e qasjes aktuale?
- b) Cilat janë përmirësimet e qasjes së propozuar të tarifave, pse?
- c) Cila është ngjashmëria e qasjes së propozuar me vendet e tjera në rajon?
- d) Pse u zgjodh si guidë modeli kroat?

A) Dobësitë e qasjes aktuale

Ndërkohë për tarifën e re të propozuar, në fillim është e rëndësishme të identifikohen dobësitë e mundshme të situatës aktuale. Një pikë e mirë fillestare gjatë përgatitjes së provave në mbështetje të tarifave të reja të propozuara është shqyrtimi dhe analizimi i kriterëve të aplikuara nga AAK-të, deri tani krahasuar me propozimin e ri sipas kësaj metodologjie. Për të kuptuar efektivitetin e funksionimit të qasjes aktuale të përcaktimit të tarifave, më poshtë bëhen disa analiza të të dhënave të siguruara nga AAK-të për pagesat e subjekteve në vitet 2015 – 2017 (*shih Aneks. I*). Disa përfundime domethënëse listohen sa më poshtë:

- a) Duke i'u referuar kampionit që kemi marrë në konsiderate, gjatë vitit 2015 subjektet përdorues kanë paguar vetëm 2 prej AAK-ve, konkretisht AMP dhe ALBAUTOR. Pagueshmëria është e ulët, përkatësisht AMP 37% (87/235) dhe ALBAUTOR 41% (96/235);
- b) Gjatë vitit 2016 subjektet përdorues kanë paguar vetëm 1 prej AAK-ve, konkretisht ALBAUTOR. Pagueshmëria është disi më e mirë se një vit më parë, rreth 56% (132/235);



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

- c) Gjatë vitit 2017, gjashtëmujori i parë, subjektet përdorues në këtë listë kanë paguar vetëm 1 prej AAK-ve, konkretisht ALBAUTOR. Pagueshmëria është shumë e ulët, rreth 26% (61/235);
- d) Vetëm 11 subjekte nga 235 në listë kanë paguar çdo vit tarifën e kërkuar nga ALBAUTOR, por asnjë subjekt nuk rezulton të ketë paguar për ndonjë AAK tjetër;
- e) Subjektet përdorues që operojnë në rrethe të tjera përveç Tiranës janë pothuaj në numër të parëndësishëm në totalin e subjekteve që kanë paguar, për më tepër figurojnë me një pagesë të vetme, vetëm në njërin prej tre viteve;
- f) Përveç subjekteve përdorues Bar – Restorant, tipologjitë e tjera nuk figurojnë në listën e tarifë pagesve. Nuk bën sens që asnjë aktivitet si: Disco, Pub apo Tavernë nuk paguan, ndërkohë që transmetimi i fonogramës për këta përdorues është jetik në kuptimin e aktivitetit;

Sa më sipër, tregon për një situatë paparanueshmërie të tarifës nga subjektet përdorues dhe kjo metodologji përmes qasjes së re dhe tarifave të reja synon zgjerimin e bazës së tarifë pagesve.

Testojmë me përzgjedhjen e disa subjekteve përdorues dobësitë e qasjes aktuale dhe avantazhet e qasjes së re të propozuar:

BAR – RESTORANT “JUVENILJA” (Zona e Parkut Kombëtar të Tiranës)

- Pagan rregullisht vetëm për ALBAUTOR **33.696** lekë në vit.
- Duhej të paguante:

AKDIE 38.400 lekë (minimum)

Sporteli i përbashkët – 256.000 lekë (minimumi)

Totali – 294.400 lekë / vit

- Do të paguajë për Sportelin Unik (të gjitha AAK-të):

800 pikë * 10 lekë = 8.000 lekë / muaj ose 96.000 lekë / vit.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Pikët llogariten sipas parametrave më poshtë:

Bar Restorant Juvenilja në metodologjinë e propozuar është në klasifikimin:

Tipologjia – Kategoria II

Vendndodhja - Tiranë

Orari i aktivitetit – Hapur deri në mesnatë

Frekuentimi – Deri në 500 klientë (tarifa dyfishohet)

RESTORANT PESHKU “GREPI I ARTE” (Zona e Ish Ekspozitës, Tiranë)

- Paguan rregullisht vetëm për ALBAUTOR **13.104** lekë në vit.
- Duhej të paguante:

AKDIE 13.200 lekë (minimum)

Sporteli i përbashkët – 72.000 lekë (minimumi)

Totali – 85.200 lekë / vit

- Do të paguajë për Sportelin Unik (të gjitha AAK-të):

400 pikë * 10 lekë = 4.000 lekë / muaj ose 48.000 lekë / vit.

Pikët llogariten sipas parametrave më poshtë:

Restorant Peshku “Grepit i Arte” në metodologjinë e propozuar është në klasifikimin:

Tipologjia – Kategoria II

Vendndodhja - Tiranë

Orari i aktivitetit – Hapur deri në mesnatë

Frekuentimi – 31 deri në 100 klientë (tarifa 100%)

RESTORANT "VILA LULE" (Zona e Plazhit, Durrës)

- Ka paguar vetëm në 2016 dhe vetëm për ALBAUTOR **20.592** lekë në vit.
- Duhej të paguante:



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

AKDIE 16.800 lekë (minimum)

Sporteli i përbashkët – 88.00 lekë (minimumi)

Totali – 104.800 lekë / vit

- Do të paguajë për Sportelin Unik (të gjitha AAK-të):

400 pikë * 10 lekë = 4.000 lekë / muaj ose 48.000 lekë / vit.

Pikët llogariten sipas parametrave më poshtë:

Restorant “Villa Lule” në metodologjinë e propozuar është në klasifikimin:

Tipologjia – Kategoria II

Vendndodhja – Durrës Plazh

Orari i aktivitetit – Hapur deri në mesnatë

Frekuentimi – 31 deri në 100 klientë (tarifa 100%)

E njëjta procedurë është ndjekur edhe për 40 subjekte të tjera. Përfundimet janë njësoj. Nga testimi i vlerave të paguara, të pagueshme dhe të propozuara për t'u paguar rezulton se aktualisht subjektet paguajnë shumë herë më pak se tarifat e miratuara nga AAK-të, por më shumë se tarifat e propozuara për t'u paguar në vitet 2017 – 2019. Nga këto përfundime rezulton dhe një tjetër e metë e këtij “tregu”. AAK-të, duke mos qenë të arsyetuar dhe mbështetur në tarifat që aplikojnë, zgjedhin të bëjnë disa kompromise me subjektet përdorues duke pranuar arkëtime shumë më të ulta, se ato të parashikuara në tabelat e miratuara të tarifave. Kjo situatë rrit shanset e pabarazisë dhe konkurrencës së pandershme, abuzivizmit, shkeljes së të drejtave të autorit, shtrembërim të informacionit, nxitje të informalitetit, etj.

B) Përmirësimet e qasjes së re të propozuar të tarifave

Përmirësimet e qasjes së re janë bërë në përputhje me kërkesat ligjore që rregullojnë fushën e të drejtave të autorit dhe të tjera të ngjashme me to.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Së pari – të ardhurat që mund të sigurohen si rezultat i përdorimit të veprës ose objektit të të drejtave të lidhura. Në dizenjimin e qasjes së përcaktimit të tarifës, disi ndryshe nga qasjet e përdorura për subjektet përdorues TV dhe Radio, nuk mbahet parasysh drejtpërdrejt e ardhura bruto, që siguron subjekti përdorues, mbi të cilën të aplikohet pastaj një tarifë në % apo ndonjë tarifë fikse. Kjo, për faktin se për këto subjekte përdorues ka mjaftueshëm evidencë që nuk janë të formalizur ose në rastin më të mirë kërkojnë të vetdeklarohen si njësi ekonomike me qarkullim shumë më të ulët, nën 5 milion, që të përfitojnë nga skema e tatim fitimit 0 lekë dhe të mos kenë barrën e deklarimit dhe publikimit të pasqyrave finaciare.

Duke marrë në konsideratë këtë dobësi/mangësi të sektorit në mbikqyrjen e formalizimit dhe deklarimit të rregullt të njësive ekonomike të kësaj tipologjie, në këtë metodologji përshtatet modeli i tarifës së propozuar për subjektet e tjera përdorues duke e shprehur të ardhurën bruto si variabël të tipologjisë së aktivitetit (katër kategoritë), të vendodhjes së aktivitetit (dy nënndarje të zonave gjeografike) dhe të kapacitetit maksimal të ofrimit të shërbimit të shprehur në numër klientësh (6 grupe).

Së dyti - numri i publikut, të cilit i vihen në dispozicion veprat ose objektet e të drejtave të lidhura. Kjo kërkesë e ligjit është mbajtur parasysh kur janë krijuar fashat e kapacitetit maksimal të ofrimit të shërbimit, kriter i cili përcakton masën e plotë, të reduktuar apo shumëfishuar të tarifës bazë të llogaritur. Argumenti i përdorur është se fonograma nuk dëgjohet nga i njëjti publik, shprehur në numër klientësh, në një mjedis ku shërbehet ushqim dhe/ose pije p.sh, deri në 100 m2, në dy vende të ndryshme për nga karakteristikat dhe niveli i zhvillimit, p.sh njëri në Sarandë dhe tjetri në Mat. Kjo ishte një tjetër pikë e dobët e qasjes aktuale, pikërisht përzgjedhja e bazës për përlllogaritjen e tarifës. Sipërfaqja dhe m2 nuk janë baza më e përshtatshme. Sipërfaqja nuk është treguesi i konsumimit të të drejtës së autorit. Është më e arsyetuar që tarifa të jetë një variabël i varur jo vetëm nga vendndodhja e mjedisit tregtar, nga oraret kur ai zhvillon aktivitetin,



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

por dhe nga frekuentimi i tij, ose më mirë kapaciteti i shërbimit. Diferencimi synon barazinë relative të “taksimit” të subjekteve përdorues me kapacitete të ndryshme.

Së treti – *rëndësia e përdorimit të veprave dhe objekteve të të drejtave të lidhura për veprimtaritë përkatëse të përdoruesve.* Në dallim me qasjet e përdorura nga AAK-të, tipologjia e këtyre aktiviteteve është kategorizuar në 4 grupime, me qëllim diferencimin e tarifës në funksion të rëndësisë që ka përdorimi i veprës së mbrojtur në ekzistencën e vetë aktivitetit dhe në të ardhurat që ai krijon. P.sh, kategoria e parë diskot, pub-et dhe tavernat nuk mund të ushtrojnë aktivitetin e tyre nëse nuk përdorin fonogramën, prandaj produkti i mbrojtur për to është i një rëndësie primare. Për këtë fakt në këtë kategori aplikohen dhe pikët më të larta. Por, nuk mund të thuhet e njëjta gjë për baret dhe restorantet. Transmetimi i fonogramës ndihmon aktivitetin e tyre, pra, dytësor për nga rëndësia në krijimin e të ardhurave. Për barin janë pijet, për restorantin menutë, për zgarat cilësia e gatimit të mishit, e kështu me rradhë. Nga kategoria në kategori aplikohen pikë gjithnjë e më të ulta për të shprehur rëndësinë e veprës në të ardhurat e subjektit.

C) Ngjashmëria e qasjes së propozuar me vendet e tjera në rajon

Dizenjimi i qasjes së përcaktimit të tarifës për këto lloj subjektesh përdorues mbetet një sfidë edhe për vendet e tjera, në rajon e më gjerë. Shumë diskutime bëhen dhe shumë përshtatje të njëpasnjëshme i janë bërë modeleve në vende të tjera. Prandaj “shpikja” e një modeli të pa-testuar askund nuk do të ishte rruga më e drejtë kështu që me shumë kujdes u analizuan disa modele në vendet e rajonit dhe më pas u përzgjodh modeli kroat për arsyet e përmendura në pikën (C).

- Modeli Slloven kombinon sipërfaqet dhe oraret e zhvillimit të aktivitetit;
- Modeli Serb kombinon sipërfaqet me vendodhjen e aktivitetit;
- Modeli Qipriot kombinon sipërfaqet me sezonalitetin;
- Modeli Bullgar aplikon tarifë fikse për / vend ulur (ose krevat) / në muaj;
- Modeli Rumun kombinon sipërfaqen me vendndodhjen e aktivitetit



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

D) Përzgjedhja e modelit kroat

Modeli kroat gjykohej i përshtatshëm për arsyet si më poshtë:

- Ngjashmëria e ligjit kroat me kërkesat e ligjit nr 35/2016 “Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to”.
- Ngjashmëria në nivelin e GDP-së;
- Ngjashmëria në strukturën turistike të ofrimit të këtij shërbimi;

Mbështetur në të dhëna zyrtare të publikuara në faqen zyrtare të TRADING ECONOMICS (shih linkun <https://tradingeconomics.com/albania/gdp>) është bërë krahasim i disa treguesve ekonomik mes Kroacisë dhe Shqipërisë.

SHTETI	GDP (Billion USD)	GDP monedhë vendase	SEKTORI I SHËRBIMEVE	KONTRIBUTI I SEKTORIT TË SHËRBIMEVE NË GDP	GDP PER CAPITA (USD)
KROACI	50.43	324.728 milion HRK	11.874 milion HRK	3.6%	14.372
SHQIPËRI	11.93	1.372.085 milion lekë	56.516 milion lekë	4%	4.712

Rezulton që, sektori i shërbimeve ka një kontribut pothuajse të njëjtë mbi GDP-në, të shprehur në përqindje, në të dy vendet. Ky fakt e bën modelin kroat të favorshëm për t’u ndjekur.

Po kështu të ngjashëm këto dy vende kanë dhe faktin që turizmi është një nga kontributorët kryesorë të GDP-së. Më poshtë janë shkëputur disa informacione nga publikimi zyrtar (2017) i TTC (World Travel & Tourism Council¹⁸) ku gjendet informacion mbi kontributin (direkt dhe total) që ka sektori i turizmit në GDP-në e dy vendeve.

¹⁸ <https://www.wttc.org/-/media/files/reports/economic-impact-research/countries-2017/albania2017.pdf>



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

GDP: DIRECT CONTRIBUTION CROATIA

The direct contribution of Travel & Tourism to GDP was HRK37,017.7mn (USD5,447.7mn), **10.7% of total GDP in 2016** and is forecast to rise by 7.5% in 2017, and to rise by 4.1% pa, from 2017-2027, to HRK59,548.9mn (USD8,763.4mn), **14.0% of total GDP in 2027**.

GDP: DIRECT CONTRIBUTION ALBANIA

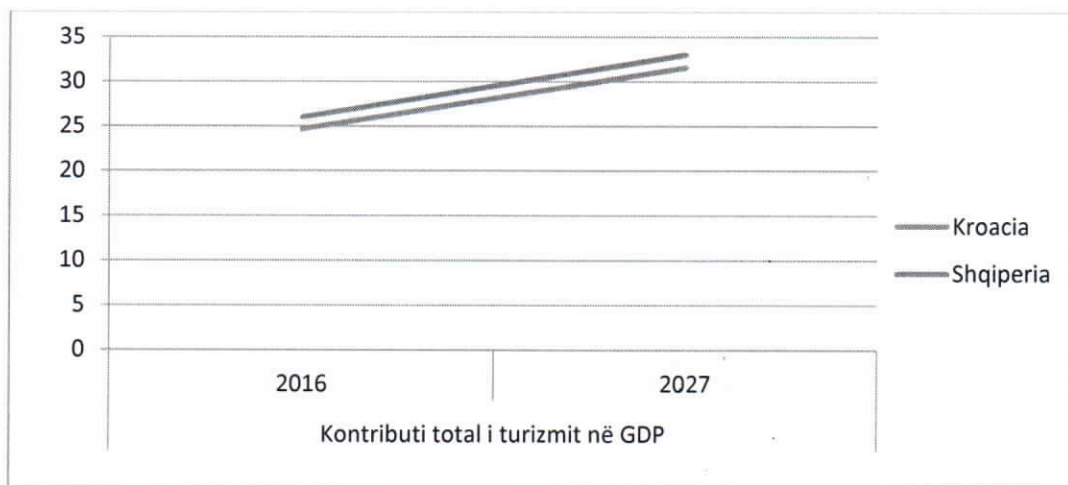
The direct contribution of Travel & Tourism to GDP was ALL127.7 bn (USD1.0bn), **8.4% of total GDP in 2016** and is forecast to rise by 5.2% in 2017, and to rise by 6.2% pa, from 2017-2027, to ALL244.0 bn (USD2.0bn), **10.8% of total GDP in 2027**.

GDP: TOTAL CONTRIBUTION CROATIA

The total contribution of Travel & Tourism to GDP was HRK85, 173.4mn (USD12,534.4mn), **24.7% of GDP in 2016**, and is forecast to rise by 6.7% in 2017, and to rise by 4.0% pa to HRK134,006.0mn (USD19,720.8mn), **31.5% of GDP in 2027**.

GDP: TOTAL CONTRIBUTION ALBANIA

The total contribution of Travel & Tourism to GDP was ALL393.0bn (USD3.2bn), **26.0% of GDP in 2016**, and is forecast to rise by 5.3% in 2017, and to rise by 6.1% pa to ALL748.0 bn (USD6.1bn), **33.0% of GDP in 2027**.



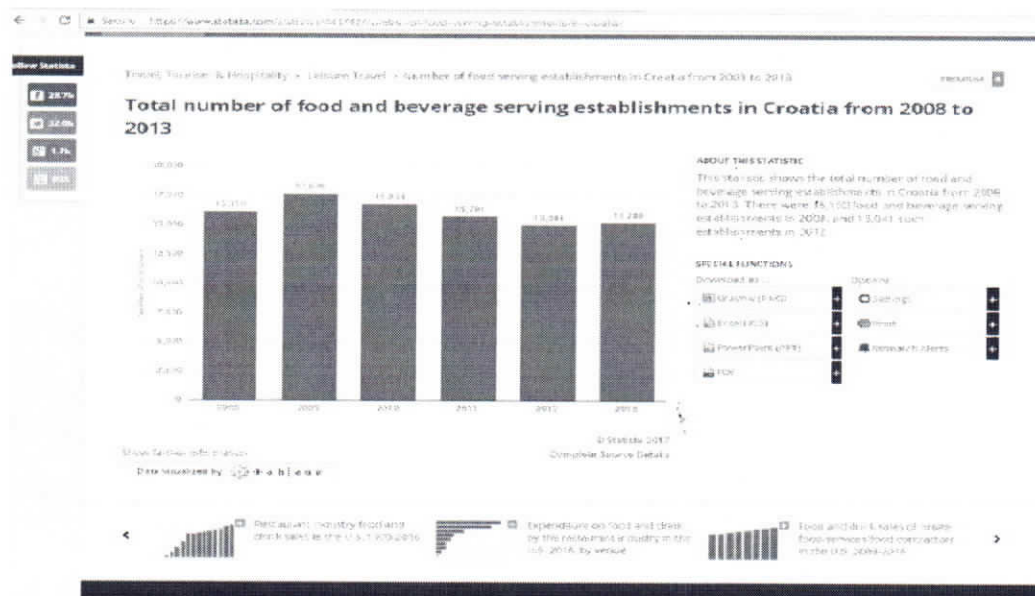
Grafiku 1. Kontributi total i turizmit në GDP (seria kohore 2016-2017)



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Nga grafiku 1, vërehet ngjashmëria në strukturën e GDP për sa i përket kontributit të sektorit të turizmit si dhe trendit të zhvillimit të këtij sektori në 10 vjeçarin e ardhshëm në të dyja vendet.

Të tjera informacione të siguruar nga publikime të institucioneve zyrtare kroate (shih foton) tregojnë statistika interesante për numrin e vendeve ku konsumohet ushqim dhe / ose pije në Kroaci, për disa vite rradhazi. Shkëpusim informacionin për vitin 2015, gjithsej 15.288 njësi të tilla.



Burimi: statista.com/statistics/443748/number-of-food-serving-establishments-in-croatia/

Ndërsa sipas një publikimi të Ministrisë së Kulturës, Shqipëria ka rreth 10.000 njësi ku shërbehet ushqim dhe / ose pije. Nga disa llogaritje të thjeshta shohin se disa tregues të tjerë e bëjnë interesant modelin kroat gjithashtu.

- Kroaci–sipërfaqja territoriale 56,594 km² dhe 15.288 njësi argëtimi me ushqim dhe/ose pije, pra pothuaj **3.7 njësi për km²**
- Shqipëria–sipërfaqja 28,748 km² dhe rreth 10.000 njësi të tilla, pra pothuaj **3 njësi për km²**.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Sa më sipër janë argumente që arsyetojnë përzgjedhjen e modelit kroat si qasje, por në vlerë absolute tarifa e propozuar në këtë metodologji është më e ulët se ajo në Kroaci. Metodologjia, gjithashtu mban parasysh edhe përshtatjen e vlerës në lekë të 1 pike, krahasuar me vlerën që ka 1 pikë në modelin kroat.

	1 PIKË
KROACI	<i>0.17 HRK ≈ 3 ALL</i>
SHQIPËRI	<i>10 ALL</i>

Tarifa, sipas modelit kroat, paguhet vetëm për një nga përfituesit e të drejtës së përdorimit të veprës¹⁹, ndërsa tarifa e propozuar nga kjo metodologji parashikon përmbushjen e njëhershme të detyrimit për të gjitha AAK-të / sportelin unik. Tarifa më e ulët nënkupton: së pari, reflektim të diferencave ekonomike me vendet që përzgjidhen për përshtatjen e modeleve dhe së dyti, është në linjë me politikën e taksave dhe tarifave nxitëse ndaj bizneseve me qëllim formalizimin e tyre dhe përfshirjen vullnetare në skemat e pagesave të detyrimeve ndaj shtetit, organizatave dhe individëve, në respektim të marrëdhënieve kontraktuale përkatëse.

ANEKS 1. TARIFAT E PAGUARA NGA SUBJEKTET PËRDORUES PËR 2015 - 2017

SUBJEKTI	VEPRIMTARIA	ADR	ALBAUTOR 2017	ALBAUTOR 2016	ALBAUTOR 2015	AMP 2015
BUFE RESTORANT	ËINE BAR-MEZERI	TR		11,232		

¹⁹ HUZIP-Interpretuesit, kanë të njëjtin sistem pikësh por 1 pikë = 0.20 HRK



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

AQUADROMI	AQUADROM, BAR REST.	TR		36 400	36,100	28 000
BAR KAFE ROMA	B AR KAFE	TR	11 700		11,700	
BAR KAFE "BERTUOZA"	B AR KAFE	TR			13,104	
EMBELTORE CINNABON "BAKERY ADRIATICA"	BAKERY EMBELTORE	TR			16,900	
CINNABON DYQAN "BAKERY ADRIATICA"	BAKERY EMBELTORE	TR	8 450	11,232		
HELLENIC BAKERY	BAKERY EMBELTORE	TR	11 232	11,232		
BAR "TOMAS"	BAR	TR		10,080		
ROBERT HOXHA	BAR	TR	13 104			
AL PASHA	BAR	TR	11 232			
HYSNI HYKAJ	BAR	TR	13 104			
DASHAMIR KODRA	BAR	TR	11 232			
GOVITEL	BAR	TR	13 104			
MARJO DAJO	BAR	TR	11 232			
ANDREINA PETROVEQ	BAR	TR	11 232			
BAR DIAMOND	BAR	TR	20 592			
LA FORNARINA	BAR	TR	11 232			
BAR KAFE KRYEKURTI	BAR - KAFE	TR			11,232	
BAR KAFE "Komiteti"	BAR - KAFE	TR		13 104	10,050	13104
BAR RESTORANT "IKEA"	BAR RESTORANT	TR			16,848	
BAR RESTORANT "IKEA",	BAR RESTORANT	TR		16,848		
CITY ART	BAR KAFE	TR			16,848	12960
KAFE GRACE	BAR KAFE	TR			16,848	12960
BAR ARTIST	BAR KAFE	TR				10800
GREEN CORNER	BAR KAFE	VL		13 104		9930
BAR LEONE	BAR KAFE	TR				10 080
FREE LAND	BAR KAFE	TR				9850
ISLAND	BAR KAFE	TR			8 400	8640
UNLIMITED	BAR KAFE	TR			13,104	10 080
TRADITA	BAR KAFE	TR			11,000	8600
ZEAL	BAR KAFE	TR		11 232	11,232	8640
EGIS	BAR KAFE	TR	11 232		11,082	8640
VILA 380	BAR KAFE	TR	13 104			6000
CENTRALI	BAR KAFE	SR				3360
ALFARO	BAR KAFE	TR				8640
KORAL	BAR KAFE	SHGJ				10 080
LULISHTJA	BAR KAFE	TR				10 080
GRANAD CAFFE	BAR KAFE	LE				8640
ÇADRA	BAR KAFE	TR				10080
CINNABON ADRIATICA	BAR KAFE	TR		16 900		13 000
SANJA	BAR KAFE	EL				8600
BELL ITALIA	BAR KAFE	SHK				8640
VOGUE	BAR KAFE	DU				10080
STREET	BAR KAFE	TR				8640



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

DORGEN	BAR KAFE	TR				8640
CLICHÉ	BAR KAFE	SHK			13,104	10080
EKLIPS	BAR KAFE	TR				8640
CATALEVA	BAR KAFE	TR				10080
ANIMUS	BAR KAFE	TR		11 232	11,232	8640
VILA 23	BAR KAFE	TR				8640
PASHA	BAR KAFE	TR		11 232	13,104	10080
IZZY LIVING	BAR KAFE	TR			26,000	20 000
MULLIRI I VJETER	BAR KAFE	TR			102,956	
PORTOFINO	BAR KAFE	DU			11,232	8640
PORT SIDE	BAR KAFE	DU		20.16	30,730	15840
THE POINT	BAR KAFE	TR		11 232		8640
ARKENSI	BAR KAFE	TR				10080
BUSYBEE	BAR KAFE	TR			11,232	8640
PALMA	BAR KAFE	TR				8640
FRIENDS	BAR KAFE	TR				10080
UFO BAR SHPK	BAR KAFE	TR	20 592	10 296	20,592	15840
AROMA	BAR KAFE	TR			11,232	8640
UNIQUE	BAR KAFE	TR		11,232		8640
ROUGE	BAR KAFE	TR				12960
BAR KAFE ROLEX	BAR KAFE	TR			6000	
BAR KAFE KRISTIN	BAR KAFE	TR	13 104	13 100	13,100	10 080
QUO VADIS	BAR KAFE	TR	16 848	16 848	15,600	12 000
KLAR COFFE	BAR KAFE	TR	44 850	44 850	44,850	
ELIOS	BAR KAFE	TR		20 592	19,000	
BONSAI	BAR KAFE	DU			11,232	8640
FAME	BAR KAFE	TR			16,848	
BAR KAFE "T'ÇOMI"	BAR KAFE	TR			11,232	
RADIO	BAR KAFE	TR	16 848	16 900	16,848	
OLD HOUSE	BAR KAFE	TR	20 592	20 592	20,180	15 850
BAR KAFE CANDY	BAR KAFE	TR	11 232		11,200	
BAR CASA	BAR KAFE	TR			13,105	10 080
BAR KAFE MOONLIGHT	BAR KAFE	TR	13 104	13 104	12,950	10 080
BAR KAFE GJAHTARI	BAR KAFE	TR			13,104	
ERLIN	BAR KAFE	TR	26 832		11,232	
BAR KAFE "BIZ-AL"	BAR KAFE	TR			26,208	20160
Bar-Kafe "CITY BAR"	BAR KAFE	TR		12 850	13,104	10080
BAR KAFE ENI-BOY	BAR KAFE	TR			11,235	8640
BAR "KIBZ CLUB"	BAR KAFE	TR		10 080	13,105	10 080
BAR "Enter DE Albania"	BAR KAFE	TR	11 232	11.232	11,232	
Bar Leone	Bar KAFE	TR			13,100	
BAR-KAFE "IJON"	BAR KAFE	TR		12 604	12,604	
BAR-KAFE "VERSUS"	BAR KAFE	TR			2,184	1680
BAR-KAFE "D"ANGELO"	BAR KAFE	TR			11,232	
BAR-KAFE "STACIONI"	BAR KAFE	TR	13 104		13,105	8640



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

BAR KAFE EBG	BAR KAFE	TR			22,460	
BAR DEUS	BAR KAFE	TR			11,232	
BAR KAFE HAPPY DAY	BAR KAFE	TR			11232	
BAR KAFE "AMA"	BAR KAFE	TR			16,850	
BAR RESTORANT SASS	BAR KAFE	TR			65,520	
BAR KAFE HILTON	BAR KAFE	TR		16 850	13,100	10 080
BAR KAFE NOUVELLE VAGUE	BAR KAFE	TR		32 500	13,100	
BAR KAFE "SANJA"	BAR KAFE	ELBA SAN			11,232	
BAR KAFE "LIBRE"	BAR KAFE	TR		11 240	6,552	5040
BAR KAFE GRAND	BAR KAFE	TR			11,232	
BAR-KAFE "ALCORA"	BAR KAFE	TR			20,600	
BAR KAFE DELIGHT	BAR KAFE	TR			11,250	8640
BAR KAFE "SANTA"	BAR KAFE	TR			11,240	8640
BAR KAFE "SOUTH PARK"	BAR KAFE	TR	13 104	13 104	13,103	
SKENA	BAR KAFE	TR		11 232		
PRINC	BAR KAFE	TR	13 104	13 100		
SERENDIPITY	BAR KAFE	TR		11 232		
IN MEZZO	BAR KAFE	TR		11 232		
DUFF	BAR KAFE	TR	16 848	16 850		
DIAMOND	BAR KAFE	TR		16 850		
CHILLI PUB	BAR KAFE	TR	11 232	11 232		
IBRAHIMI	BAR KAFE	TR		11 082		
BAR ROSSO E VERDE	BAR KAFE	TR		11 232		
ZIG ZAG	BAR KAFE	TR		11232		
DIVINA	BAR KAFE	TR	35 750	31 824		
BAR LIVIA	BAR KAFE	TR	15 600	15 600		
BAR ROSVELT	BAR KAFE	EL	16 848	16 848		
BAR KAFE STAR	BAR KAFE	TR		11 232		
CREM CAFFEE	BAR KAFE	TR		11,082		
BAR KAFE "AMOROSO"	BAR KAFE	TR		11,232		
ALKED MECALLA	BAR KAFE	TR		9,174		
BAR KAFE "TAUSHANI"	BAR KAFE	VL		16,380		
BAR HOË HIGH	BAR KAFE	TR		11,232		
BAR "BOSFOR SEA"	BAR KAFE	TR		13,100		
BAR KAFE "MELINA"	BAR KAFE	TR	11 232	11,090		
BOOK SHOP-BISTRO MEDICUS	BAR KAFE	TR		16,848		
BAR KAFE GJAHTARI	BAR KAFE	TR		13,104		
BAR KAFE "SNAP BAR"	BAR KAFE	TR	13104	13,104		
BAR-KAFE "ALCORA"	BAR KAFE	TR		20,600		
BAR "SUNRISE"	BAR KAFE	TR		11,082		
RESTORANT "ZELIN"	BAR KAFE	LE		7,800		
BAR KAFE "ISMAILI"	BAR KAFE	DU		9,360		
KAFE BAKALLI / MARLIND - 04	BAR KAFE	TR		16,650		
MESAPLIK - 05	BAR KAFE	TR		11,232		
BAR KAFE "ODA BAR"	BAR KAFE	TR		8,736		



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

LINDITA CAKO	BAR KAFE	TR		11,232		
BAR KAFE "MALBOR"	BAR KAFE	TR		11,232		
BAR KAFE "LEONE BAR"	BAR KAFE	TR		13,104		
BAR KAFE "MOXART"	BAR KAFE	TR		11,232		
BAR KAFE "BERTUOZA"	BAR KAFE	TR		13,104		
BAR KAFE	BAR KAFE	TR		13,104		
BAR KAFE "BISS"	BAR KAFE	TR	16848	19,500		
BAR KAFE "THE STREET"	BAR KAFE	TR		11,232		
BAR CASA	BAR KAFE	TR		13,104		
BAR KAFE "BIZ-AL"	BAR KAFE	TR		26,208		
MILANO BAR	BAR KAFE	TR		11,082		
BAR KAFE "FIRENZE"	BAR KAFE	TR		11,232		
BAR KAFE "IZZY LIVING"	BAR KAFE	TR		26,000		
BAR BASIC	BAR KAFE	TR		11,232		
BAR KAFE "NEË YORK"	BAR KAFE	TR		16,848		
BAR KAFE "DURIM HOXHALLARI"	BAR KAFE	TR		11,235		
BAR KAFE "Strasbourg"	BAR KAFE	TR		16,848		
BAR KAFE "MY ĖAY"	BAR KAFE	TR		11,232		
NAU BAR	BAR KAFE	TR		11,232		
BAR KAFE "ATIKA"	BAR KAFE	TR		16,848		
PANAS COMPANY	BAR KAFE	TR	11,232			
IMAGE CAFFE	BAR KAFE	TR	12,850			
BAR KAFE "ERJON MAZARI"	BAR KAFE	TR	13 104			
BAR LUX	BAR KAFE	TR	13,104			
MIRA HALILAJ	BAR KAFE	VL		3,126		
EMBELTORE "Chocolata Italiana"	BAR KAFE EMBELTORE	TR			7,644	
CASA DEL GELATO	BAR KAFE PASTICERI	TR			16,848	12960
BAR KAFE PASTICERI "BLU MARE"	BAR KAFE PASTICERI	LE		15,600		
ARMEND BARDHI	BAR KAFE QEBAPTORE	SHK		7,450		
VILA ALEHANDRO	BAR KAFE RESTORANT	TR			16,900	13 000
LA VOGLIA	BAR KAFE RESTORANT	TR		18 720		
MILLENIUM	BAR KAFE RESTORANT	SHK		11 232		
Bar Mezeri "KAMBERI"	BAR MEZERI	TR		12 955	10,400	
BAR PARK LOJERASH FEMIJE	BAR PARK LOJERASH	DU			11,232	
BAR PARK LOJERASH FEMIJE	BAR PARK LOJERASH	DU		11,232		
BAR PASTICERI "BELL ITALIA"	BAR PASTICERI	SHK			11,230	8640
BAR PASTICERI "BELL ITALIA"	BAR PASTICERI	SHK		11,232		
BAR-PICERI "ZIKO"	BAR PIZZERI	TR		11 235	11,235	8490
PIZZERI ANTIK	BAR PIZZERI	KO		11,232		
SOFRA TURKE	BAR REST.	TR		11 232		
SHIROKA	BAR RESTORAN	SHK			11,232	8640
TIRANA BRËË HOUSE	BAR RESTORANT	TR				15 000



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

JUVENILJA	BAR RESTORANT	TR	33 696	33 696	33,696	25920
ILIRIA	BAR RESTORANT	SHK				10 080
ËATAKSI	BAR RESTORANT	SHK				7200
KUPOLA	BAR RESTORANT	KA		15 600		10 000
LIFE GALLERY	BAR RESTORANT	KORC E				15 000
IDROMENO	BAR RESTORANT	SHKO DER				7056
ZHIRONI	BAR RESTORANT	VLOR E				9720
BAR REST "17 NENTORI"	BAR RESTORANT	TR			11,232	
BAR RESTORANT BEXHISTENI	BAR RESTORANT	SHKO DER		9 360	9,100	7000
IDROMENO	BAR RESTORANT	SHKO DER			9,171	7056
VERTIGO	BAR RESTORANT	DU			20,592	15840
Bar Restorant "MURAGA"	BAR RESTORANT	TR	16 848		16,850	
"Vila 135" BAR RESTORANT	BAR RESTORANT	TR	13 100	13 100	6,550	
GREPI I ARTE	BAR RESTORANT	TR	13 104	13 104	13,104	
BAR RESTORANT SAPORI D'ITALIA	BAR RESTORANT	VL			11,232	8640
BAR REST "LA BOTTEGA DEI SAPORI"	BAR RESTORANT	TR			16,848	
BAR REST "PASTARELLA"	BAR RESTORANT	TR			13,104	10 080
BAR RESTORANT "IL PUNTO"	BAR RESTORANT	TR		32,502	32,502	25 002
BAR RESTORANT "HOUSE OF ART"	BAR RESTORANT	TR		33,696	33,696	25920
ËINE BAR-MEZERI	BAR RESTORANT	TR		13 104	11,240	8640
BAR RESTORANT "SPAGO"	BAR RESTORANT	TR	11 232	11 235	11,232	
Bar -Restorant "GOURMET"	BAR RESTORANT	TR	13 104	13 104	13,104	
Bar-restorant "DAJTI EKSPRES"	BAR RESTORANT	TR			54,392	
DRYMADHES	BAR RESTORANT	VL		26 108		
COKO	BAR RESTORANT	TR	26 208	26 208		
L'ARTIST &FRIENDS	BAR RESTORANT	TR		13 000		
BAR RESTORANT SERENDIPITY	BAR RESTORANT	TR		16,848		
TAVERNA AGAI	BAR RESTORANT	KO		7,800		
BAR RESTORANT SASS	BAR RESTORANT	TR		13,104		
Bar-restorant "DAJTI EKSPRES"	BAR RESTORANT	TR		54,392		
BAR RESTORANT ARGIA	BAR RESTORANT	TR		11,060		
BAR REST "LA BOTTEGA DEI SAPORI"	BAR RESTORANT	TR		16,848		
BERA GOSTIVARIT	BAR RESTORANT	TR		9,360		
BAR RESTORANT BEXHISTENI	BAR RESTORANT	SHK		9,360		
SYRI I DETIT	BAR RESTORANT	DU		3,276		
BAR KAFE "ARKENSI"	BAR RESTORANT	TR		11,232		
BAR RESTORANT SASS	BAR RESTORANT	TR		65,520		
Arditi Fisherman	BAR RESTORANT	TR		16,848		
EGI CASA	BAR RESTORANT	TR		11,232		
BAR RESTORANT "IDROMENO"	BAR RESTORANT	SHK		9,171		
KLENSI SHPK	BAR RESTORANT	TR		16,848		



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

BAR RESTORANT VERTIGO	BAR RESTORANT	DU		20,592		
GUINNESS	BAR RESTORANT	FR		16,348		
BAR KAFE "IL GUSTO"	BAR RESTORANT	TR	13,104			
HOTEL "PRESTIGJ"/ HYSENBELLIU GROUP	BAR RESTORANT HOTEL	TR			31,200	
KASTRATI	BAR RESTORANT -	DU		65,000		
RESORT "HERA"	BAR RESTORANT PISHINE	TR		26,210		
RESTORANT "LURA"	BAR RESTORANT, HOTEL, PLAZH	DU		13,104		
RESTORANT "VILA LULE"	BAR RESTORANT, HOTEL, PLAZH	DU		20,592		
BAR-RESTORANT "VELLEZRIT MURRIZI"	BAR RESTORANT, HOTEL, PLAZH	TR		10,400		
Restorant TIRONA	BAR RESTORANT, PLAZH PRIVAT	DU		20,592		
ËHISKY	BAR-CLUB	TR				72 000
BAR-FAST FOOD "LA FONTE"	BAR-FAST FOOD	TR			11,050	8640
BAR-FAST FOOD "GOODY'S"	BAR-FAST FOOD "GOODY"	TR	13 104		13,104	10080
BAR-KAFE "ALES"	BAR-KAFE	TR			11,232	8640
BAR-KAFE RESTORANT CITY ART	BAR-KAFE RESTORANT CITY	TR		16,848		
Bar "MIAMI 2"	Bar-Restorant, Stacion Plazhi	TR		13.104	10,400	
FAST-FOOD "NYT BAGELS"	FAST FOOD	TR	29 953		11,232	
FAST-FOOD "NYT BAGELS"	FAST FOOD	TR	29 953	11,232		

Aneks 2. Përcaktimi i tarifave sipas AKK-ve

AKDIE

1/A. Bare, Restorante, kafene, fast food, piceri, pastiçeri, sallë lojrash, sallë vallëzimi, sallë për dasma dhe të ngjashme.

Sipërfaqja në m2	Vlera në Lekë/muaj	Vlera në Lekë/Vit
Deri 50 m2	600	7.200
51-100 m2	700	8.400
101-150 m2	900	10.800
151-200 m2	1.100	13.200
201-250 m2	1.400	16.800
251-300 m2	1.700	20.400



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

301-350 m2	2.000	24.000
351-400 m2	2.400	28.800
401-450 m2	2.800	33.600
451-500m2	3.200	38.400
Mbi 501 m2, per cdo shtese 50 m2 +300 leke/muaj		

Tarifat e mësipërme janë qytetet e kategorisë së 1-rë dhe për vendet turistike verore dhe/ose dimërore

- Për qytetet e kategorisë së 2-të tarifa është 70% e shumave të mësipërme
- Për qytetet, komunat apo fshatrat nën 10 000 banorë tarifa është 50% e shumave të mësipërme

1/B. Pub-e, Disko, Club-e, Karaoke, Taverna etj, të ngjashme me to (me /pa pistë kërcimi për publikun, ambjente ku ndikimi i muzikës është thelbësor për zhvillimin e aktivitetit tregtar)

Siperfaqja në m2	Vlera në lekë/Muaj	Vlera në lekë/Vit
Deri ne 100 m2	5.000	60.000
101-200 m2	7.000	84.000
201-300 m2	8.500	102.000
301-400 m2	10.000	120.000
401-500 m2	12.000	144.000
501-700 m2	14.000	168.000
701-900 m2	16.000	192.000
Mbi 901 m2	20.000	240.000

Tarifat e mësipërme janë qytetet e kategorisë së 1-rë dhe për vendet turistike verore dhe/ose dimërore



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

- Për qytetet e kategorisë së 2-të tarifa është 70% e shumave të mësipërme
- Për qytetet, komunat apo fshatrat nën 10 000 banorë tarifa është 50% e shumave të mësipërme

SPORTELI I PËRBASHKËT ALBAUTOR AMP

Tarifat vjetore për Pub-e, Disko, Clube, Karaoke, taverna etj, me/pa pistë kërcimi.

Nr	Sipërfaqja në m2	Vlera me TVSH/vit(30-30-40)
1	Deri në 100 m2	400.000 leke
2	101-200 m2	560.000 leke
3	201-300 m2	680.000 leke
4	301-400 m2	800.000 lekë
5	401-500 m2	960.000 lekë
6	501-700 m2	1.120.000 leke
7	701-900 m2	1.280.000 leke
8	Mbi 900 m2	1.600.000 leke

Bare, Restorante, kafene, fast food, piceri, pastičeri, sallë lojrash, sallë vallëzimi, sallë për dasma dhe të ngjashme

Nr	Sipërfaqja në m2	Vlera me TVSH/vit(30-30-40)
1	Deri në 50m2	48.000 leke
2	51-100 m2	56.000 lekë
3	101-150 m2	72.000 lekë
4	151-200 m2	88.000 lekë
5	201-250 m2	112.000 lekë
6	251-300m2	136.000 lekë
7	301-350m2	160.000 lekë
8	351-400m2	192.000 lekë
9	401-450m2	224.000 leke
10	451-500 m2	256.000 leke



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

KREU VI
TARIFA PËR KOMUNIKIMIN NË PUBLIK TË VEPRËS SË MBROJTUR NË
NJËSI TREGTARE DHE MJEDISE TË TJERA BIZNESI

Metodologjia dhe masa e tarifave të shpërblimit e aplikueshme për të gjitha NJËSITË TREGTARE DHE MJEDISE TË TJERA BIZNESI llogaritet sipas tabelave më poshtë.

I. Në këtë Kre përfshihen të gjitha mjediset e mbyllura dhe/ose të hapura të vendosura në një qendër tregtare si vijon:

1. Dyqane dhe njësitë tregtare të shërbimeve të tipit boutique;
2. Mapo;
3. Beaty point;
4. Dyqan pajisjesh elektronike;
5. Galeri të përhershme artistike (pikë shitje);
6. Market/Supermarket;
7. Sallon bukurie;
8. Njësi shitje produkte artizanale;
9. Shërbime të tjera gastronomie që nuk kanë vende akomoduese për klientë (take away) apo të ngjashme me to, etj.

Tabela nr 1. Të dhënat për llogaritjen e tarifës mujore

Nr	Sipërfaqja në m ²	Pikë / m ²
1	Deri në 50 m ²	1
2	51-200 m ²	0.75
3	Mbi 200 m ²	0.5

Sqarime:

- 1) Në llogaritjen e tarifës 1 (një) pikë = 10 (dhjetë) lekë;



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

- 2) Përdoruesit e veprave të mbrojtura, njësi tregtare dhe mjedise të tjera biznesi të vendosur jashtë qendrave tregtare, paguajnë 80% të vlerës së tarifës mujore të llogaritur sipas Tabelës nr. 1;
- 3) Nëse vepra e mbrojtur përcillet në mjedise të hapura / të mbyllura të përbashkëta²⁰ publike, koeficienti për llogaritjen e tarifës mujore është 1 (një) pikë / m²;
- 4) Në rastin e panaireve, ceremonive festive, spektakleve dhe tregjeve të përkohshme të natyrave të ndryshme (me raste të caktuara), tarifa ditore është 300 (treqind) pikë;
- 5) Për mjete lëvizëse, të cilat promocionin e realizojnë me altoparlant, tarifa ditore është 10 (dhjetë) pikë.

ARSYETIMI I PËRCAKTIMIT TË TARIFËS

Qasja e zgjedhur i referohet modelit kroat të tarifave për këto lloj subjektsh përdorues. Në dallim nga qasja aktuale, qasja e aplikuar nga AKDIE, tarifat nuk janë fikse për nënndarjet sipas sipërfaqeve të këtyre mjedisve tregtare. Me qasjen e re mbahet në konsideratë sipërfaqja reale e secilit biznes. Ky fakt lehtëson ndjeshëm barrën e tarifës, sidomos për ato biznese, sipërfaqet e të cilëve janë afër kufirit të poshtëm të fashave sipas sipërfaqes. Qasja e re, me lehtësimin e kostos së tarifës priret të stimulojë përdoruesit e veprës së mbrojtur të përfshihen në skemën e tarifë paguesve, sepse nga të dhënat e mbledhura nga AAK-të, në kuadër të hartimit të metodologjisë të tarifave, nga autorizimet e lëshuara nga këto agjenci rezulton se vetëm 5 % e subjekteve përdorues në këtë kategori (kryesisht njësitë brenda qendrave tregtare) i përgjigjen detyrimit për pagesën e tarifës së kontraktuar. Me tarifën e re të propozuar synohet formalizimi i sektorit artistik.

Gjithashtu, parashikohet një tarifë e reduktuar në 80% rasti i njësive tregtare jashtë qendrave tregtare. Arsyetimi i përdorur lidhet me faktin se në një qendër tregtare lëvizjet në numër të personave janë më të mëdha, pra vepra dëgjohet, shijohet nga një publik më i

²⁰ Mjediset e përbashkëta (hollet brenda / jashtë, tualetet dhe të tjera të përbashkëta) në qendrat tregtare ku dyqanet administrohen nga subjekte të ndryshëm;



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

madh në numër, krahasuar me njësitë jashtë qendrës tregtare. Për më tepër, në një qendër tregtare transmetimi i fonogramës është një element për tërheqjen e klientelës, ndryshe nga njësitë tregtare jashtë qendrave. Fakti që fonograma ndikon, në një masë të caktuar, në rritjen e të ardhurave për subjektet përdorues brenda qendrave tregtare, atëherë diferencimi i tarifës në të plotë dhe të reduktuar respekton parimin “kush përdor/fiton më shumë, paguan më shumë”.

Duket sikur nuk shkon në harmoni me diferencimin e bërë në tabelën 1 ku sipërfaqet më të mëdha kanë një vlerësim në pikë më të ulët se ato më të vogla. Në rastin e mjediseve të përbashkëta duket sikur ky rregull prishet. Arsyeimi i përdorur mbështetet në faktin që në mjediset e përbashkëta ‘publiku’ i shprehur në numër klientësh/vizitorësh është disa herë më i madh se në njësi tregtare të caktuara. Publiku është aty sa herë viziton secilën prej njësive tregtare, madje edhe kur nuk ka si qëllim të hyjë në njësitë tregtare. Numri i shumëfishtë i publikut në këto mjedise bën që tarifat e aplikueshme të jenë disi më të larta.

Në rastin e panaireve, ceremonive, festive, spektakleve dhe tregjeve të përkohshëm të natyrave të ndryshme (me raste të caktuara), meqenëse janë aktivitete afatshkurtra, disa ditore, edhe tarifa e tillë prezantohet. Por, pikët janë disi të larta pasi në këto aktivitete afatshkurtra pjesëmarrja e publikut është e lartë pra, vepra e mbrojtur arrin në një publik të konsiderueshëm e për këtë fakt “tatohet” për aq sa konsumohet. Nga ana tjetër, për këto lloj aktiviteteve me karakter festiv, transmetimi i fonogramës është i një rëndësie të konsiderueshme. Si të tilla paguajnë tarifa më të larta se njësitë tregtare individuale. Ndërsa për mjetet e promocionit lëvizës tarifa është propozuar e ulët pasi transmetimi i fonogramës konsiderohet i një rëndësie të ulët. Mjetet lëvizëse si elementë të marketingut ndihmojnë krijimin e të ardhurave. Transmetimi i muzikës bën që mjetet lëvizëse të tërheqin vëmendjen, por ajo që tërheq më shumë publikun është imazhi i paraqitur në karrocerinë e tyre. Pra, muzika ndihmon pjesërisht elementë të tjerë që ndihmojnë pjesërisht krijimin e të ardhurave. Duke e konsideruar përcjelljen e fonogramës si aksesori



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

me ndikim indirekt në të ardhurat e subjektit përdorues, propozohet që edhe tarifa të jetë më e ulët se në festa dhe ceremonitë e tjera, por disi më i lartë se në mjedise tregtare sepse publiku që akseson veprën nëpër rrugët e qytetit është më i madh në numër se vizitorët e njësisë tregtare.

Sa më sipër, argumenton diferencimin e pikëve sipas tipologjisë së aktivitetit, por jo vlerën monetare të tarifës. Për të përcaktuar nivelin e pikëve dhe vlerën në lek të një pike, analiza fillimisht është bërë mbi të dhënat aktuale në treg të tarifave dhe pagueshmërisë së tyre.

Shembull:

Aktualisht - Sipas tarifave provizore të publikuara, një dyqan deri në 50 m² paguan vetëm për AKDIE tarifën 6.000 lekë / vit, që do të thotë 20.000 lekë në vit për të treja agjencitë ALBAUTOR, AMP dhe AKDIE.

Në Kroaci - një njësi tregtare e tillë, sipërfaqja 50 m², pra 50 pikë në muaj, paguan gjithsej 50 pikë * 0.17 HRK = 8.5 HRK /muaj ose 102 HRK/vit = 14 Eur / vit ose rreth 2.000 lekë / vit për një të drejtë agjenci (në mbrojtje të të drejtave të producentëve ZAPRAF) që përafërsisht shkon rreth 8.000 lekë / vit përfshirë të gjithë përfituesit e tjerë, producentët dhe autorët.

Me tarifat e kësaj metodologjie, kjo njësi tregtare do të paguajë për sportelin unik: 50 m² * 1 pikë * 10 lekë/pikë = 500 lekë/muaj * 12 muaj = **6.000 lekë në vit**

Pra, tarifat e propozuara janë më drejtpërdrejt të lidhura me tiparet dhe përmasat e aktivitetit të njësisë tregtare, model i cili është testuar me sukses edhe në vende të tjera, por shumë i sukseshëm është në Kroaci. Megjithatë, modeli i vendosjes së pikëve është marrë pa përshtatje nga një vend tjetër, kuota në vlerë monetare për 1 pikë është më e ulët. Kjo kuota më e ulët reflekton diferencën ekonomike mes dy vendeve. Sipas të gjithë



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

treguesve ekonomik, Kroacia është më lart se Shqipëria kështu që nuk mund të ishte kjo metodologji aq ambicioze për vendosjen e tarifave të larta edhe pse do të kishin qenë të pëlqyeshme për mbajtësit e të drejtave. Meqenëse, tarifa është subjekt i rishikimit në mënyrë periodike dhe reflekton rritjen ekonomike të sektorit dhe të vendit në përgjithësi, tarifat më të larta janë një projekt i të ardhmes. Ajo që vlen të mbahet në konsideratë në këtë analizë është fakti që tarifat e propozuara, në vlerë monetare, janë shumë të ulta se ato të publikuara (*ref. shembulli*). Skema e tarifave të ulta synon rritjen e bazës së tarifë pagesve, formalizimin e sektorit, respektimin e të drejtave (edhe pse me tarifa modeste) të të drejtave të autorëve, nxitjen e kulturës së respektimit të ligjit dhe rregullimeve të tjera në zbatim të tij.

Shtojcë

Në mbështetje të argumentit që tarifat në metodologjinë e propozuar janë më të ulta se ato të vendit nga ku është marrë modeli, rasti i Kroacisë, sjellim disa fakte të marra nga publikime zyrtare të institucioneve të dy vendeve respektive.

TREGUESIT	SHTETET	
	SHQIPËRIA	KROACIA
GDP PER CAPITA	4.712 usd	14.372 usd
GDP NORMA E RRIJTJES	0.74%	0.6%
PAGA MESATARE	56.500 ALL / 420 EUR	6.025 HRK / 840 EUR
ECONOMIA INFORMALE/GDP	36%	30%
SEKTOR I RREGULLUAR	AKDIE 2011 (Performuesit) ALBAUTOR 1992 (Autorët) AMP 2006 (Producent)	HUZIP 2001 (Performuesit) HDS ZAMP 2005 (Autorët) ZAPRAF 1995 (Producent)

Nga informacioni në tabelë vërehen se Shqipëria ka disa tregues të sektorit shumë të përafërt me Kroacinë që e bëjnë të aplikueshëm modelin kroat si dhe disa tregues



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

ekonomik shumë të ndryshëm që kërkojnë përshtatjen e vlerës së tarifës. Sa më sipër është mbajtur thelbësisht në konsideratë në dizejnimin e qasjes së përcaktimit të tarifës.

ANEKS 1. TARIFAT E APLIKUESHME NGA AKDIE

Sipërfaqja e shfrytëzueshme	Vlera në lekë/muaj	Vlera në lekë/vit
Deri në 50 m ²	500	6.000
Nga 51-99 m ²	600	7.200
Nga 100-149 m ²	700	8.400
Nga 150-199 m ²	900	10.800
Nga 200-249 m ²	1.100	13.200
Nga 250-299 m ²	1.500	18.000
Nga 300-349 m ²	2.000	24.000
Nga 350-399 m ²	2.500	30.000
Nga 400-459 m ²	3.000	36.000
Nga 460-499 m ²	3.500	42.000

** Mbi 500 m², për çdo shtesë 50 m² +300 lekë/muaj*



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

KREU VII
TË TJERA AKTIVITETE BIZNESI KU KOMUNIKOHEN NË PUBLIK VEPRAT
E MBROJTURA

I. SHËRBIME TË TELEFONISË

Metodologjia dhe masa e tarifave të shpërblimit e aplikueshme për të gjitha subjektet që ofrojnë SHËRBIMET TELEFONIKE “RINGTONE”, llogaritet sipas tabelës nr.1 më poshtë:

Tabela nr.1

Subjekti ofrues shërbimi	Nr. Abonimesh për Rington	Vlera e shitjes Rington-it	Të ardhura bruto vjetore ²¹ nga shitjet Ringtone	Tarifa në %	Tarifa në vlerë monetare
	(a)	(b)	(c) = (a) * (b)	(d)	(e) = (c) * (d)
	x	y	x*y	4%	z=x*y*4%

Sqarime:

- 1) Nëse subjekti ofrues nuk deklaron të ardhurat nga shitja e shërbimit, tarifa do të jetë sa dyfishi i tarifës së llogaritur mbi të ardhurat e periudhës më të fundit të deklaruar;
- 2) Në rast se subjekti ofrues është në treg për herë të parë dhe nuk siguron informacion për të ardhurat bruto nga shërbimi Ringtone, atëherë tarifa do të jetë sa dyfishi i tarifës së llogaritur nga informacione të mbledhura nga të tretë, në lidhje me të ardhurat e këtij subjekti.

²¹ Të ardhurat bruto vjetore i referohen vetëm të ardhurave që siguron subjekti përdorues, nga impulset ringtone të shitura për abonentët gjatë vitit kalendarak.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

II. TRANSPORTI

Metodologjia dhe masa e tarifave të shpërblimit e aplikueshme për të gjitha MJETET E TRANSPORTIT DHE TERMINALET E UDHËTARËVE që ofrojnë shërbimin e transportit dhe pritjes së udhëtarëve llogaritet sipas tabelës nr.2 më poshtë:

Tabela nr.2

Nr.	MJETET E TRANSPORTIT DHE TERMINALET	Njësia matëse	Pikët
1	Mjetet e transportit për publikun me linja të rregullta (autobuz, tren, anije, aeroplan, etj)	për mjet / në muaj	10
2	Autobuzat e agjencive të udhëtimit	për udhëtim	30
3	Terminalet e pritjes së udhëtarëve	në muaj	400
4	Mjetet e transportit 'Taxi' (Tarifa paguhet nga shoqëritë që ofrojnë këtë shërbim)	për çdo taksi të regjistruar / në muaj	5

Sqarime:

- 1) Vlera e 1 (një) pike është e barazvlefshme me 10 (dhjetë) lekë;
- 2) Në rast të mosdeklarimit të informacionit të nevojshëm për llogaritjen e tarifës, tarifa llogaritet 150% e tarifës më të fundit të paguar;
- 3) Nëse subjekti ka filluar rishtaz aktivitetin, në rast të mosdeklarimit të informacionit të nevojshëm për llogaritjen e tarifës, për të bërë llogaritjet përdoret informacioni i siguruar nga palë të treta për këtë subjekt përdorues.

III. MJEDISËT KULTURORE, ARTISTIKE, SPORTIVE E TË TJERA TË NGJASHME ME TO



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Metodologjia dhe masa e tarifave të shpërblimit e aplikueshme për të gjitha MJEDISET KULTURORE, ARTISTIKE, SPORTIVE E TË TJERA TË NGJASHME ME TO, që ofrojnë shërbime kulturore, artistike, sportive e të ngjashme llogaritet si më poshtë:

1) KINEMA

Tarifa mujore për përdorimin e veprave të mbrojtura në kinema para, gjatë ose pas shfaqjes, është 10 pikë për shfaqje, por jo më pak se 100 pikë në muaj.

2) MUZE, GALERI DHE EKSPOZITA

Tarifa mujore për përdorimin e veprave të mbrojtura në muze, galeri, ekspozita dhe të ngjashme me to, ku veprat përcillen me mjete të ndryshme është 10 pikë në muaj.

3) MJEDISE SPORTIVE DHE TË TJERA

Tarifa mujore për përdorimin e veprave të mbrojtura në mjedise sportive dhe të ngjashme, gjatë zhvillimit të aktivitetit llogaritet sipas tabelës më poshtë:

Nr.	MJEDISI SPORTIV / TË TJERA	PIKËT / MUAJ
1	Stadium	300
2	Pallat sporti	250
3	Mjedise sportive, pishinat për publikun dhe të tjera të ngjashme	200
4	Sallat e lojrave sportive	50
5	Shkollat e kërcimit për qëllim fitimi/pa qëllim fitimi	500/300
6	Qendrat e fitnesit për qëllim fitimi/pa qëllim fitimi	500/300

Sqarime:

- 1) Vlera e 1 (një) pike është e barazvlefshme me 10 (dhjetë) lekë;



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

- 2) Për rastin e panairove, ceremonive festive, eventeve, spektakleve dhe tregjeve të përkohshme të natyrave të ndryshme (me raste të caktuara), tarifa ditore është 300 (treqind) pikë;
- 3) Në rast të mosdeklarimit të informacionit të nevojshëm për llogaritjen e tarifës, tarifa llogaritet 150% e tarifës më të fundit të paguar;
- 4) Nëse subjekti ka filluar rishtaz aktivitetin, në rast të mosdeklarimit të informacionit të nevojshëm për llogaritjen e tarifës, për llogaritjet përdoret informacioni i siguruar nga palë të treta për këtë subjekt përdorues.

ARSYETIMI I PËRCAKTIMIT TË TARIFËS

Në dizenjimin e tarifës së transmetimit të veprës së mbrojtur në aktivitetet e biznesit si më sipër, është mbajtur në konsideratë modeli kroat. Modeli kroat është përzgjedhur për të gjitha argumentet e dhëna në kërret e tjerë. Kroacia është një vend i suksesshëm në drejtim të formalizimit të këtij sektori. Gjithashtu, ligji ynë është në përputhje dhe harmoni të plotë me ligjin kroat. Ndërsa, fakti që ekonomikisht ka dallime të konsiderueshme mbahet në konsideratë në vlerësimin e “pikës” dhe të % së tarifës së aplikuar mbi të ardhurat.

Për vlerën e pikës, sipas modelit kroat 1 pikë = 0.17 HRK (ose 3 lekë), por aplikohet vetëm për mbrojtjen e të drejtës së producentëve (3/10). Ndërsa në këtë metodologji, 1 pikë = 10 lekë, por e aplikuar për sportelin unik, pra kënaq kërkesat e të gjithë mbajtësve të të drejtave. I njëjti arsyetim edhe në rastin e Ringtone. Sipas modelit kroat shërbimi Ringtone tarifohet gjithashtu me 4%, njësoj si në këtë metodologji, por me dallimin që modeli kroat mban parasysh vetëm producentët ndërsa kjo metodologji me këtë tarifë unike shpërblen të gjithë mbajtësit e të drejtave të autorit.



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

Vetëm për shërbimet telefonike ‘Ringtone’ është parashikuar një tarifë varibël e shprehur si përqindje mbi të ardhurat, ndërsa në të gjitha aktivitetet e tjera është aplikuar një tarifë fikse. Logjika e përdorur ka lidhje me:

- a) ndikimin e drejtpërdrejtë apo indirekt (rëndësi primare apo sekondare) të veprës së mbrojtur në krijimin e të ardhurave të aktivitetit;
 - b) sa është e mundur të sigurohet një evidencë e besueshme mbi të ardhurat e krijuara;
 - c) raportin kosto/përfitim për palët e angazhuara në kontratë;
- Në shërbimet Ringtone të telefonisë transmetimi i veprës së mbrojtur është arsyeja e krijimit të të ardhurave. Pra, vepra ka një rëndësi parësore, themelore për aktivitetin dhe si e tillë meriton “shpërblimin” e duhur për mbajtësit e të drejtës; Ndërsa, për mjetet e transportit dhe терминаlet si dhe mjediset kulturore/çlodhëse/sportive do të aplikohen tarifa fikse për vetë rëndësinë dytësore (faktor çlodhës) që ka përdorimi i veprave të mbrojtura në këto mjedise. Tarifat janë minimaliste për arsye se aplikohen për herë të parë dhe si të tilla synojnë futjen në skemë dhe ndërgjegjësimin e kësaj kategorie dhe përdoruesin në rrjetin e kontributorëve për respektimin e të drejtave të mbajtësve të tyre.
 - Në shërbimet Ringtone të telefonisë është mëse e mundur të sigurohet një evidencë e besueshme mbi numrin e abonentëve pasi njësitë ekonomike që zhvillojnë këtë aktivitet janë të mëdha, të formalizuara, kontrolluara dhe audituara në mënyrë rigoroze. Pasqyrat e tyre financiare dhe informacionet shpjeguese në lidhje me informacionin financiar janë të publikuara në faqet e tyre zyrtare dhe në portalin e QKB-së. Meqenëse, evidenca është e sigurtë, ka kuptim dhe aplikimi i tarifave variabël si përqindje mbi të ardhurat që krijohen nga shitja e një shërbimi të caktuar; Ndërsa për aktivitetet e tjera, pjesë e këtij kreu, sigurimi i evidencës mbi të ardhurat mbetet disi më i vështirë.

Këto subjekte përdorues, përjashtuar терминаlet, janë kryesisht subjekte ekonomike të vogla, shpesh të palicencuara, ose dhe nëse licencohen, kanë shpesh xhiro nën 5 milion lekë që i përjashton ato nga detyrimi për publikimin e pasqyrave financiare. Në këto



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E KULTURËS
KËSHILLI KOMBËTAR PËR TË DREJTËN E AUTORIT

kushte, aplikimi i tarifave fikse, që nuk i referohen të ardhurave, por mjeteve të transportit, numrit të udhëtimeve, numrit të shfaqeve apo orëve të mësimi, etj, është më i pranueshëm dhe lehtësisht i zbatueshëm. Të gjitha njësitë matëse të zgjedhura për aktivitetet e tjera të ndryshme nga shërbimi ringtone janë të dokumentuara dhe sigurimi i evidencës nuk kërkon kohë dhe energji.

- Për shërbimin Ringtone, paraqitja e evidencës / provës për numrin e abonentëve dhe impulseve të shitura nuk është kosto shtesë pasi subjektet e telefonisë e kanë të detyrueshëm paraqitjen e këtyre informacioneve shtesë në pasqyrat e tyre financiare.

Meqenëse nuk ka kosto shtesë deklarimi i këtij aktiviteti, atëherë aplikimi i tarifave si përqindje mbi të ardhurat nuk është barrë për subjektin përdorues në kuptimin fizik dhe material, të përgatitjes së barrës së provës. Ndërsa për aktivitetet e tjera, do të ishte e kushtueshme të mblidhnin informacionin për të ardhurat në kushtet kur ato nuk hartojnë pasqyra financiare.

Prandaj, për këto subjekte është kosto më e lartë të angazhojnë staf për sigurimin e barrës së provës për AAK-të sesa të paguajnë një tarifë fikse, e cila në ndonjë rast “ndëshkon” pak më shumë një subjekt, se një tjetër. Por, diferenca justifikohet dhe pranohet për argumentimin e dhënë më lart që sigurimi i evidencës është kosto më vete për biznesin.